The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly by the DAUGAVAS VANAGS
EDITOR IN CHIEF: INGRIDA VIKSNA
Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telephone — EM 8-0792
Editor in U.S.A. — A. ZVĒRIŅŠ
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7770
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTAMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKĀ

2./230. n-rs. SESTDIEN, 1954. G. 9. JANVĀRĪ 4. GADS.

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VIKSNA
Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telefons — EM 8-0792
ASV redakcija — A. ZVĒRIŅŠ, 102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7770
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $150; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00
SLUDINAJUMU MAKSA: slud. daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 collas telpu 1 sleja

PSRS pārtrauc kanāļu būvdarbus

PAD. SAVIENĪBĀ SAJŪTAMS VERGU DARBA ROKU TRŪKUMS

No Padomju Savienības saņemtas ziņas, ka padomju valdība pārtraukusi divus grandiozus būvdarbus, kas uzsākti Staļina valdīšanas laikā. Viens no šiem atmestiem projektiem ir Volgas - Urālu kanālis, otrs — Turkmēnijas kanālis, kas savienotu Arāļas ezeru un Amudarjas upi ar Kaspijas jūru. Nav noskaidrots, vai šie projekti ir galīgi atmesti vai to reālizēšana atlikta uz laiku.

Staļina laikā padomju valdība ķērusies pie vairākiem līdzīgiem grandioziem projektiem, kuŗu nolūks ir sagādāt transporta iespējas, elektrisko spēku un kalpot arī zemes apūdeņošanai. Šiem kanāļiem ir arī sava stratēģiskā nozīme Krievijas plašajā territorijā ar nepietiekošu dzelzceļa tīklu. Šādi projekti bija Baltijas un Baltās jūŗas kanālis, kā arī pēc Staļina nāves nobeigtais Volgas - Donas kanālis. Visus šos darbus veic MVD (Iekšlietu ministrija), kuŗas rīcībā ir neizsmeļamas darba spēka rezerves cietumos un koncentrācijas nometnēs. Pēc aculiecinieku nostāstiem visi ie grandiozie kanāli, ar kuŗiem tā lepojas komūnisti, ir noklāti ar cilvēku kauliem.

Volgas - Urālu kanālis bija paredzēts 290 jūdžu garš; tas savienotu Volgas un Urala upes, izveidotu lielus ūdens rezervuārus, apūdeņošanas kanālus, liellaivu kanālus un hidroelektriskās stacijas. Šis kanālis savienotu jaunos rūpniecības centrus ar Čkalovu un Uraļsku ar Volgas transporta sistēmu. Bez tam tas celtu lauksaimniecību Kaspijas līdzenumā.

Turkmēnijas kanālis, kuŗu bija paredzēts nobeigt 1957. g., būtu 670 jūdžu garš un tas būtu stipri sekmējis Krasnovodskas ostas attīstību pie Kaspijas jūŗas. Bija paredzēts celt trīs elektriskās spēkstacijas un grandiozu apūdeņošanas sistēmu Turkmēnijas kokvilnas un ganību laukiem.

Šie nav vienīgie projekti, kuŗu reālizēšana atlikta. Tā no vergu darba nometnēm atbrīvotie japāņi zina stāstīt, ka krievi atmetuši arī projektu ar tiltu savienot Sachalinas salu ar cietzemi. Satelitu valstīs atmesti projekti par pazemes dzelzceļa būvi Varšavā un gigantiskā Huko metallurģiskā kombināta būvi Čechoslovakijā.

Saņemtā informācija tomēr norāda, ka padomju valdība steidz nobeigt trīs hidroelektriskās stacijas būves — pie Staļingradas, Kuibiševas un Kachovkas.

Nav skaidrības, kādi iemesli varētu būt lielo būvdarbu pārtraukšanai. Daži padomju apstākļu pazinēji domā, ka vergu darba spēks, ko tur nodarbina, esot vajadzīgs kaut kur citur. Ir zināms, ka padomju lauksaimniecība pašlaik pārdzīvo krizi un padomju valdības jaunākais sauklis tagad ir: „Atpakaļ uz laukiem". Daudzus gadus padomju valdība visu savu vērību piešķīra industriālizācijai un veicināja cilvēku saplūšanu pilsētās. Tagad sākusies kampaņa par pilsētu strādnieku pārvietošanu kolchozos. Padomju lauksaimniecības produkcija ir ļoti zema un, pateicoties lopbarības trūkumam, bīstami samazinājies lopu skaits.

AN GATAVOJAS KATRAI VARBŪTĪBAI

Trimdas mūzejs 1953. gadā kļuvis bagātāks, iegūdams astoņas gleznas. Tās visas dāvājuši mākslinieki — darbu autori. Mūzeja valde sirsnīgi pateicas Jānim Cielavam par „Puķēm," Lukrēcijai Cielavai par „Kluso dabu," Jānim Gailim par „Jūrmalu sniegā," Margaritai Kovaļevskai par „Brīnumiem," Leo Miķelsonam par „Tiltu pie Saldus" (gleznots 1905. gadā), Maigai Veinbergai par „Ceriņiem," Pēterim Rožlapam par dekorāciju metu, Ludolfam Libertam par „Veco Alsundzieti."
J. Prinča foto

KAŖASPĒKS KAUJAS GATAVĪBĀ

NO SEULAS ZIŅO, KA APVIENOTO NĀCIJU SPĒKI KOREJĀ GATAVOJOTIES KATRAI VARBŪTĪBAI, LAI 22. JANVĀRĪ NĀKTU KAS NĀKDAMS

Sagaida, ka neitrālās repatriācijas komisijas lēmums būs labvēlīgs Apvienoto Nāciju prasībām 22. janvārī nekavējoties atbrīvot visus Korejas neitrālās joslas gūstekņu nometnē esošos kaŗa gūstekņus.

Sakarā ar Korejas pamiera līgumā pieņemtiem noteikumiem neitrālai komisijai nav nekādu tiesību paturēt gūstekņus aiz dzeloņstieplēm vēl pēc 22. janvāŗa. Bet tā kā indieši bieži vien ļaujas komūnistu ietekmei, tad sabiedrotie patur prātā varbūtību, ka gsūtekņu atbrīvošana var tikt novilcināta. Šādu varbūtību patur prātā arī Dienvidkorejas valdība, kas jau ir paspējusi brīdināt neitrālo repatriācijas komisiju, ka, gūstekņu neatbrīvošanas gadījumā nekavējoties iejauksies Dienvidkorejas republikas armija un, ja nepieciešams, kaŗa gūstekņu atbrīvošanu panāks ar militāras varas palīdzību. Apvienoto Nāciju vienības stāv kaujas gatavībā dienvidos no Korejas neitrālās joslas, lai katrā neparedzētā gadījumā iniciātīvu nekavējoties pārņemtu savās rokās.

Kamēr Apvienotās Nācijas pastāv par gūstekņu atbrīvošanu 22. janvārī, tai pašā laikā tās nākušas ar priekšlikumu par gūstekņu skaitīšanu. Gūstekņu skaitīšanu izdara indiešu sargi, un skaitīšanas laikā jau 135 gūstekņi izteikuši vēlēšanos atgriezties pie komūnistiem.

Dienvidkoreja šādam Apvienoto Nāciju priekšlikumam izteikusi savu asāko protestu, pasvītrojot, ka šāda gūstekņu skaitīšana neesot nekas cits kā pārliecināšanas atsākšana ar citu nosaukumu.

VAI SARUNAS ATJAUNOS?

No Vašingtonas ziņo, ka vēl nav izslēgta varbūtība, ka līdz 22. janvārim tiek atsāktas sarunas par Korejas politiskās konferences sasaukšanu. Vispirms gan paredzama garāka atvainošanās.

Līdzšinējās sarunas tika pārtrauktas, jo kā komūnisti, tā arī amerikāņi sarunu laikā bija lietojuši izteicienus, kādus parasti starptautiskās sarunās nelieto. Amerikāņi tagad esot paziņojuši, ka, ja komūnisti atvainošoties, tad arī viņi esot gatavi darīt to pašu. Ja abas puses patiesi atvainojas viena otrai, tad sarunas Korejā var tikt atsāktas dažu dienu laikā.

BRĪDINĀJUMS DIENVIDKOREJAI

No Seulas ziņo, ka amerikāņu astotās armijas komandieris esot brīdinājis Dienvidkorejas prezidentu Rī, ka sūtīšot savu armiju pret dienvidkorejiešiem, ja pēdējie ar militāras varas palīdzību mēģināšot atbrīvot kaŗa gūstekņus pēc 22. janvāŗa termiņa notecēšanas.

Gen. Teilora asais brīdinājums nāca pēc Dienvidkorejas ārlietu ministra paskaidrojumiem, ka republikas armija esot gatava rīkoties, ja neitrālā komisija kavēšoties ar 22.000 gūstekņu atbrīvošanu pēc 22. janvāŗa.

GUZENKO INTERVIJA BEIGUSIES

No Ņujorkas ziņo, ka pēc divu dienu uzturēšanās Kanadā mājās atgriezušies Sav. Valstu senātori Dženners un Makarans, kas bija izbraukuši uz Kanadu, lai iztaujātu tur dzīvojošo bijušo Padomju Savienības Otavas sūtniecības darbinieku Igoru Guzenko. Pirms 7 gadiem Guzenko atstāja savu darbu Padomju Savienības sūtniecībā, lai informētu Kanadas valdību par komūnistu spiegu darbību Kanadā, Anglijā un Sav. Valstīs. Pirms neilga laika Guzenko kādā aptaujā bija amerikāņu žurnālistiem izteicies, ka viņa rīcībā esot vērtīga informācija par pašreizējo komūnistu spiegu darbību Sav. Valstīs. Kanadas valdība gan atklāti apšaubīja šādas informācijas varbūtību Guzenko rokās, bet kad amerikāņi neatlaidās, tad arī Kanadą piekāpās jaunai Guzenko iztaujāšanai.

Iztaujāšana notika pagājušā pirmdienā „kaut kur Kanadā." Senātors Dženners, no Kanadas atgriezies Sav. Valstīs, preses pārstāvjiem paskaidroja, ka viņš ar aptaujas rezultātiem esot ļoti apmierināts. Makarans un viņš nekavējoties došoties tālāk uz Vašingtonu, lai sīkāk iepazītos ar iegūto informāciju. Uz žurnālistu jautājumiem Dženners atbildēja ļoti lakoniski. Guzenko iztaujāšana esot ilgusi piecas stundas. Guzenko esot minējis faktus un vairāku cilvēku vārdus, kas būšot ļoti noderīgi tālākai Sav. Valstu iekšējās aizsardzības izveidošanai.

Nekas tuvāks par Guzenko intervju nav zināms. Amerikāņi, varbūt, būtu gatavi iegūto informāciju nekavējoties publicēt, bet pēc iepriekšējas norunas ar Kanadas valdību to nedrīkst darīt, vispirms nesaņemot pēdējās atļauju.

Pēc sarunu beigām abi amerikāņu senātori esot slepeni pārgādāti pāri Kanadas un Sav. Valstu robežai, „lai iztaujas vietā un laikā ieinteresētās personas nespētu uzzināt, kā tā beigusies un lai Guzenko tiktu dota iespēja nepamanītam atgriezties savā dzīves vietā."

LANJĒLAM IZTEIKTA UZTICĪBA

No Parīzes ziņo, ka Francijas ministru prezidents Lanjēls parlamentā saņēmis uzticības apliecinājumu.

Balsošanā Lanjēls saņēma 319 pret 249 balsīm. Lielais balsu pārsvars Lanjēla labā bija pilnīgs pārsteigums, kaut gan pirms balsošanas Lanjēls lūdza parlamenta pārstāvjus balsot vai nu par vai pret un nevis no balsošanas atturēties, kā daudzi to bija nodomājuši darīt.

Līdz ar balsošanas labvēlīgajām beigām viens Francijas sapnis ir īstenojies.

Pret Lanjēlu balsoja komūnisti, kuŗi neatzīst visu Lanjēla politisko programmu, un sociālisti, kas nevar samierināties ar Lanjēla iekšpolitiku.

STREIKS VERGU DARBA NOMETNĒ

Čekistu asiņainā izrēķināšanās ar streikotājiem

Rietumvācijā atgriezusies no vergu darba nometnes Vorkutā vācu žurnāliste Brigita Garlande, 35 gadi veca. Kopā ar viņu atgriezušies vēl 24 bij. ieslodzītie.

Viņa stāsta, ka Vorkutas nometnēs, aiz polārā loka, nometināti simtiem tūkstošu apcietināto, lielākā daļa no tiem esot ukraiņi. 50.000 apcietināto nodarbināti vietējās ogļraktuvēs.

Žurnāliste stāsta, ka dažas dienas pirms viņas atlaišanas nometnē izcēlies streiks. 32 ogļraktuvēs nestrādājis neviens ieslodzītais, bet pārējās 18 raktuvēs darbu turpinājuši neliels skaits ieslodzīto. Čekisti nošāvuši ap 150 streika vadītāju, bet vairākus simtus ieslodzīto nosūtījuši no Vorkutas nezināmā virzienā. Kad žurnāliste atstājusi Vorkutu, streiks vēl turpinājies.

Gerlande, kas pirms apcietināšanas dzīvojusi Berlīnes rietumu sektorā, redzējusi Vorkutā arī vairākus citus žurnālistus, kas mīklainā kārtā pazuduši pirms dažiem gadiem. Tāpat viņa sastapusi vairākus augstākus vācu virsniekus, kas pazuduši pēc kaŗa.

Sadanai pirmais ministru prezidents

Jaunais Sudānas parlaments izvēlējis savu pirmo ministru prezidentu. Pēc ievēlēšanas amatā nacionālistu apvienības partijas vadītājs Izmails al Azhani paskaidrojis, ka viņš un viņa valdība darbošoties nevis savas partijas, bet gan valsts interesēs. Sagaida, ka vairums jaunās valdības ministru nāks no nacionālistu partijas, aiz kuŗas stāv ne vien tautas vairākums, bet arī Ēģipte.

NO PASAULES GALVASPILSĒTĀM

Tuvojoties 22. janvārim, kad jautājums par gūstekņu atbrīvošanu Korejā ar katru dienu kļūst aktuālāks, amerikāņiem gribot negribot jāsāk jautāt, kuŗā pusē tad īsti ir nostājusies Indija. Gūstekņu disputā Korejā Indija ir nostājusies komūnistu pusē. Indijas ministru prezidents Nēru nespēj samierināties ar varbūtību, ka amerikāņi varētu apgādāt Pakistanu ar ieročiem un kaŗa materiāliem, lai nodrošinātos pret iespējamu komūnistu uzbrukumu. Netālu no Indijas un Pakistanas ziemeļu robežām komūnisti nepārtraukti turpina ierīkot jaunas militāras bazes. Par to Nēru neuztraucas. Indoķīnas kaŗā komūnisti jau ir paspējui aizskriet līdz Taizemes robežai un **tur sacelt neaprakstāmu uztraukumu.** Indijas ministru prezidenta acīs šādiem komūnistu panākumiem nav nekāda iespaida.

Ko īsti Indija darītu, ja komūnistu spiediens vēl pieņemas? Vai **tādā gadījumā Nēru meklēs glābiņu pie Sav. Valstīm vai pieslieties komūnistiem?**

JAUNDELHI

Kāds amerikāņu **politiskais novērotājs** ziņo no Indijas galvaspilsētas, ka, noklausoties Nēru runas Indijas Apakšnama sanāksmēs, **rodoties iespaids,** ka Nēru ļoti pūloties, lai pasaulē valdītu miers. Nēru gribot pasaulē mieru par katru cenu — par katru cenu, kādu vien Sav. Valstis esot gatavas maksāt... Pārrunājot citu valstu problēmas, Nēru esot morālu padomu devējs, kamēr par Indijas problēmām viņš izsakoties **ļoti ciniski.**

Pieskaroties gūstekņu atbrīvošanas jautājumam Korejā, Nēru esot sacījis, ka no viņa, kā no neitrāla novērotāja, viedokļa raugoties, gūstekņu atbrīvošana 22. janvārī būtu nepareiza. Nēru gribētu dot ko**mūnistiem vairāk laika gūstekņu pārliecināšanai, vismaz vēl pāris nedēļu pēc 22. janvāŗa. Pēc Nēru** domām tas palīdzētu pasaules mieram. Viņš gan nepaskaidro, kādā **veidā tas pasaules mieru varētu ietekmēt.**

Šai jautājumā Nēru ir maldījies. Viņš vēl nav pilnīgi iepazinies ar **komūnistu paņēmieniem,** tādēļ viņš arī vēl bieži jo bieži pārprot **komūnistu domāšanu.** Komūnisti nebūt nav tik ieinteresēti gūstekņu pārliecināšanas atsākšanā, jo līdzšinējie rezultāti komūnistiem par daudz nepatīkami. Komūnistu stilam vairāk būtu piemērota šo pārliecināšanas sarunu sabotēšana. Tad viņi varētu apvainot Apvienotās Nācijas par gūstekņu turēšanu savās rokās pret pašu gūstekņu gribu.

Jau no Korejas pamiera sākuma dienām Nēru nespēja saprast, kā tas var būt, ka gūstekņi negrib atgriezties mājās un jau no paša sākuma Nēru ir bijis pārliecināts, ka gūstekņu negribā mājās atgriezties vainojams Dienvidkorejas prezidents Rī. Par gūstekņu liktenī Nēru neinteresējas. To vislabāk pierāda kāda Indijas valdības pārstāvja izteicieni, kad pēdējais amerikāņu žurnālistiem paskaidrojis, ka tas esot taisni šausmīgi, ka 25.000 kaŗa gūstekņi apdraudot pasaules **mieru.**

Viens no lielākajiem Nēru uztraukumiem pēdējā laikā ir Sav. Valstu un Pakistanas sarunas par pēdējās bruņošanās palielināšanu ar ASV atbalstu. Tas Nēru acīs ir imperiālisms un viņš atzinis par savu pienākumu brīdināt Pakistanu, ka tā esot ceļā, lai kļūtu par Sav. Valstu koloniju.

Sav. Valstu ārpolītikas ceļā Nēru tomēr jau ir paspējis savu kāju iebāzt. Sarunas ar Pakistanu par bruņošanos un kaŗa materiālu piegādi pagaidām pārtrauktas. Saimnieciskā palīdzība kā Pakistanai, tā arī Indijai joprojām turpinās. Par to Nēru vēl līdz šim nav cēlis nekādus iebildumus.

PADOMJU SAVIENĪBAS LĪDZDALĪBA ATOMSARUNĀS

Maskavas radio un lielākie laikraksti vēstī, ka Padomju Savienība esot gatava uzsākt atomsarunas ar Sav. valstīm. Padomju savienība esot pilnvarojusi savu vēstnieku Vašingtonā Georgiju Zarubinu, pārstāvēt Kremļa intereses atomsarunu laikā.

Pagājušā otrdienā Maskavā Savienoto Valstu sūtnis Bolens no jauna ieradies pie Molotova, lai pārrunātu, kas būtu darāms sarunu sekmīgai uzsākšanai.

Armstrongs atgriezies no Eiropas

Bij. Kongresa loceklis O. K. Armstrongs tūlīt pēc Konferences brīvībai un mieram ar atbrīvošanu, kas notika Vašingtonā 4. un 5. decembrī, izbrauca uz Eiropu. No sava Eiropas ceļojuma viņš atgriezās īsi pirms Ziemassvētkiem.

Preses pārstāvjiem Armstrongs paskaidroja, ka Eiropā esot tūkstošiem jaunu cilvēku, kas bēguši no komūnisma un kuŗi grib cīnīties pret komūnismu. Armstrongs aizstāvēja ierosināto ideju par nacionālo militāro vienību dibināšanu. „Amerikāņi pārmet frančiem, ka tie negrib dot savus kaŗavīrus Eiropas armijai, bet tanī pašā laikā ir liels daudzums cilvēku Eiropā, kas gribētu iestāties šādā armijā, bet tos neņem," teica Armstrongs. „Ja noorganizētu nacionālās vienības, tad laba daļa amerikāņu kaŗavīru, kas tagad stacionēti Eiropā, varētu atgriezties mājās."

KERSTENA KOMITEJA ATSĀKUSI DARBU

Pēc Ziemassvētku brīvlaika C. Kerstena Komiteja atsākusi savu darbu, noturot sēdes 4. un 5. janvārī Vilksbarā (Wilkes-Barre), Pensilvēnijā. Šinī pilsētā apmetušies daudz lietuviešu, kas nodarbināti ogļraktuvēs. Pēc tam komiteja noturēs sēdes Hartfordā, Konektiketā.

Jauns pareģojums par Berlīnes konferenci

No Londonas ziņo, ka, iztirzājot dažādas iespējas, kādas varētu rasties ārlietu ministru konferences laikā Berlīnē, angļu diplomāti secina, ka, lai palielinātu plaisu Rietumu valstu starpā un lai izjauktu amerikāņu mēģinājumus nodibināt Eiropas armiju, Molotovs eventuāli varētu nākt ar šādu priekšlikumu: Padomju Savienība parakstīs Austrijas miera līgumu, atdodot Austrijai viņas neatkarību gadījumā, ja sabiedrotie atsakās no Rietumvācijas apbruņošanas plāniem ar Eiropas armijas palīdzību.

Padomju Savienības militārie spēki Austrijā atrodas jau astoņus gadus. Miera līguma parakstīšana ar Austriju šādā gadījumā Padomju Savienībai dotu jaunus draugus. Otrkārt, arī Francija šādam priekšlikumam pievienotos ar vislielāko prieku, jo nevienam jau nav vairāk bail no bruņotas Vācijas kā tieši Francijai.

Ar šāda priekšlikuma palīdzību, protams, nekas nebūtu līdzēts Berlīnes konferences sekmīgām beigām. Bet Padomju Savienībai būtu izdevies vēl mazliet paplašināt plaisu Rietumu valstu starpā un no viņas viedokļa Berlīnes konference būtu devusi gaidītos panākumus.

Ēģipte izraida Turcijas sūtni

No Kaīro ziņo, Ēģiptes valdība par „nediplomātisku uzvešanos" izraidījusi Turcijas sūtni Hulusi Fuat Tugei. Pēdējam dotas 24 stundas Ēģiptes atstāšanai. Vienlaicīgi ar Turcijas sūtņa izraidīšanu Ēģipte atsaukusi arī savu sūtni no Ankaras.

Pagājušā gada novembrī Turcijas sūtnis esot asi kritizējis Nagiba izdoto konfiskācijas likumu. Turcijas sūtņa kundze pieder Mohameda Ali dinastijai un sakarā ar izdoto konfiskācijas likumu viņa, tāpat kā visi pārējie dižciltīgie Ēģiptē, zaudējusi visu savu mantu. Tugeja kundzes īpašumu vērtība esot bijusi ap 30 milj. dol.

Atstājot Kaīro, bijušais Turcijas sūtnis esot draudējis atriebties.

GATAVOJIETIES
STUDENTU KARNEVĀLAM
12. FEBRUĀRĪ COLUMBUS HALLĒ

GADSKĀRTĒJĀ Preses balle

PIEKTDIEN, 22. JANVĀRĪ COLUMBUS ZĀLĒ
GALDIŅI IEPRIEKŠ PASŪTINĀMI:
DIENĀ EM 8-0792, VAKAROS RI 6453

LATVIJA

Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Draugi grib mūs asimilēt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.

Archibīskaps T. GRĪNBERGS

JAUNIE UN VECIE

P. DREIMANIS

Daži zinātnieki domā, ka viena idejiska virziena ietekme dominē ne ilgāk par 30 gadiem. Šis atzinums norāda, ka tēvu un dēlu apziņā darbība nenorit vienā ideju jiskā posmā, bet gan dažādos, protams, ar mazāku vai lielāku atšķirību. Reizē ar to ir skaidrs, kāpēc viņi parasti nav vienās domās par dažiem sava laikmeta jautājumiem, jo modernie ierosinājumi, pret kuriem atturīga vecā paaudze, jauno paaudzi sevišķi saļūsmina un valdzina. Sakarā ar to rodas tēvu un dēlu domstarpības. Ko tēvi atzīst par neapstrīdamu un cēlu, to dēli negrib vairs respektēt; piem., Bonnas studenti vairs neatzīst tēvu racionālismu. Viņi tēvu ideālu cenšas pārveidot saskaņā ar jaunajām atziņām. Protams, ne vienmēr vērojamas šīs idejiskās pretešķības; dažreiz tēvi paši ierosina sava ideāla pārveidošanu un saprotas ar dēliem. Bet tādi gadījumi viņu attieksmēs nav bieži konstatējami. Parasti tēvi stingri turas pie saviem uzskatiem, un dēli tos kritizē. Netrūkst arī gadījumu, kur nesaskaņas rodas tēvu un dēlu attieksmēs materiālo interešu un padotības dēļ, kā tas nesenā pagātnē bija vērojams Latvijas lauku saimniecībās. Bet arī šīm nesaskaņām reizēm ir idejisks pamats — modernie centieni aizkar senās tradicijas, šī atšķirība tēvu un dēlu uzskatos kā arī tās intensitāte, protams, var būt ļoti dažāda un izraisīt arī dažādas situācijas, kas gan visvairāk ir atkarīgas no partneŗu taktikas.

Tēvi sava mūža, īpaši sava spēku labākos gados, ir pieredzējuši attiecīgo atziņu reālizēšanos un progresu. Viņi ir pieraduši šos sasniegumus arī izskaidrot un vajadzības gadījumos aizstāvēt. Pie šīs taktikas viņi parasti stingri pieturas un cenšas atsist visus uzbrukumus savai pārliecībai. Piedzīvojuši un norūdījušies dzīves gaitās, viņi negrib padoties gados jaunāko pārliecināšanai, īpaši tādēļ, ka to mācība viņu laikā tikai daļēji reālizējas dzīvē, un tāpēc nav vēl skaidrs gala rezultāts.

Dēli tikko uzsāk savas apziņīgi patstāvīgās dzīves gaitas. Viņi ir ideālisti un jūsmo par jaunajiem atzinumiem. Tos viņi ar lielu dedzību aizstāv un nevar samierināties ar tēvu noraidīgo nostāju. Tēvi ar autoritātīvu nosvērtību aizstāv viņu garam tuvo dzīves veidu, dēļi to kritizē, dedzīgi ieteic jaunās idejas un cenšas tās reālizēt. Tā bieži vien rodas nevēlamas situācijas, reizēm ar diezgan smagām sekām. Šo situāciju asumi gan atkarājas galvenokārt no partneŗu temperamenta, iedomības un citām rakstura īpašībām; ar paaudžu īpatnībām tās grūti izskaidrojamas.

Tēvu un dēlu attieksmju izpratnē jāievēro arī paražu loma. Arī tās mainās: vecās tiek atmestas vai pārveidotas; jaunās stājas to vietā; piem., atmet sasveicināšanos, uzvārdu vietā lieto priekšvārdus u. c. Šīs pārmaiņas notiek galvenokārt citu tautu un modernās audzināšanas ietekmē; piem., mūsu jaunā paaudze citu tautu ietekmē atļaujas zināmu vaļību savā uzvedībā un maz vērības piešķir vecāku aizrādījumiem, bet vecā paaudze bija pieradusi pie stingras paklausības un vecāku cienīšanas.

Paražas ir cilvēka otrā daba. No tām viņam grūti atteikties, sevišķi vecumā, kad viņš vairākus gadu desmitus ir atradies to varā. Tāpēc tēvi stingri pieturas pie sava laikmeta paražām un pārmet jaunajai paaudzei to neievērošanu. Dēli labprāt piesavinās jaunās paražas. Šīs sadzīves veida atšķirības pēc būtības nav svarīgas. Bet vecās un jaunās paaudzes attieksmes tās paasina un reizēm attīsta pat naidu, jo vecāki jūt, ka viņi netiek vairs cienīti, un jaunā paaudze ieskata sevi par pārāku un modernāku. Šos noskaņojumus grūti izlīdzināt.

Tātad tēvu un dēlu jeb vecās un jaunās paaudzes attieksmes savos pamatos izskaidrojamas ar idejisko virzienu maiņām, gados vecāku cilvēku pašcieņu un patstāvību, jaunās paaudzes aizrautību ar modernākām idejām, to dedzīgu aizstāvēšanu un pārmaiņām paražās. Šiem pamatiem pievienojamas atsevišķu personu rakstura īpašības, kuŗām gan ļoti maz sakara ar vecās un jaunās paaudzes nostāju.

Pēteris Ķuze un Marta Ratnieka 26. dec. salaulāti sv. Andreja b-cā, Toronto. J. Kreiļa uzņ.

Ārzemniekiem ASV janvārī jāreģistrējas

Tāpat kā pagājušā gadā, arī šogad visiem iecelotājiem, kas nav ASV pilsoņi, jāreģistrējas un jāuzdod savas dzīves vietas līdz 31. janvārim. Vajadzīgās veidlapas saņemamas katrā pasta kantorī vai immigrācijas iestādē. Bērniem līdz 14 gadiem reģistrēšanās karti izpilda vecāki. Nereģistrēšanās gadījumā draud naudas sods vai apcietināšana, pat deportēšana. Visiem ārzemniekiem ieteicams nēsāt klāt ārzemnieku reģistrācijas kartītes, kādas tiem piesūtījusi immigrācijas iestāde.

ASV ir apm. 2.500.00 ārzemnieku, no kuŗiem puse dzīvo Ņujorkā, vai tās tuvākā apkārtnē.

ZIEMASSVĒTKI BEZ DZIMTENES

Oldenburgā iznākošais vācu laikraksts Nordwest Zeitung Ziemasvētku numurā bija sniedzis 3 lappusēs bezdzimtenes ārzemnieku liktenģaitu aprakstus. Rakstam likts virsraksts Ziemassvētki bez dzimtenes. Oldenburgas apgabalā dzīvo 2500 ārzemnieku, no kuŗiem latviešu ir 800 (kopā ar Fareli). Latviešiem un tiem cittautiešiem, kas dzīvo Oldenburgas latviešu kolonijā, bija veltītas 2 lappuses un 5 lielas illustrācijas, bet 3. lappusē bija veltīta veco laužu mītnei Farelē un pārējiem ārzemniekiem. Raksts ieturēts ļoti labvēlīgā noskaņojumā. Tik izcili plaša un labvēlīga nostāja pret ārzemniekiem, it sevišķi pret latviešiem, vācu presē parādījās pirmoreiz.

HAMILTONAS LATVIEŠU SKOLAS

liels, sirsnīgs paldies HLB korim par skolai nodotiem $36.00, ko tas bija saņēmis par piedalīšanos 1. latv. dziesmu svētkos šoruden Toronto. Novēlam HLB korim dievpalīgu tālākā darbā.

DV Toronto nodaļai jauni saimnieki

3. janvāŗa pilnsapulces atreferējums

3. janvārī DV namā, 123 Huron ielā pulcējās Toronto nodaļas 57 biedri, lai ievēlētu jaunu valdi 1954. gadam.

Par sapulces vadītāju ievēl E. Krūku, par tā palīgu Grīnbergu. Darba kārtībā paredzētas sapulces vadības vēlēšanas, iepriekšējā protokola nolasīšana, valdes un revīzijas komisijas vēlēšanas un dažādi jautājumi.

Par protokolistu ievēl A. Ancānu, pa balsu skaitītājiem J. Broku, J. Lāmu un A. Daudzieti. Noklausoties pilnsapulces protokolu, to pieņem ar vairākiem labojumiem.

Uz A. Millera un R. Gravas pieprasījumu, ka vēlas dzirdēt valdes un rev. komisijas ziņojumu, U. Maksiņš paskaidro, ka viņš diemžēl, vienīgais pārstāv valdi, jo pārējie valdes locekļi, sarūgtināti par izteikto neuzticību, nav ieradušies, daži atteikušies strādāt pavisam. Biedru naudu samaksājuši 114 biedri, 23 atbrīvoti, bet nodaļā pavisam skaita 346 biedrus. No klātesošajiem pilnsapulces dalībniekiem biedru naudas samaksājuši visi, izņemot vienu.

Rev. kom. pr. A. Kvēps paskaidro, ka rev. kom. ziņojums nav bijis paredzēts darba kārtībā un viņš uz to neesot sagatavojies.

Ķeroties pie valdes vēlēšanām, I. Ozoliņš ierosina balstiesības piešķirt tikai tiem biedriem, kas nokārtojuši biedru maksas. Priekšlikumu pieņem vienbalsīgi.

Valdē ievēl: J. Fogeli (31), R. Gravu (29), P. Rateniku (27), P. Broku (20), J. Salu (18). Kandidātos paliek V. Dreifelds, A. Vasarājs.

Revīzijas komisijā ievēl A. Kvēpu (27), A. Čivzēli (24), J. Lāmu (17). Kandidātos A. Ķekums, V. Ziediņš.

A. Ameriks lūdz ziedot V. Janumam balvai, sakarā ar 60 gadu jubileju. V. Mukts ieteic pirkt V. Januma grāmatu Mana pulka kaujas. J. Sukurs atvainojas par iepriekšējā pilnsapulcē izteiktiem apvainojumiem.

Plašākas pārrunas izceļas nama jautājumā. A. Augulis paskaidro, ka speciālistu komisijas atzinums nav bijis labvēlīgs un namam nepieciešams ap 3.000 dol. remonts. Izskan domas namu pārdot vai ziedot katram nod. biedram 10 dol. nama remontam.

R. Grava ierosina ievēlēt 3 cilvīru pārvaldes komisiju ar ģenerālpilnvarām, bet pārdošanas gadījumā sazināties ar nod. valdi. Priekšlikumu pieņem ar 52 balsīm, 4 aturas. Ievēl: I. Jankovski (22), J. Lāmu (18), A. Kvēpu (16). Kandidātos J. Broks.

P. Balodis aicina nod. valdi aprūpes jautājumos pieturēties pie delegātu sapulces lēmumiem, tāpat lūdz nod. valdi informēt biedrus par jaunajiem statūtiem un lēmumiem politisko vadlīniju jautājumā.

Sapulci slēdz pl. 13.45. To lietpratīgi uz iecietīgi vadīja E. Krūka.

MARISA VĒTRAS STUDIJĀ

355 Jarvis St., tel.: PR 1008

Šai gadā liels audzēkņu pieplūdums un maestro ar darbu pārslogots, tādēļ viņš lūdz aizrādīt, ka turpmāk jauniem audzēkņiem paredzētās mācības maksu atļaides nevar piešķirt, bet viņiem par stundām būs jāmaksā noteikta cena.

TLT AUGSTSKOLA

drīzumā uzsāks kursus: 1) automēchanikā; 2) techniskā zīmēšanā vai zīmējumu lasīšanā. Jauni kursanti vēl var pieteikties. Zvanīt EM 4-6749.

CENTIGU LATVIEŠU JUBILEJA

ANNA UN JĒKABS KREIĻI A TSKATĀS UZ LAULĪBĀ PAVADĪTIEM 40. GADIEM

Jubilāri Anna un Jēkabs Kreiļi.

Ziemassvētkus priekšvakarā Anna un Jēkabs Kreiļi Toronto atzīmēja laulībā nodzīvotos 40 gadus. Lai godinātu jubilārus, bija pulcējušies Kreiļu ģimenes draugi, labvēļi un bijušie darba biedri, pat no tiem laikiem, kad Jēkabs Kreilis vēl nezibsnīja savu fotografa spuldzi, bet bija pazīstams kā burtlicis. Daudzi saka, ka cilvēka mūžs esot raibs kā dzeņa vēders, un pēc gaviļnieku domām tāpat esot ar viņa mūžu. Kaut vai ar to pašu amatu. 1908. gadā Rīgā Latviešu biedrības derīgu grāmatu nodaļas spiestuvē, Merķeļa un Architektu ielu stūrī, faktors E. Zīdenis „laufjungu" Jēkabu sāka apmācīt burtliča mākslās, sēdināja to uz sūkņa un pēc visiem stingrajiem „cunftes" likumiem Baltajā zālē piešķīra viņam krāsas un izveda par zelli. Kā kārtīgs burtlicis — zellis devās apskatīt pasauli un nokļuva Odesā, kur burtliča amatu apmainīja pret toreiz ļoti ienesīgo un vieglāko kīno mechaniķa amatu, ko strādāja arī pēc atgriešanās Rīgā. 1913. gadā 21. decembrī brašais Jēkabs zaudē brīvību un krīt savas tagadējās sievas Anniņas gūstā. Sākoties pasaules karam, kino mechaniķis Jēkabs kā elektriķis — speciālists dodas uz „plašo dzimteni" un Maskavā iekārto elektrisko apgaismošanu svarīgajā kara rūpniecības pakavu fabrikā, un jā kazaks Kručkovs toreiz no cara saņēma zelta zobenu, tad pie tā netieši nopelni bija arī elektrotechniķim Jēkabam Kreilim, ko liecina viņam izteiktā pateicība un gratifikācija. Drīz Kreilis saņem elektrķa vietu uz kuģa, kas braukā pa Obas upes baseinu, līdz visa ģimene 1921. g. atgriežas Latvijā, un jubilārs sāk atkal strādāt par burtlici Valtera un Rapas spiestuvē. Spokiem J. Krielu ģimene gan neticot un ar gaišreģi Finku Kreilis iepazinies tikai tādēļ, ka dzīvojis blakus mājā. Tas tomēr bijis loti liktenīgi burtlicim Jēkabam, jo Finks to ievadījis daudz vieglākā un „aristokrātiskākā" fotografa amatā. Tā nu beidzot 1925. gadā Rīgā parādās jauns fotografs, kas strādā arī Jaunākām Ziņām un Žurnālam Nedēļa. 1927. gadā Jēkabs Kreilis ar lepnumu var sākt strādāt sava paša foto ateljē Krišjāņa Barona un Lāčplēša ielu stūrī. Lai pašam būtu vairāk brīva laika un nebūtu pārāk daudz jānostrādājas, tad Jēkabs iemāca fotografa amatā arī savu Annu un liek tai pat iegūt zella diplomu pie Amatniecības kameras.

Uz Vāciju Kreiļu ģimene dodas 1944. gadā, bet Kanadā ierodas 1950. gadā. Un kas gan Toronto nepazīst Jēkabu Kreiļi, kuŗš netrūkst ne kāzās, ne kristībās, un pavisam neiztrūkstoši ir visur tur, kur organizāciju runas vīri dala mandatus un amatus, un gādā, lai viņu kautrīgi smaidošos ģimjus varētu ieraudzīt latviešu avīzē, dažreiz pat pirmajā lappusē. Bet ja kāds grib redzēt Kreiļu Anniņu, tam jāaiziet uz Dainas kora koncertu; lūk: pimās rindas skaļākā dziedātāja — tā ir viņa.

Un tomēr liekas, ka Kreiļa ģimenei nevajadzēja izvēlēties fotografa amatu, jo viņu jubilejā redzēju tikai grāmatrūpniekus, ieskaitot kādreizējo Valtera un Rapas bijušo metieri A. Vanagu, kuŗš jubilejas gadījumam bija iespiedis veselu galda dziesmu, kuŗā bija apdziedāta visa jubilāra dzīve.

Protams, bez augstām laimēm bija daudz skaistu ziedu un vērtīgu dāvanu kā Jēkabam, tā Annai un arī abiem kopā.

PATEICĪBA

Sirsnīgi pateicos visiem bijušiem darba kollēgām, draugiem un labvēļiem, kas mūs apsveica ar dāvānām un ziediem mūsu 40 gadu laulības atceres dienā.

Anna un Jēkabs Kreiļi

KANADĀ

TORONTO

ROVERU SANĀKSME

72. Toronto roveru dzimtas 1954. g. darbības atklāšanas sanāksme notiks 9. janvārī plkst. 6 p.p. sv. Andreja baznīcā. Sanāksmē pārrunās darbības programmu nākošajam gadam un varbūtēju dzimtas pārkārtošanos vēl sekmīgākam darbam.

● Viens no pēdējiem latviešu farmeriem, kas piepulcējies „latviešu apriņķa" zemkopju saimei, ir K. Purmals. Viņš nopircis 300 akru lielu īpašumu, kur domā audzēt graudus lopus, ziemas kviešus un putnus. K. Purmaļa īpašums ir skaistā vietā, tam cauri tek arī upe. Aramzemes ir ap 170 akru, pārējo platību aizņem meži. Tā kā K. Purmaļs ar kundzi abi ir Jelgavas lauksaimniecības vidusskolas (Mazvērsiša) absolventi, tātad ne bez zināšanām lauksaimniecībā, jaunajiem farmeriem var pareģot labas sekmes.

● DV Toronto Sporta kopas un nodaļas 31. decembŗa sarīkojumā sekojošie ieejas biļešu numuri ir laimējuši loterijā: 287; 119; 127. Laimesti pieprasāmi pa tel. — HO 7618, vai ar rakstu U. Maksiņam, 20 Kelvin Ave Toronto 13.

Sarīkojuma vietā atsāts brūns ādas cimds, kas pieprasāms turpat. Laimesti iznemami līdz 15. janvārim.

● Latviešu organizāciju Ziemassvētku eglīšu vakaru kuplo sarīkojumu virkni Toronto noslēdza Veras Keišes baleta skola Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē. B. Rubess stāstīja īpašu sacerētu Ziemassvētku stāstu ar dziesmām. Skolas vadītāja savām 32 audzēknēm izdalīja Ziemassvētku vecīša sūtīto dāvanu saini. Pēc tam audzēkņi izlozēja kāda angļu mākslinieka grafiku — Dīvdeju no Gulbju ezera. Skolas vadītāja bija gādājusi par jauku cenšmu galdu, kuŗu vienā mirklī okupēja mazās balerīnas. Vakara programmas jautrajā daļā uzstājās arī karikatūrists Ed. Keiss, pārbaudot audzēkņu spējas zīmēšanā pēc neredzīgo izjūtas sistēmas, kas radīja pacilātu jautrību kā mazajiem, tā arī lielajiem. Pārsteigums bija, kad karikatūrists uzzīmēja ābolu, no kuŗa slāpes ar tā sulu dzeséja visa baletskola. Vakars noslēdzās ar B. Rubesa vadītām dažādžādām sacensības spēlēm un rotaļām, kas bērniem tā iepatika, ka tie nebija piedabūjami iet mājās, un jautrās čalas skanēja 5 stundas. Karik. Keišs paspēja visus padarīt nemirstīgus savos zīmējumos, ko katrs ieguva savā īpašumā. Audzēkņu vecāki, pateikdamies par skolas vadītājas sekmīgo darbību, pasniedza viņai Jurševska keramikas komplektu. Bija ieradušās arī dažas audzēknes no otrās latviešu baletskolas Toronto.

● Jauno gadu Toronto latvieši sagaidīja trijos sarīkojumos, kas visi bija piepildīti un pārpildīti līdz pēdējai iespējai. Tie noritēja, kā jau pienākas Jaungada naktī, īsti līksmā un pacilātā noskaņā, un vienā otrā vietā netrūka arī šampanieša korķa šāvienu.

Visilgāk un rūpīgāk jar Jaunā gada sagaidīšanu bija laikam gan rūpējies Kalvis un Dainas koristi. Tā gaumīgi dekorētajā zālē pusnakts viesi varēja noskatīties un noklausīties „sūdzības vecajam gadam", kuŗas augšminētā vārdā pieņēma A. Abele. Sūdzības bija ienākušas gan no neatzītiem mākslinieķiem, sabiedriskiem darbiniekiem, gan arī no Dainas koristu puses, bet uzveduma nagla bija, kā redzams uzņēmumā, abu mākslinieku — E. Freimanes un E. Boša uzstāšanās.

Daugavas Vanagi savā sarīkojumā bija piepulcinājuši ap 600 viesu, kas pavadīja nakti pacilātā jautrībā, dodot sarīkojuma rīkotājiem ļeri atlikumu.

Ne mazāk līksmi veicās arī Jaunā gada gaidītājiem TLB un TLSK sarīkojumā, kur tāpat netrūka ne viesu, ne glāžu šķindoņas un jautrības. Jaunā gada sagaidīšanas baļļu turpinājumā būtu vēl pieskaitāma arī sportistu rīkotā balle Jaunā gada dienā, kas arī nevarēja sūdzēties par deju cienītāju trūkumu. Tātad jaunais gads ir iedejots un ielīksmots gana — kaut tāds viņš arī turpinātos.

LONDONA, ONT.

● Ziemas sezonai iestājoties, arī Londonā pieaug bezdarbnieku skaits, kuŗu vidū netrūkst arī latviešu, sevišķi būvniecībā nodarbināto.

Ārējās informācijas grupa pie L.L. Kopas 30. decembrī apspriedās un vienojās sekot komūnistu darbībai, pie kam katrs grupas loceklis to uzņēmās darīt sev tuvākās aprindās, piem., darba vietās, kā arī bibliotēkās un laikrakstos komūnistu literātūrai un rakstiem, lai varētu uz tiem reaģēt un ziņot Kanadas informācijas centram.

Garīgās kultūras laukā vērojama latviešu jauniešu interese par mūziku. Viņi diezgan prāvā skaitā mācās Martin Boundy mūzikas skolā. Tā 29. decembrī rīkoja savu skolotāju un skolēnu vakaru, kuŗā klavieres spēlēja arī brīvmākslinieces Rita Šēfere un viņas skolniece M. Dreimane.

HAMILTONĀ

● Hamiltonas latviešu draudzē iesvētīts Aivars Hillari Gelzinš. Laulāti Edmunds Jānis Pulciņš un Nora Velta Rudzīte.

VANKUVERĀ

● Vankuverā kristīti: Eduards Kārlis Spīgulis un Romana Laila Spīgule, Arvīda Kārļa un Irmas Spīguļu bērni.

VINIPEGĀ

● Ziemassvētku vakarā Vinipegā kristīti: Pēteris Meisters, Meisteru ģimenes otrais dēls; Lita Velta Dombrovska no Selkirkas, Dombrovsku ģimenes pirmā atvase.

LASĪTĀJU VĒSTULES

Vai teātŗu izrāžu inflācija Milvokos?

Man nekas nav pretī, ja Atis Valdars slavina LA, 14. nov. numurā savas mājas izrādes un nostāda tās jau Latvijas Dailes teātŗa līmenī, ko gan var domāt un teikt tikai tāds, kas Dailes teātŗa izrādes nav redzējis. Lūk, šis apgalvojums var radīt nesaprašanu tajos vietējos latviešos, kas patiesi nav redzējuši DT lieliskos sniegumus. Ar to lai nav mazināta darba nozīme, ko latviešu labā šajos grūtajos apstākļos veic Pēteris Ozols un M. Valtere — Einberga. Nepamatots arī apgalvojums, ka Milvokos notiekot teātŗu inflācija, kas zīmējas uz Čikāgu. To gan varētu čikāgieši teikt par milvokiešiem. Proti: Čikāgas latviešu teātris viesojies Milvokos ar Ziverta Ķīnas vāzi, Meli meklē meli, Zaļo krūzi, Ozolas Čiko un L. Vītoliņas godalgoto lugu Izpalīgi laukos. Turpretī milvokieši viesojušies Čikāgā ar sekojošām lugām: Jaunsudrabiņa Jo pliks, jo traks, Vulfa Sensācija, Blaumaņa Skroderdienas Silmačos, Akurātera Priecīgais saimnieks. Jaunatnes ansamblis ar Vulfa Līnis murdā DV ar Pūķi, Blaumaņa Ugunī un Ziverta Cilvēks grib dzīvot. Tātad čikāgieši bijuši Milvokos ar 5, bet milvokieši Čikāgā ar 8 izrādēm. Kuŗš nu „inflāciju veicina? Milvokieši redzējuši V. Hermaņa, Z. Avotiņas — Sparinskas, E. Upermaņa un Kārļa Dzeldes iestudējumus. Negribas ticēt, ka šie vecie režisori būtu tik sliktus iestudējumus devuši, kā to var secināt no Valdara raksta. Arī dekorātori bijuši: Jānis Strods, Arnolds Šimanis un Vitauts Šimanis. Visi pazīstami vārdi. Ko gleznotājs J. Kalmīte raksta par Strodu, to var izlasīt Latvijā Amerikā. Mēs tomēr gribam redzēt čikāgiešus pie sevis, un viena cilvēka doma neatbilst milvokiešu vairākuma domām. Nevēlos polemizēt, bet nevarēju neizteikt patiesību, lai nerastos pārpratumi, jo dzirdēju čikāgā esot svētku laikā tādus izteicienus, ka ČLT gan vairs nevajadzētu braukt uz Milvokiem.

J. V., Milvokos

DAUGAVAS VANAGI

PLKV. V. JANUMS 28. JANVĀRĪ BŪS ŅUJORKĀ

Pēdējās ziņas no Vācijas vēstī, ka plkv. Januma brauciens uz ASV sāksies no Brēmerhāfenas 23. janv. un 28. janvārī pulkvedis ieradīsies jau Ņujorkā. Nekādas pārmaiņas vairs nav domājamas.

DV TORONTO NODAĻAS

3. janvāŗa biedru pilnsapulcē jaunievēlētā valde konstruējusies šādā sastāvā. Valdes priekšsēdis. Jānis Fogelis, 586 Logan Ave, RI 6453. Priekšsēža biedrs Pēteris Broks, 66 Cowan Ave, LL 7606. Sekretārs Rudolfs Ģrava, 52 Gifford St., RA 2417, kasieris Pēteris Rateniks, 123 Huron St., EM 8-0792.. Biedrzinis Žanis Sala, 31 Hillcrest Park, MI 6381.

Visa nodaļai adresētā sarakste sūtāma sekretāram. Maksājumus nodaļas kasieris pieņem visu dienu darba laikā Latvijas Amerikā kantorī, 123 Huron St..

IEVĒRĪBAI

DV Toronto nodaļas biedri, kam kārtojamas saistības ar valdi, lūgti to izdarīt otrdienās un ceturtdienās no pl. 5 — 8 un sestdienās no 10 — 1 dienā, DV mājā, 123 Huron ielā.

DV Toronto nod. valde.

ZIEDOJUMS

Pirmā Latviešu Zildegunu biedrība ziedojusi $12.00 kara invalidu un trūkumcietēju atbalstam Vācijā. Liels paldies!

SLIMO KOPĒJU PALĪDZĪBA JAUNKANADIEŠIEM

Slimība ģimenē arvien rada problēmas, bet šīs problēmas var būt daudz smagākas svešā zemē, ja nav pietiekamu zināšanu par slimnīcām, medicīnisko palīdzību un slimnieku kopšanu.

Daudzi varbūt, nezina, ka Kanadā pastāv vizitējošu slimo kopēju organizācija, kas vēlas sniegt palīdzību tiem jaunkanadiešiem, kam slimo kopēju palīdzība ir vajadzīga. Šīs organizācijas locekļi sniedz arī padomus, kā saņemt medicīnisko palīdzību Kanadā, un tās vārds ir Viktorijas Ordenis. Kā mazās, tā lielās pilsētās visā zemē var atrast Viktorijas Ordeni, kas ir gatavs palīdzēt jebkuŗā laikā. Ordeņa kopējas apmeklē slimniekus mājā un sniedz nepieciešamo palīdzību: pārsien vātis, apkopj slimos un bērnus. Viktorijas Ordeņa slimo kopēja palīdz arī izplānot medicīnisko palīdzību un paskaidro, ko šai ziņā spēj sniegt Kanada.

Viens no galvenajiem Viktorijas Ordeņa uzdevumiem ir sniegt palīdzību jaunām mātēm, kopt mazbērnus un zīdaiņus, un sniegt vispārīgus norādījumus mātēm bērna apkopšanā.

Viktorijas Ordeņa darbinieces ir vizitējošas slimo kopējas un nevar pie slimnieka palikt visu dienu. Viņas palīdz kādu brīdi, dod norādījumus, kā rīkoties līdz nākošajām apmeklējumam, un dodas tālāk pie cita slimnieka.

Šiem pakalpojumiem svarīga nozīme ir arī tanī ziņā, ka tie ir visiem pieejami. Ja slimnieks ir labi iekārtojies un apzinās, ka var uzņemties visu atbildību, tas var samaksāt visus slimo kopējas apmeklējuma izdevumus. Bet ja tam ir materiālas grūtības, slimo kopēja tās ar pacientu pārrunās un noteiks piemērotu atlīdzības likmi. Gadījumos, kad samaksa rada nopietnu financālu problēmu, palīdzību sniedz bez maksas.

Viktorijas Ordenis pieder pie labdarības organizāciju centrālās apvienības Sarkanā spalva, un šīs apvienības mērķis ir lūkoties, lai neviens, kam palīdzība ir vajadzīga, nepaliktu bez tās. Viktorijas Ordenis ir gatavs palīdzēt katrā laikā. Tā telefona numurs ir atrodams jekuŗā lielas vai mazas pilsētas telefona sarakstā visā Kanadā.

ZIŅAS PAR KONSTANTĪNU PAETSU

Igaunijas pēdējais valsts prezidents Konstantīns Paets miris 1943. gadā Ufā, Urālos, kur to bija aizvedušī komūnisti pēc Igaunijas okupācijas. Ziņu publicējis igauņu laikraksts Eesti Maal Londonā, kuŗš informāciju ieguvis no prezidenta apkalpotāja.

MĀKSLINIECISKO SARĪKOJUMU KALENDĀRS TORONTO

17. janvārī, svētdien, plkst. 6.00 vakarā, sv. Andreja baznīcas zālē komp. T. Ķeniņa klavieru studijas III atklātais audzēkņu vakars.

23. janvārī, pl. 8 vak. Jāņa Niedras koncerts sv. Andreja baznīcas zālē. Piedalās Ellen Kūuskne (soprāns) un Augusts Kalniņš (tenors). Ieeja $1.00, bērniem 50 c.

30. janvārī bij. Metropolitēna operas sol. E. Žebranskas koncerts.

27. februārī, sestdien, plkst. 8.00 vak. sv. Andreja baznīcā, Toronto pirmās ev.-lut. draudzes kora gadskārtējais koncerts ar T. Ķeniņa kantātes „Kurzemes karēivim" pirmuzvedumu autora vadībā. Solisti: operdziedātāja H. Lūse un baritons P. Geistauts. Pie ērģelēm E. Ozola — Timermane.

CITI SARĪKOJUMI

9. janv., pl. 7 vak., Mednieku un Makšķernieku kluba Zaķu balle 1330 A Bloor St. W.

4. janvārī, 1954. gadā, plkst. 5 p. p. Andreja baznīcā Veras Keišes baleta skolas eglītes vakars ar jautru programmu.

15. janvārī, 22 College St., TLB Dižšanča gadskārtējais sarīkojums ar programmu.

22. janvārī Preses balle.

1954. g. 12. februārī Nakts Latiņu kvartālā.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pasmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

Ziedosim stundas algu trūkumcietējiem

Ziedojumi iemaksājami DV Kanadas valdes kasierim Mr. A. Putninam 280 Wrigth Ave, Toronto, Ont., vai vietējās Daugavas Vanagu nodaļās

Latviešu tautsaimnieks K. Šmits

KLŪST PAR DRĒBJU FABRIKANTU

Pastāvīgie Brazilijas latvieši

Sākoties „pārvietoto personu" izvietošanai ārpus Eiropas, jau pašā sākumā visatsaucīgākās bija Dienvidamerikas valstis. Ar to izskaidrojams, ka samērā daudz latviešu aizbrauca uz šīm zemēm. Dažādu, pa lielākai daļai klimatisko apstākļu dēļ, vairākas latviešu ģimenes Dienvidameriku atkal atstāja, pārvietojoties galvenokārt uz Kanadu, jo ASV grūtā, pat neiespējami iekļūt Latvijai piešķirtās mazās kvotes dēļ.

Par Brazilijas atstāšanu nekad nav domājis mag. oec. Kārlis Smits. „Es uz Braziliju aizbraucu ar noteiktu apņemšanos tur palikt un nodibināt patstāvīgu eksistenci, jo atzīstu, ka tur ir vislabākie priekšnoteikumi, lai ar maziem līdzekļiem vai pat pilnīgi bez tiem uzsāktu neatkarīgu un pārticīgu dzīvi," viņš saka.

Pēc apmēram četri ar pus gadiem šie vārdi pilnīgi attaisnojušies. Tagad K. Šmitam Sanpaulo ir pilntiesīgi reģistrēta apģērbu rūpniecība, kurā pašlaik nadarbināto 30 šuvējas, kas strādā ar jaunākā tipa vācu un amerikāņu šujammašīnām. Starp šuvējām arī daudzas latvietes. Kad pēdējo reizi apmeklēju K. Šmitu viņa uzņēmumā S. Paulo, Rua Teodoro Sampaio 268, lai saņemtu pārvešanai uz Kanadu korporācijas „Latvia" karogu, kuru S. baigajā gadā bija izglābis no boļševikiem un pārvedis vēlāk uz Braziliju, rosīgo fabrikantu atradu cītīgi strādājot savā kabinetā. Nodevis personālam steidzīgākos rīkojumus, viņš atstāj darba galdu un ved mani uz noliktavu telpām. Visi plaukti tur pilni tikko pagatavotiem apģērbiem. Fabrika galvenokārt ražo darba apģērbus. Visos ražojumos iestrādāts firmas nosaukums. Portugāļu tekstā skaidri lasāms: Šmits Kārlis — nekāds „Čarlis" vai „Carlo", bet īsts latviskais Kārlis. Tāpat šis vārds ierakstīts visos banku kontos, firmas zīmogos un veidlapās.

„To daru ar noteiktu nolūku," paskaidro K. Šmits. „Apģērbu nozarē līdz šim bija atrodami pa lielākai daļai tikai tādu firmu īpašnieku vārdi, kā Abrāms, Haims, Izaks u. t. t. Šinī cietoksnī ielauzties latvietim nebija viegli, bet kā latvietis ar savu ražojumu kvalitāti un godīgumu esmu arvien vairāk iekarojis patērētāju tirgu, tā kā manas preces aiz tirām veikala interesēm spiesti savās pārdotavās turēt arī mani konkurenti. Protams, tas prasīja daudz pūļu, kamēr iekaroju tirgu. Izejot tirgū atklāti kā latvietim, bija jāpārvar dažādi neparedzēti šķēršļi. Piemēram, kāds mans ražojumu noņēmējs vairumā pēkšņi iejautājās, vai es pazīstot Herbertu Cukuru? Atbildēju ar pretjautājumu: „Vai tas jums kāds radinieks?" Kādā tirgotavā, kur piegādāju savas preces, īpašnieks bija nolicis uz galda kaudzi dažādu ilustrēto žurnālu. Tas bija laikā, kad ASV uz elektriskā krēsla tikko bija notiesāti atomspiegi Rozenbergi un par to rakstīja visa pasaules prese. Veikalnieks, šķirstot žurnālus, vaimanāja par „lielo netaisnību" un amerikāņu „slepkavību", jautājot, ko es par to sakot? — „Lai viņus tiesā, tie bija vācieši!" tad atbildēju.

„Un kādi ir jūsu nākotnes plāni?"

„Pašlaik iekārtoju otru fabriku citā pilsētas rajonā. Esmu nopircis arī lielāku zemes gabalu, kur drīzumā celšu apartamentu māju izīrēšanai, kas nodrošinās dzīvi tad, kad sava uzņēmuma vadību būšu nodevis dēlam. Viņš jau tagad vada pārdošanas nodaļu."

VIŅA PANĀKUMU ATSLĒGA

Šinī brīdī salonā, kur kavējam laiku, iesteidzas slaids jauneklis ar biezu aktu somu padusē. Tas ir Šmits juniors. Viņš apbrīnojami tīrā un veiklā latviešu valodā nodod tēvam jaunākos ziņojumus un uzklausa viņa rīkojumus. Pa to laiku kundze Zenta ēdamistabā jau parūpējusies par pusdienu galdu. Tas klāts Rīgas labāko namamāšu gaumē. Galdu vēl papildina pats namatēvs no sava bagātīgā mājas bāra ar izsmalcinātākiem ārzemju dzērieniem. Pats Šmits, nesen laimīgi pārcietis kādu iekšķīgu slimību, no stiprākiem dzērieniem atsakās un kā stiprāko lieto tikai šampanieti. Mēs pacelam savas glāzes uz Kanadas draugu veselību. Kārlis Šmits ar siltām jūtām atceras agr. V. Uisku, Albertu Melnbārdi, Valdi Bemberi, Viktoru Timmermani un daudzus citus studiju līdzgaitniekus, tagadējos torontiešus, kas pulcējušies zem korporācijas „Latvia" karoga.

„Nākamā vasarā mēs katrā ziņā viņus apciemosim Kanadā," ar stingru apņemšanos saka Šmitu pāris. „Pat iespējams, ka mēs tur nopērkam kādu māju, kur pavadīt dažus mēnešus, kad šeit, Brazilijā, kļūst par karstu. Pastāvīgi tur gan dzīvot negribētos, jo tik labi kā Brazilijā mums laikam nekur neklāsies."

Kārlis Šmits atklāj arī savu panākumu atslēgu. „Brazilija ir zeme, kur ikviens var piekļūt pie tirgotāju un rūpnieku peļņas tiesas," viņš lietpratīgi saka. „Protams, lielie rūpnieki un tirgotāji pelna milzīgi, bet zināma peļņas daļa nekad nav liegta arī iesācējam, pat gandrīz bez līdzekļiem. Peļņas „astei" viņš vienmēr tiks klāt. Ja pasākums iet, kapitāls aug neticami ātri, tā kā tā vairošanos nav iespējams pat apturēt. Nezinu citur zemes, kur būtu tik viegli pelnīt naudu kā šeit!"

Pirmoreiz pirms četriem gadiem tikos ar Kārli Šmitu Brazilijas latviešu Jēkaba Āboliņa uzņēmuma birojā, kad tikko biju iebraucis šinī zemē. Uz krēsla, starp citiem tautiešiem, sēdēja kāds vīrs un labsirdīgi smaidīja. Kā garlaikodamies, viņš starp ceļiem grozīja melno lietussargu un vienmēr smaidīja . . . Pirmoreiz atrazdamies Sanpaulo miljonu pilsētā, vēl jutāmies stipri nedroši, un kad Šmits savu uzmanību bija atkal pievērsis citiem tautiešiem, iejautājāmies Jēkabam Āboliņam, kas ir šis omulīgais kungs, ka viņš redzams tik labā omā? Vai kāds turīgs tautietis no agrākajiem iecelotājiem?. „Nē, viņš iebrauca tikai dažus mēnešus pirms jums un tagad iesācis tirgoties, tāpēc viņš var vienmēr smaidīt," atbildēja jautātais. Šajā paskaidrojumā slēpās visa Brazilijas panākumu atslēga, kuru daudzi iecelotāji meklē gadiem ilgi, neatrod un nobeidz savu dzīvi nabadzībā.

Tirgodamies kādu laiku sīkākā branšā, šm. vēlāk nodibināja zemes pētīšanas sabiedrību, piesaistīdams vēl pāris latviešu inženieru. Arī šis pasākums sekmējās. Taču uzņēmīgajam latviešu tautsaimniekam likās, ka pastāv vēl kādas lielākas peļņas iespējas, un viņš metās tanī nozarē, kas starp latviešiem bija vismazāk populāra. Panākumi rāda, ka viņš nebija vīlies.

E. Sīdars

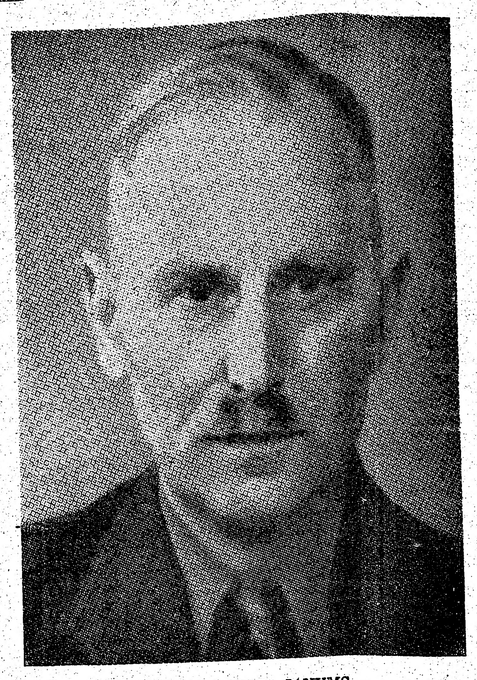

PULKVEDIS VILIS JANUMS

KARAVĪRS UN SABIEDRISKS DARBINIEKS

PULKVEDIM VILIM JANUMAM 60 GADU

7. janvārī pulkvedis V. Janums pārkāpa 60 gadu slieksni. Viņa darbi un sniegumi liek mums šodien tuvāk pakavēties pie viņa dzīves gājuma, lai rastu atbildi jautājumam, kas tie ir par spēkiem, kuŗu ietekmē darbojoties, pulkvedis Janums izveidojās par personu, iemantodams karavīru cieņību un simpatijas, viņus vadīdams kaujas laukā, apmācībās, un miera laika dzīvē.

Pulkv. Januma dzīve sākusies lauku sētā. Viņš dzimis Codes pagastā, bet viņa tēvs nav zemkopis vien, viņš ir arī būvamatnieks. Tā Janums dabūja iepazīties ne tikai ar zemkopja dzīvi lauku sētā šaurā ģimenes lokā, bet jau agrā jaunībā, skolas brīvlaikā ejot talkā savam tēvam ēkas celt, iepazīstas ar amatnieku dzīvi un darbu, kas viņu ved saskarē ar plašāka novada laudīm. Pulkv. Januma sāmērā biežie mūrnieku kursu apmeklējumi bēglu nometnē, kad viņa „dēli" pārskolojās par būvmatniekiem, un viņa dzīvā piedalīšanās pārrunās par mūrnieka amata darbu un būves veidiem, liecina, kā šis amats, kuŗu viņš mācījies kā pirmo, ir dziļi iesēdies viņa atmiņā un pat iezīdies viņa asinīs. Kādēļ viņš to atstājis un pievērsies karavīra „amatam"? Vai tā ir dziļi iekšēja noslēgšanās vai ārēju apstākļu sagadīšanās? Uz šiem jautājumiem atbildēt var tikai viņš pats.

Tā mēs varam tikai konstatēt, ka dažus mēnešus pēc tam, kad Janums sasniedzis 20 gadu vecumu, ne pārāk tālu no Kurzemes robežām atskanēja kara troksnis, un dažus mēnešus pēc viņa pilngadības sasniegšanas latviešu gadu simteņu ienaidnieka kara pulki jau posta laukus, ko viņš palīdzējis kopt, un ārda mājas, kuŗu celšanā viņš pielicis savu roku un sviedrus lējis. Viņam nākas atstāt tēva sētu, atstāt dzimteni, atstāt darbu un vērtības, ko viņš un viņa priekšteči saražojuši un uzkrājuši. Bet ir vērtības, kuŗas neviens naidnieks nevar atņemt, vērtības, kas nosaka pašas personas un viņa darbu vērtību. Šo vērtību krājums viņam ir lielāks nekā vienam otram tā laika censonim, jo viņš tās ir smēlies ne tikai šaurā ģimenes lokā, bet plašākā novadā. Tās viņš ir paņēmis līdzi, tēva sētu atstājot, kopis un saglabājis līdz šai dienai. Kas ir šīs vērtības? Tās atklāsim, kad pasekosim viņa dzīves gaitām.

Neilgi pēc Pirmā pasaules kara izcelšanās mēs Vili Janumu atrodam karavīru rindās. Nav ilgi jāgaida, kad mēs viņu redzam kā jaunu virsnieku Latviešu strēlnieku 4. Vidzemes pulkā. Revolūcija un pēdējais vācu iebrukums viņa karavīra gaitas pārtrauc. Bet drīz mēs atkal viņu sastopam dzimtenes atbrīvošanas cīņāju rindās, kā rotas komandieri 2. Ventspils pulkā. Atbrīvošanas karam izbeidzoties, viņš paliek dzimtenes sargu rindās Ventspils pulkā. Viņu neapmierina miera laika karavīra rutīnas darbs, bet viņa gars ved viņu pretī darbam, kur tiek pētīti un vērtēti kara piedzīvojumi un mūsu valsts īpatnējie apstākļi. Viņš turpina mācības. Tās ir sekmīgas. Attiecīgā konkursā viņš pārspēj pārējos dalībniekus un tiek nosūtīts uz Čehiju studēt čechu generālštāba akadēmijā Prāgā.

TURPMĀKĀS KARAVĪRA GAITAS

Pēc akadēmijas beigšanas viņu pārvieto uz Armijas stāba operātīvo daļu darbam Dienestu nodaļā. Drīzi viņu paaugstina pulkveža leitnanta pakāpē un pārceļ uz Kara akadēmiskiem kursiem par grupas vadītāju un lektoru kājnieku taktikā. Tas notiek laikā, kad loti jūtīga militārista auss kaut kur aiz laika kalniem jau var saklausīt nākotnes kara rūkoņu, bet parastais pilsonis ar pilnu krūti vēl elpo nākotnes rūpēm nesagandēto gaisu un pilniem malkiem bauda miera laika dzīvi. Interesantā un intensīvā mācības spēka darbā pulkvedim V. Janumam izdodas pavadīt dažus gadus. Kara mākoņi sabiezē. Armijas vadība rūpēs par augstāko virsnieku kadru sagatavošanu pulkv. Janumu komandē uz ierindas daļu bataljona komandiera ierindas cenza iegūšanai. Pēc tā iegūšanas viņu drīz iecelt par Kurzemes divīzijas stāba priekšnieku un paaugstina pulkveža pakāpē.

1940. g. 17. jūnijam seko Latvijas armijas izformēšana. Reizē ar to viņš tiek atvaļināts no kara dienesta. Viņam jāmeklē patvērums Vācijā savas un ģimenes locekļu dzīvību saglābšanai nopietnākai stundai. Šī stunda arī nāk, bet ne tāda, kā bija iedomāta. Kad Latvijas robežām atkal tuvojas sarkanās briesmas, tiek formēts latviešu leģions. Pulkv. Janumu iesauc kara dienestā un uztic 4. Latviešu pulka komandēšanu. Viņa gaitas, pulku komandējot, jo sīki ir aprakstītas viņa paša sarakstītā grāmatā Mana pulka kaujas gaitas. Šai grāmatā ir daudzi epizodi, kas norāda pulkv. Januma spilgtākās īpašības, kas viņam nāk līdz no paaudzes uz paaudzi un kas sakņojas latviešu lauku sētā, sīkstums un rūpes par savu druvu.

Otru viņa īpašību raksturo viņa atbilde divīzijas komandierim Obvurceram pulku komandieŗu apspriedē, kas, izteikta zemnieku valodā, varētu skanēt: „Nav svarīgi, kur un kas ir kaldinājis arklu, tāpat nav svarīgi, kādas zemes lopiņš ādu nesis un kā rokas to ģērējušas pastalām, bet ir svarīgs pats arājs un sēkla, ko tas savā druvā kaisa."

Trešā raksturīgā īpašība, kas kā spilgts pavediens jo skaidri parādās visā viņa komandiera darbības laikā, ir māka no atsevišķiem karavīriem veidot nesatricināmu vienību. Protams, tā ir kopta un veidota visā viņa darbības laikā, bet pirmie paraugi redzēti un tās nozīme pārbaudīta un pierādīta viņa jaunības mūrnieka gaitās. Būvamatnieki darbus veic ne vienatnē, kā norit zemnieka darbs, bet lielākā vai mazākā vienībā, kur no visu dalībnieku saskaņotas darbības bieži vien atkarājas ne tikai iespēja darbu veikt, bet arī pašu darba darītāju dzīvība. Te meistars nav vienkāršu pavēļu devējs un citi akli pavēļu izpildītāji. Meistars ir darba plānotājs, kur katram darbība paredzēta pēc viņa spējām, viņš ir arī pašas darbības ierosinātājs un līdzdalībnieks. Šī tālā bērnībā mantotā spēja nesa bagātīgus augļus, kas izpaudās pulkveža karavīru uzticībā savam komandierim. Tā pārsviedās arī uz kaimiņu vienību karavīriem, kas veicināja raksturīgo citu vienību karavīru „lipšanu" viņa pulkam.

RŪPES PAR „DĒLU LIKTENI

Pirms karavīru izvietošanas pa bēglu nometnēm rūpēs par savu „dēlu" turpmāko likteni, viņam rodas ideja par kara cietušo aprūpes organizācijas nepieciešamību. Šīs idejas rezultātā rodas Daugavas Vanagu organizācija, kas viņa vadībā izvērtusies par plašāko trimdinieku organizāciju brīvajā pasaulē.

Kara troksnim norimstot un karavīriem izklīstot pa bēglu nometnēm un vēlāk pa visiem kontinentiem, šīs īpašības ir tās, kas nav lāvušas V. Janumam palikt nomaļus, dzīves vērotāja vai tās baudītāja lomā. Viņš uzņemas cita veida „cīnītāja" darbu. Viņa pirmās rūpes ir par karā cietušiem, invalidiem un slimiem. Ar katru dienu viņa darba lauks paplašinās. Viņš tiek ievēlēts Latviešu centrālā padomē, top par Latviešu nacionālās padomes prezidija locekli un beidzot arī par Latviešu centrālkomitejas priekšsēdi, kur darbojas līdz pēdējam laikam. Šis darbs ir noritējis visu mūsu acu priekšā, tādēļ nebūtu vajadzības pie tā sīkāk pakavēties.

Pārlaižot vispārēju skatu pulkveža Januma darbībai, mēs redzam, ka ar saviem darbiem viņš ir ierakstījis ne vienu vien lapas pusi mūsu tautas vēstures gaitā. Tās vietām ir pilnas traģisma, jo viņa darbība vērsās plašumā, kad mūsu tauta uzsāka Golgātas ceļu, bet tur ir arī gaiši brīži. Ja latvju tautas pēdējo gadu vēsturē pamirdz pa gaišākai zvaigznei, pēc kuŗām spriežot, mums aust cerība, ka mūsu ceļš ved uz augšāmcelšanos, pretim atdzimšanai, gara gaismai, brīvībai un taisnības uzvarai, tad savi nopelni ir arī mūsu cienījamam jubilāram V. Janumam.

Mūsu vēlējums šinī brīdī ir, lai Dievs viņam piešķir veselību, spēku, māku un laiku savus „dēlus" kopā ar visu latvju tautu novadīt līdz mūsu brīvības un neatkarības rītam!

A. Ameriks

LU studējošo mežkopju biedrības Šalkone 30 gadu darba atcere

Pag. gadā ir aiztecējuši 30 gadi, kopš dibināta Latvijas Universitātes studējošo mežkopju biedrība Šalkone. Sakarā ar šo atceri viens no tās pirmajiem dibinātājiem, kuŗš dzīvo Grand Rapidos, inž. mežkopis G. Cepurītis, izteicās: „Akadēmiski izglītoto mežkopju skaits mūsu valsts pirmajos pastāvēšanas gados nebija liels. Lai radītu nepieciešamos kadrus šīs svarīgās saimnieciskās nozares izveidošanai, pie Latvijas Universitātes nodibināja mežkopības nodaļu. Drīz arī radās doma par mežkopju biedrības noorganizēšanu. Un tā mežkopības nodaļas 3. kursa studenti, kuŗi 1923. gada vasarā bija pulcējušies Vecaucē, lika pamatu LU studējošo mežkopju biedrībai Šalkone. Tad arī ievēlēja pagaidu valdi ar priekšsēdi G. Cepurīti un locekļiem: K. Jozuusu un O. Ori. Valdes locekļu skaitu vēlāk papildināja ar J. Sūnu un B. Zichmani. Tālāk sekoja rosīgs Šalkones izveidošanas un nostiprināšanas darbs. Biedru skaits strauji pieauga. 1924. g. 13. aprīlī sēmestŗa sapulcē ievēlēja pirmos goda biedrus ar pazīstamo zinātnieku Dr. E. Ostvaldu priekšgalā. Goda biedriem vēlāk pievienojās izcilais Somijas mežkopības — zinātnieks un politiķis prof. Dr. A. C. Kajanders. Pateicoties pēdējā gādībai izveidojās draudzīgi sakari ar Somijas mežkopjiem un viņu organizācijām. Sakari tika izveidoti arī ar Lietuvas un Igaunijas mežkopjiem. Tāpat min. sēmestŗa sapulcē uzņēma pirmos vecbiedrus — ar inž. -mežkopja gradu universitāti beigušos organizācijas aktīvos locekļus, kā arī nodibina zinātnisko komisiju līdz ar medību un sporta sekcijām.

1924. g. 29. novembrī notika organizācijas atklāšanas akts un uz šo dienu Šalkones rindās skaitījās 9 goda biedri, 8 vecbiedri, 47 aktīvie biedri un 31 kandidāti Pirmajos piecos pastāvēšanas gados tika daudz pūļu veltīts iekšējās dzīves izkopšanai. Šinī laikā izveidoja plašu zinātnisko bibliotēku ar lasāmo galdu, ko bagātīgi apgādāja ar ārzemju periodisko mežzinātnisko literatūru. Vecbiedru skaitam pieaugot, vecbiedriem radās nepieciešamība apvienoties savā biedrībā, kas būtu cieši saistīta ar aktīvo saimi. 1927. g. februārī vecbiedri apvienojās Latvijas inženieŗu-mežkopju biedrībā Šalkone, kas ātri izvērtās par aktīvās šalkoniešu saimes atbalstītāju un padomdevēju. Vecbiedri dāvāja aktīvai saimei karogu ar devizi Roku rokā pie darba, karogu iesvētīja 1931. g. 3. maijā LU lauksaimniecības fakultātes aulā. Turmākajā darbā lielu vērtību piešķīra zinātnisko jautājumu iztirzāšanai, ik nedēļas noturot referātu vakarus. Vērtīgākos referātus publicēja mež saimniecības izdevumos, kamēr nāca pie atziņas, ka Šalkones zinātniskā darbība paplašināma. 1939. g. doc. V. Eiches redakcijā iznāca Šalkones izdotais mežzinātnisku rakstu krājums Mežkopja darbs un zinātne, ar vērtīgu saturu un glītā ārējā apdarē.

1940. g. Šalkones locekļu kopskaits pārsniedza 270, kad organizācijas dzīvi un zinātnisko darbību pārtrauc austrumu barbaru iebrukums mūsu zemē. Visrafinētākiem čekas paņēmieniem komūnisti jo krietni retināja arī Šalkoniešu rindas. Vācu okupācijas laikā biedrības darbība, kaut gan ne tik plašos apmāros, tika atjaunota, un vēlāk turpināta Vācijā, Pinebergā, kur izveidojās spēcīga šalkoniešu kopa. Otra kopa darbojās amerikāņu joslā. Tāda rados arī Zviedrijā, kas vēlāk pievienojās centram Vācijā, kas pastāvēja līdz 1949. gada beigām. Kad sākās tālākā emigrācija Šalkones biedri tika izklīdināti pa visiem kontinentiem. Tad Zviedrijas kopa uzņēmās izkliedētās šalkoniešu saimes apzināšanu un panāca organizācijas pārstāvju izraudzīšanu visās emigrācijas zemēs. Pēdējo gadu laikā pacēlās jautājums par izkliedētās Šalkones darba pārkārtošanu. Rakstveida balsošanas ceļā tika pieņemts lēmums, ka centram jāatrodas ASV. Centra organizēšanu uzticēja prezidijam, kuŗā ievēlēja inž.-mežkopjus: G. Cepurīti, K. Taubi un K. Birnbaumu. Pagaidu prezidijs jau iesācis reglamentēt organizācijas dzīvi 3 kontinentos. Ap jaunradīto centru Sav. Valstīs grupējas kopas Anglijā, Austrālijā, Vācijā, Zviedrijā un Kanadā."

V. Zirnītis

Latviešu nometne Holandes radiofonā

Holandes radio pārstāvis 22. decembrī, pēc Oldenburgas latviešu kolonijas administrātora Ž. Unāma ielūguma, bija ieradies Vācijā un raidījumu lentā uzņēma Oldenburgas latviešu kolonijas bērnu Ziemassvētku eglītes svinības Reportāžu par eglītes sarīkojumu ar bērnu koŗa dziesmām Hilversuma raidītājs pārraidīja 25. decembrī, plkst. 8 un 17.25 ar 402 m viļņa garumu.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

NJUJORKĀ

Njujorkas Latviešu Biedrības pilnsapulcē 2. janv. notika amatpersonu vēlēšanas. Par biedrības priekšnieku ievēlēja līdzšinējo priekšnieku Richardu Egli, par pr-ka vietnieku A. Zelmeni, par sekretāru A. Homiču un par kasieri P. Zālīti. Par goda biedriem uzņēma piecus biedrus, kas sastāvējuši biedrībā ilgāk par 25 gadiem. Jaunie goda biedri ir: Anna Bartlesena, Līna Grosmane, Olga Lēmane, Rūdolfs Bartlesens un Krists Melbergs. Latviešu Bbas 61 gada jubilejas sarīkojums notiks 23. janvārī Arlingtonas zālē.

Daugavas Vanagu apvienība Njujorkā izsūtījusi Ziemassvētku sainīšus 40 latviešu karavīriem ASV bruņotos spēkos. Lielākā tiesa no tiem atrodas Korejā vai citās aizjūras zemēs.

Komponista Jāzepa Vītola piemiņas koncerts notiks 16. janvārī, plkst. 8 vakarā Carnegie Recital zālē, Njujorkā. Koncertā J. Vītola darbus atskaņos: Elza Žebranska, Ksenija Brante, Izolde Pulciņa-Baumane, vijolniece Norma Auziņa, prof. V. Stots, draudzes un DV vīru koris B. Skultes vadībā. Pie klavierēm būs Rita Pētersone. Koncertu rīko Daugavas Vanagu apvienība Njujorkā.

Daugavas Vanagu rīkotajā Jaungada sagaidīšanas vakarā Bēthovena zālē bija pulcējušies ap 600 viesu. Sapulcējušies sagaidīja jauno gadu nodziedot Dievs, svētī Latviju. Ar priekšnesumiem uzstājās deju pāris Aleksandrs un Eiženija Bundžes. Sarīkojums deva labu atlikumu DV mērķiem.

ASV latviešu teātŗa Bostonas ansambļa viesizrādes Njujorkā notiek 9. un 10. janvārī Master Institute teātrī, uzvedīs Mārtiņa Ziverta lugu Meli meklē meli. Režisors V. Streips, tēlotāji — A. Rozīte, M. Sala, R. Birzgalis.

Njujorkas latviešu bērniem Ziemassvētku brīvlaiks izbeidzies un atkal sākušās latviešu draudzes noorganizētās svētdienas resp. sestdienas skolas. Bronkšā, Beisaidā, Džameikā un Ņuročelā skolas sākās 9. janv., bet Bruklīnā 10. janvārī.

— Admirāļa kungs, iznīcinātājs signalizē: Kur šodien būs ziemeļi?

GRAND RAPIDI (MICH.)

14. Skrundas skautu un gaidu vienības bija rīkojušas kopīgu eglītes vakaru Latviešu biedrības telpās. Garīgo aktu noturēja skautu vecāku padomes loceklis māc. J. Lazda. Vakarā bija ieradušies arī vietējie amerikāņu skautu štāba darbinieki K. Helbijs un C. Harmans, kuŗi par izciliem nopelniem skautisma darbā apbalvoja ar Amerikas skautu organizācijas goda zīmi Skrundas skautu vienības vecāku padomes priekšsēdi arch. J. Leimani. Bija arī plaša priekšnesumu programma, ko izpildīja skauti, gaidas un mazskauti, izpelnoties dzīvu skatītāju piekrišanu. Ieradās arī Ziemassvētku vecītis (N. Šubiņš) ar prāvu dāvanu maisu, no kuŗa katram tika sava tiesa. Kopēju balvu no gaidām — ar bultu šaujamo loku — saņēma skautu vienība. Sekoja kopējs tējas galds.

Māc. J. Matīss Ziemassvētkos salaulāja Boļeslavu Bičkovski ar Liviju Lesnieci, un Vecā gada vakarā prāv. J. Ozols Visvaldi Valdusu ar Ellenu Rumbu. V. Valduss ir Korejas kara veterānis.

V. Z.

ČIKĀGĀ

23. janvārī, plkst. 7.30 vakarā 1645 N. Cicero Ave, Čikāgas latviešu kluba Sporta kopa rīko 3 gadu darbības atceri ar plašu mākslinieciisku programmu.

Referēs rakstnieks Ģirts Salnais, mākslinieciskā daļā piedalīsies: prof. V. Dobrovalskis, baleta meistars Rūdolfs Saule, tenors Valdemārs Salna, baleta solisti: Marta Skujiņa, Eižens Mežulis, brīvmākslinieks Valdis Treimanis un aktieris Elmārs Upermanis.

Pēc priekšnesumiem sekos deja pie Čikāgas labākā vācu orķestŗa skaņām. Ieeja koncertam un dejai $1.50, dejai vien $0.99. Galdiņi 25c no personas. Bilešu iepriekšpārdošana un galdiņu pasūtināšana pie A. Ozoliņas 1635 N. Orchard MI 2-6119 un E. Tiltiņa 1820 N. Cleveland MO 4-1843. Atlikums paredzēts sporta rīku iegādei.

TRIMDAS

SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

1953. G. SVARĪGĀKĀ ZIŅA

Lielās ziņu aģentūras United Press redaktori pirms Ziemassvētkiem paziņoja, ka 1953. gadā visvarīgākā vēsts bijusi ziņa par J. Staļina nāvi, kam pieslēdzās arī vēlākā L. Berijas krišana. UP ziņu aģentūra min 10 lielākās un svarīgākās ziņas šādā secībā: Staļina nāve, Korejas karā pamiers, padomju ūdeņraža bumbas izmēģinājums, republikāņu atgriešanās pie varas ASV, spiegu Rozenbergu nāve, Bobija Grīnlīza nolaupītāju un nogalinātāju notiesāšana, karalienes Elizabetes kronēšana, republikāņu apsūdzība pret bij. prezidentu Trūmenu spiega Dekstera Vaita lietā, 17. jūnija nemieri Berlīnē un Austrumvācijā vispār, sausums rietumos un lauksaimniecības cenu krize. Tikai pēc tam seko citi notikumi. Šis ‚10 lielāko,' tātad svarīgāko, pasaules ziņu uzskaitījums ir visai interesanta viela studijām, kas var atklāt vienu, otru norādījumu, kā visiespaidīgāki ietekmējama amerikāņu sabiedriskā doma un sabiedrības interese.

Arī latviešiem ir sava prese, sava sabiedrība un sabiedriskā doma. Latviešu sabiedriskās domas pētīšana un virzīšana galvenā mērķa — Latvijas brīvības virzienā ir viens no svarīgākajiem uzdevumiem trimdā. Jo tikai latviešu sabiedrības atstaucībā un līdzdalībā lietas var zelt, augt — vai arī nīkt.

Kas pateiks to, kura ziņa latviešu presē 1953. gadā bija vislielākā? Mēs zinām, ka vislielākā ziņa latvietim būs — Latvijas atbrīvošanas diena. Tādēļ tā ir vienīgā mēraukla latviešu ziņu svarīguma un lieluma noteikšanai. Tādēļ latviešiem lielākā ziņa 1953. gadā nebija vis Staļina nāve, Korejas pamiers, krievu ūdeņraža bumba, bet gan amerikāņu uzskaitījuma rindā ceturtā ziņa — republikāņu atgriešanās pie varas, kad pasludināja domu par apspiesto tautu atbrīvošanu no padomju jūga. Bet šo lielāko ziņu latviešu presē paziņoja, loti aturīgi. Otrā svarīgākā ziņa Latvijai — ASV Kongresa Baltijas komitejas darbības uzsākšana. Seko sūtņa K. Zariņa politiskās apspriedes un runas ASV, 14. jūnija diena. Latvijas valsts svētku diena; latviešu dziesmu svētki Čikāgā, sūtņa Jūlija Feldmaņa nāve u. c. notikumi.

Latviešu trimdas laikraksti, salīdzinājumā ar caurmēra amerikāņu presi, neizdabā cilvēku zemākiem instinktiem un sensācijām, bet uztur neatkarīgās Latvijas preses augsto līmeni. Tikai retumis kāds latviešu laikraksts klūp un sasitās.

Saturns

VAI JŪS ZINĀT, KĀ...

... Royal York hotelī pagājušā nedēļā varēja vērot skaistākos mūsu kažokus, kurus rādīja dailākās manekenes, Kanadas mūku audzētāju apvienības uzdevumā. Pēdējā rīkoja kažokādu skati, kuŗas atlikums nāk par labu ar bērnu trieku sasirgušajiem. Izstāde ir viena no greznākām visā pasaulē, jo Kanadas kažokādas ieņem izcilu vietu kvalitātes ziņā.

CEĻA VĀRDI

Apzinies, ko tu zini, zini, ko tu nezini — tikai tad es tevi saukšu par gudru.
Konfūcijs.

*

Zināšanas nav nekas pretējs ticībai, bet tikai ticības paveids. **Špenglers**

*

Ja arī zināšanas nerada visu labo, tad tomēr no nezināšanas rodas viss ļaunais.
Kants

*

Daba iedarbojas no iekšienes uz āru, māksla no ārienes uz iekšu. **Lavāters**

*

Grāmata ir kā spogulis: kad tur ieskatās mērkaķis, saprotams, nevar aizspoguļoties priesteris. Mums trūkst tādu vārdu, lai ar muļķiem runātu par gudrību. Jau tas ir gudrs, kuŗš gudro saprot.
Lichtenbergs

SPĀŅIEM KOKA KOLA NEGARŠO

Virs amerikāņu bazēm plīvo Spānijas karogs

DZ. RIMKEITA RAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ.

Sākas jauns gads, arī jaunas cerības. Katrs cer, ka būs miers. Viens no visapkaļotākajiem — šodien drošāk kā priekš 15 gadiem, sēž savas valdības sēdeklī. Daudz viņš ir zākāts un neatzīts, toties viņa politika izrādījusies par pareizu. Vai tā bija politiska gaišredzība vai laime? Franko ienaidnieki viņu sauc par „laimes bērnu" — Spānijas pilsoņu kara laikā viņš brammanīgi jāja uz balta zirga priekšējās pozicijās, ienaidnieka ložu neskārts, tā savu padoto vidū rodot leģendāru slavu un nesalaužamu ticību uzvarai... Laiks pagājis. Franko palicis. Trūmens savā laikā ar Franko nevarēja vienoties, šodien Eizenhauers uz Madridi sūta savus labākos diplomātus. Parakstīts abpusējs palīdzības pakts, kaut arī ne tādā veidā, kā amerikāņi to vēlējās. Trīs gadi ilga šī palīdzības pakta priekšsarunas.

Spāņu zemi parasti ieskata par nabadzīgu zemi. Ja spānietis piemin savu tēvzemi, tad tas parasti saka: „somos pobres" — esam nabagi. Tas mūsu izpratnē, sevišķi stlīdzinot ar mūsu tēvzemi, ne visai saprotams. Spānijā nekā, izņemot naftu un gumiju, netrūkst. Bet Spānijā trūkst organizācijas. Kaimiņzemei Itālijai nav ne oglu, ne rūdas, bet tai ir liela rūpniecība un pašlaik salīdzinot ar Spāniju, tai ir daudz augstāks dzīves līmenis. Spānija ir nabaga... Bet pats spānietis neko neatzīst par labāku kā Spāniju. Par visu tas saka: „labākais pasaulē" šai zemē dzīvojot, katru dienu nākas dzirdēt: „Labākais pasaulē: Spānija, Vislabākais Spānijā — māja, manā mājā — es pats. Gribētos teikt, ka Spānija ir veselīgākā zeme pasaulē. Un spānieši līdz šim nav varējuši šo valsti izsaimniekot — ne republika, ne karaļvalsts, ne kāda cita valdība. Tauta ir pacietīga, ticīga un gaida... gaida, ka drīz klāsies labāk. Ja mēs salīdzinām strādnieka algu un tās pirktspēju kurā katrā citā valstī, tad mums bēdīgi jāsecina, ka šī zeme ir visnabadzīgākā visā Eiropā, ja ne visā pasaulē. Bet spānietis ir lepns, un viņa lepnums nekad neatļaus atzīties nabadzībā.

Tā mūsu sūtnis Londonā K. Zariņš, atrodoties atvaļinājumā un Spānijas ūdeņos zvejodams lašus, pieņēma kādu spāņu nesēju zvejas rīkiem. Tuvāk apjautājoties, izrādījās, ka šis spānietis ar savu neaprakstāmo apmierinātību ir vairāku bērnu tēvs, un vienīgais krekls viņam ir mugurā, bet katru mazāko maksāšanu ar varītēm bez izlikšanās viņš mēģina nokārtot katrā mazā krodziņā, sevišķi, ja biedrs ir ārzemnieks, spānietis nekad neļaus tam maksāt tēriņu. Ja prasa, cik viņš pelna, tad bieži izrādās, ka patērētais jau gandrīz pārsniedz pus dienas algu. To zina stāstīt mūsu jūrnieki, kas bijuši Spānijas ostās.

Stprākais ierocis pret komūnismu ir labklājība. Tas būtu attiecināms arī uz Spāniju. Spānija redzējusi baltas dienas. Bija neražas, neaprakstāms sausums, kam sekoja elektrības ierobežojumi. Nevarēja arī importēt nepieciešamo. Bet Franko palika nelokāms.

Viens no grūtākajiem pārejas punktiem, amerikāņiem vienojoties ar spāniešiem, bija amerikāņu speciālistu skaits. Spānieši noteica to uz 2.000, kas, salīdzinot ar veicamo darbu, ir gaužām mazs. Bet te tieši katoļu garīdznieki bija tie, kas samazināja ienācēju skaitu. Nevar aizmirst, ka kaut arī Spānijā oficiāli pastāv ticības brīvība, par tādu nemaz nevar būt runas. Ir evaņģeliskas baznīcas, bet ne visās provincēs; te katras provinces gubernātors pēc savas „sirdsapziņas" var tādu baznīcu liegt vai atļaut. Protams, ka šādos apstākļos ne visai vēlami amerikāņi ar viņu brīviem un „kaitīgiem" uzskatiem.

Nolīgums paredz, ka amerikāņi ārpus bazēm nedrīkst staigāt savas valsts uniformās. Virs bazes jāplīvo Spānijas karogam, un tikai zem tā var būt ASV karogs. Kā viens no galvenajiem punktiem uzsvērts, ka Franko jāgarantē, ka lai pesetas vērtība nekristos. Vārdu sakot, tā būtu pesetas valūtas stabilizēšana. Teorētiski viss kara materiāls tiek Spānijai oficiāli dāvināts. Spānijai toties kā pretvērtība jāiemaksā visa šīs „dāvanas" vērtība pesetās zināmā bankas fondā uz noteikta aprēķināšanas kursa pamata. Šo naudu amerikāņi drīkst izlietot tikai administrācijas izdevīgā amerikāņus neinteresē, ka pevumiem. Pats par sevi saprotams, seta krīt, vārdu sakot, viņu dāvānas vērtība samazinās. Spānieši nevīlēnu „amy" nav vēl redzējuši. Uz Madridi janvāra beigās došoties komisijas, kas spāņu firmām vispirms uzdošot lielus būvdarbus. Un te jārunā galvenokārt par ceļiem un satiksmes līdzekļiem. Tā spāņu pilsoņu karā, slavenais „Legion Condor", regulāriem vācu armijas pulkiem karalaukā nebija tik daudz krītušo kā satiksmes nelaimēs. Protams, ka te vainīgi ceļi, kuŗi izbūvēti Primo de Riveras diktatūras laikā. Tomēr jāievēro, ka satiksme strauji pieaug, un pašreizējie ceļu līkumi vairāk piemēroti lauku ratiem kā amerikāņu džipiem...

Madrides lidlauks Barajas izbūvēts jau pēc moderniem plāniem un ar amerikāņu naudu. Tas pats sakāms par Sevilļas lidlauku. Kadisas osta arī tiek izbūvēta. Bet tieši par šo Amerikas palīdzības plānu vairāk zina ārzemēs kā pašā Spānijā.

Spānieši ir skeptiķi. Tiem vairāk kā 700 gadu laikā ir „iepilējušas" arabu asinis. Un arabs smīn... un gaida. Stāsta, ja arabs grib kādam atriebties, tas atsēžas sava ienaidnieka durvju priekšā un gaida, kamēr ienaidnieka šķirsts tiks iznests. Spānietis saka: „Nav jāsteidzas," un ja tiešām šis spāņu - amerikāņu pakts ir vilēts trīs gadi, tad arī paši spānieši saka, ka pēc trīs gadu „vilēšanas" palicis tikai tievs stienītis... „amerikāņi var visus uzvarēt... bet mums koka kola negaršo, mums vīns ir lētāks."

Henrijs Fords savā laikā Katalānijā ierīkojis auto fabriku ar lielām cerībām un vēl lielākām izredzēm eksportam uz Dienvidameriku. Bet Fords neesot rēķinājies ar spāniešu īpatnējo individuālismu. Tas esot ierīkojis slīdošo darba lenti. Spānietis nekad nestrādājot pie slīdošās lentes... jo kad viņš gribot uzsmēķēt, tad visa lenta un viss darbs viņu maz interesējot. Katrā ziņā Fords Katalanijā esot vairākkārt mēģinājis, bet beigās fabriku pārcēlis uz Franciju. Franko pasīvā pretošanās uzvarējusi aktīvo amerikāņu dzinējspēku.

Stāsta arī, ka amerikāņi nemaz necenšas tik steidzīgi Franko palīdzēt. Jo Franko nav Tito! Kaut jel šā vai tā, bet sarkanā valdība Spānijā nekad nevar izvērsties, kaut arī amerikāņu „saite" ir diezgan gara, bet Franko pie saites tomēr paliek. Franko slikts nav, ļoti aktīvs arī nav, bet katrā ziņā amerikāņu pusē viņš ir!

JAUNAJĀ SALONĀ „MODEL"

Jaunatvērtā salona īpašniece V. Krēmane rosīgā darbā.

Sk. rakstu mūsu laikraksta iepriekšējā numurā.

NEMIERĪGAIS GADSIMTS

Fragmenti no Raita Rituma vēsturisko atmiņu krājuma Toreiz...

Divdesmitais gadsimts cara Krievijā sākās ar lieliem nemieriem. Paklautās tautas bija apspiestas un valdības despotiskie rīkojumi izraisīja rūgšanu un nemierus. Sevišķi 1904. gadā, kad risinājās krievu un japāņu karš slepenā rūgšana atklāti sāka izlauzties vairākos lielās Krievijas apvidos. Karš Krievijas tautās nebija populārs. Šinī sakarā 1905. gada 9. janvārī priestera Gapona vadībā noorganizējās plašs strādnieku gājiens uz ķeizara pili, lai tieši pašam caram izteiktu savas vēlēšanās. Bet pils sardze gājienu nepielaida pils tuvumā un pavēlēja visiem izklīst. Ķad vairāku desmittūkstošu lielais pūlis pieprasīja sarunu ar caru, tad tika izsaukts karaspēks, kas šāva tieši pūlī. Šinī pirmajā sadursmē krita vairāk kā 200 cilvēku. Ar to nemieri tikai sākās. Visā valstī, arī Latvijā, kas piederēja pie Krievijas, notika spontānas demonstrācijas un streiki. Pirmās lielākās demonstrācijas Latvijā norisa Rīgā, Kārļa ielā (13. janvāŗa ielā), kur sadursmē ar karaspēku krita vairāk kā 40 demonstrantu, bet ievainoto bija ap 200. Šis asiņainais gadījums uztrauca laužu prātus un izraisīja jaunus nemierus, kuŗus organizēja un vadīja sociāldemokratu partija. Partija izlaida savas proklamācijas un izplatīja tās gan pilsētās, gan laukos. Drīz vien sāka parādīties pirmie sarkanie karogi gan uz fabriku korpusiem, gan ēkām, bet laukos — augstāko koku galos. Demonstrācijas laukos, pieņēma vēl īpatu veidu. Revolūcionāri ieradās visur, kur vien bija lielākas laužu sanāksmes, kā zaļumu svētkos, tirgos, pat baznīcās. Tā kā Baltijas muižnieki bija nostājušies cara valdības pusē, bet mācītāju vairums savukārt stāvēja muižnieku pusē, tad demonstrācijas vērsās arī pret mācītājiem un baznīcām.

Ja tagad runājam par 1905. gada nemieriem un revolūcionāriem, tad daudziem, sevišķi jaunākai pauadzei, var rasties nelaba sajūta un var iedomāties tā laika revolūcionārus līdzīgus komūnistiem, pret kuŗiem trimdas latvieši visā pasaulē tagad ved asāko cīņu. Patiesībā, vairums 1905. g. revolūcionāru nāca no apspiestām, politiski neorganizētām laužu masām, kas sociāldemokratiem sekoja tāpēc, ka tie aicināja sacelties pret apspiedējiem — krievu despotisko valdību un vācu muižniecību. Vairuma mērķis bija — izcīnīt tautai brīvāku un taisnīgāku iekārtu. Ja vēlāk nemieri pieņēma chaotisku virzienu ar nesavaldīga pūļa nekārtībām, tad tā bija vadoņu vaina. Nekad vēl tik plaši nemieri nebija notikuši un vadoņiem nebija vēl pieredzes lielu tautas masu vadīšanā.

NEMIERI PRAULIENĀ

Atmiņā uzglabājušās dažas epizodes no tiem laikiem, kuŗus pārdzīvoju savā dzimtenē — Praulienas pagastā un apkārtnē. Toreiz, t. i. 1904./05. gadā apmeklēju vēl Lazdonas draudzes skolu, kur par skolas pārzini un draudzes ērģelnieku bija skolotājs Avens. Tas bija ļoti izglītots, mūzikāls cilvēks, kas prata vairākas svešvalodas un saņēma laikrakstus dažādās valodās. Viņš ļoti nīda cara despotisko režīmu un pārkrievināšanas centienus un tāpēc, tāpat kā daudzi intelligences pārstāvji, krasi nosvērās revolucionāru pusē. Savus uzskatus viņš neslēpa arī no vecākās klases audzēkņiem, kas jau spēja saprast viņa centienus. Kā zemākās klases audzēknis es novēroju, ka skolotājam ar vecākiem zēniem bieži notiek kaut kādas savrupas sarunas. Kādu dienu pie Lazdonas luterāņu baznīcas reti slaidā bērzā, pašā lielceļa malā parādījās koši sarkans karogs, ko varēja saskatīt pat no mūsu skolas. Visi zinājām, ka sarkana karoga pacelšana ir pretvalstisks un bargi sodāms darbs, tikai nevarējām izdomāt, kas to ir uzdrošinājies darīt. Vecākie zēni, starp kuŗiem bija arī vēlākais rakstnieks Jānis Ezeriņš, noslēpumaini sačukstējās un atklāti priecājās par skaisto karogu. No tā mēs, mazākie zēni, secinājām, ka lielajiem droši vien ir kāds sakars ar sarkanā karoga drosmīgo uzvilkšanu slaidajā bērzā, pie tam vēl pašā lielceļa malā.

Revolūcionārā kustība strauji izplatījās visās malās, un laukos sāka jau apdraudēt Baltijas muižniekus. Tāpēc muižnieki sāka organizēt no vācu tautības locekļiem pašaizsardzības pulciņus (Selbstschutz). Vēl vairāk. Muižnieki, ar valdības atļauju, izsauca speciālas kazaku un dragūnu nodaļas savu muižu apsardzībai un revolūcionāru iznīcināšanai, bet paši iestājās tā sauktajos goda policistos, un, kā vietējās apkārtnes pazinēji, vadīja kazakus pret revolūcionāriem, zemniekiem un progresīvo intelligenci. Tas sašutumu un īgnumu tautā tikai pavairoja. Sākās muižu dedzināšana, valsts degvīna noliktavu un spirta dedzinātavu demolēšana, kazaku apšaudīšana un citas nekārtības. Skolas vairs nevarēja normāli darboties. Arī mūsu draudzes skola tika slēgta un skolēni atlaisti mājās.

(Turpinājums sekos).

Apkārt zemes lodei

● No Antarktikas atgriezusies 3. franču ekspedīcija, kas tur uz vientuļas salas pavadījusi gandrīz veselu gadu, nododoties zinātniskiem pētījumiem. Atgriežoties tā, starp citu, paņēmusi līdzi 21 pingvīnu, kā arī garu filmu par pingvīnu dzīvi un parašām. 20 no pingviniem ceļā nomiruši aiz ilgām pēc dzimtenes, un tikai 1 nonāeis līdz Francijai. Ekspedīcijas vadītājs, stāstot par pingviniem, uzsver to „cilvēcisko" izturēšanos laulības dzīvē. Mīlas sapņi pingviniem sākas pavasarī, kad katrs izmeklē sev vienu piemērotu partneri, ar kuŗu dodas kāzu ceļojumā pa ledus laukiem šajos ceļojumos tie dod viens otram mazas dāvanas, lai parādītu asvu uzmanību un otru iepriecinātu. Pingvīnu tēvs pēc laulībām rūpējas par ģimenes pieaugumu, sargājot un glabājot vienīgo ģimenes olu, kuŗu viņš vienmēr tur pie sevis un rūpējas, lai tā nekad neatdzistu.

● Lielbritanija apspriež projektu par telefona kabeļu ierīkošanu Atlantijas okeānā. Kabelis savienotu Lielbritaniju ar Ziemeļamerikas kontinentu, un tā izbūvi finansētu ASV, Kanada un Lielbritanija. Aptuveni izmaksas aprēķins aplēsts uz 35 miljoniem dolaru. Kabeļa būves darbus cer pabeigt 3 gadu laikā. Kabelis savienos Skotiju ar Ņufauldendi, tālāk savienojoties ar kabeli no Jaunskotijas. No turienes sarunas ar sevišķu radio īsviļņu sistēmu pārraidīs uz ASV.

● Slavenais Bernarda klosteris, kuŗu nodibināja Mentonas svētais Bernards, tagad tiek slēgts. Klosterī palikuši tikai 6 mūki, kā arī daži slaveni suņi. Savā tūkstošgadīgā darbībā klosteris ieguvis pasaules slavu kā nomaldījušos ceļinieku dzīvību glābējs. Pēdējos 200 gados izglābtas vairāk kā 2.000 personas.

Vēl nesen Sv. Bernarda pārejo ceļā uz Romu izmantoja daudzi ceļinieki, bet tagad šo ceļu uzmeklē galvenokārt muitinieki, kontrabandisti un pa retam arī tūristi. Mazais ceļinieku skaits nespēj sagādāt mūkiem pietiekamu nodarbošanos, un tāpēc bagāto klosteri slēdz, lai mūki varētu doties tur, kur viņu palīdzība ir vairāk vajadzīga. Klosteris gadu simtiem tecējumā bija ieguvis lielas bagātības. Starp balvu piešķirējiem bija pāvesti, karaļi un dižciltīgie. Arī Napoleons, 1800. gadā pārejot Alpus, dāvināja klosterim naudu, kā arī lielu zemes gabalu.

Starp klostera ievērojamākiem suņiem minams Bērijs, kuŗš ar savu mazo konjaka mucipu kaklā izglābis vairāk kā 40 personu. Berija pēctečiem Alpos darba palicis arvien mazāk, bet toties pavēries jauns darba lauks tālajā Tibetā, kur kalnu pārejās un sniega vētrās joprojām aiziet bojā daudzas dzīvības.

● Aukstais „angļu miers" bija zudis, sākoties izpārdošanas drudzim Londonā, Westenda labākajos modes veikalos. Lielie veikali, kas pelņu güst no izvēlīgu pircēju untumainās gaumes prasībām, vienmēr pārdod labas un praktiskas mantas par lētu naudu tikai tāpēc, ka tās „izgājušas no modes". To labi zina londonieši, un tāpēc izpārdošanas dienā katrs cenšas pieķļūt pirmais lepno preču krājumiem. Šogad drūzmēšanās bijusi neparasti liela un policija, kā arī pirmās palīdzības ambulanču personālam bijis pilnas rokas darba. Jau ilgas stundas pirms veikalu atvēršanas ielās kārtīgi bija sarindojušies pircēji, bet rekordu tomēr uzstādījis Freds Stonhams, kuŗš ar savu 16 gadīgo meitiņu nostāvējis 36 stundas ārpus veikala durvīm, lai iegūtu sievai minka kažoku par 9 mārc. (apm. 25 dol.). Šis kažoks bijis izkārts skatuvēga kā vienīgais eksemplārs. Protams, ka nepacietīgais virs savu iekārotā kažoka Jabūja, tāpat arī meitiņa sev pirmo kažoku par 1 mārciņu un 10 šiliņiem.

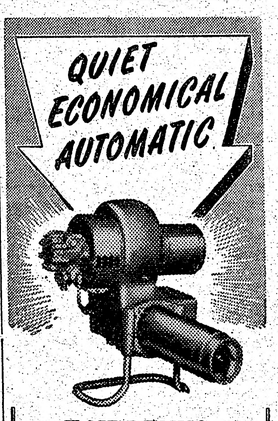

FAIRBENKS-MORSE

UN CITU LABĀKO FIRMU EĻĻAS APKURES

Latviešiem 10% atlaide

Nomaksa līdz 24 mēn.

Garantija 1 gadu

Sniedzam paskaidrojumus latviešu valodā. Labojam un iekārtojam visu veidu ūdens, gaisa un tvaika apsildīšanas sistēmas, kā jaunbūvēs, tā arī vecajās mājās

GARNEY & Co

15 BARTON AVE

Toronto, ME 2554

URĀNA RŪDA AUSTRĀLIJĀ

No Melburnas ziņo, ka līdz 1954. gada beigām Austrālija cer tiktāl attīstīt savas bagātās urāna rūdas raktuves Ruma Džunglos, ka varēs uzsākt rūdas eksportu.

ŠĒKSPĪRA LUGAS PADOMJU SAVIENĪBĀ

No Londonas ziņo, ka spriežot pēc kāda raksta vienā no Maskavas lielākajiem žurnāliem. Šēkspīra lugas Padomju Savienībā tiek iestudētas un parādītas daudz lielākā skaitā nekā Anglijā vai kādā citā valstī.

LIDMAŠĪNAS KATASTROFA ANGLIJĀ

No Eilsburijas Anglijā ziņo, ka sniega vētrā nogāzusies kāda karaliskās aviācijas transportlidmašīna, nogalinot 15 cilvēku. Izglābies tikai viens. Visi nogalinātie bijuši ceļā uz mājām pēc kādas sacīkstes.

„Neatzītie" sūdzas Večam gadam — E. Freimane un A. Bošs duetā.

J. Kreiļa foto.

LATVIEŠI ROK NIKELI UN ZELTU

Tipiskā raktuvju pilsēta Sadberija aug un plešas. Bagātajās niķeļa raktuvēs nodarbinātie strādnieki pelna labi, un viņu skaitā ir arī ap 120 latviešu. Daļa tautiešu ierodas Sadberijā, lai tur sapelnītu naudu un pēc tam dotos atpakaļ uz lielākiem latviešu centriem. Tomēr daudzi ierīkojušies arī uz pastāvīgu dzīvi un ieguvuši savus nekustamus īpašumus, kuŗu cena gan ir augstāka nekā Toronto. Pastāvīgo Sadberijas latviešu starpā vairums ir ģimenes cilvēku, jo viņiem pārvietošanās saistās ar daudz lielākām grūtībām.

Darbs lielajās International Nicel Co raktuvēs ir pastāvīgs un latvieši tur veic dažādus pienākumus, visvairāk pazemē. Sākuma alga ir $1.74 stundā, 3 maiņās, un 40 stundas nedēļā. Pēcpusdienās maiņai ir 4c, bet nakts maiņai 8c piemaksa pie kārtējās stundu algas. Apakšzemē strādājot, pēc izvēlētā darba kvalifikācijas iegūšanas, strādniekiem izmaksā pielikumu pie stundu algas 10c. Darbs visumā nav smags un nav arī bīstams, jo raktuves ir ļoti modernas un vadība stingri raugās, lai strādnieki ievēro noteikumus nelaimes gadījumu novēršanai.

Niķeļa raktuvju dziļums Sadberijā un apkārtnē ir ļoti dažāds Vietām rūdas slāņi ir tieši virszemē, bet citur raktuves sniedzas līdz 6000 pēdu dziļumā. Salīdzinot ar darbu oglu raktuvēs, niķeļa raktuves ir daudz drošākas, jo ejas izspridzinātas klintīs, kur nedraud iebrukumi un pēkšņi plūdi vai gāzes. Ik pa 200 pēdām atrodas apgaismotas horizontālas ejas, kur iekārtotas ērtas un siltas azaida telpas. Vertikālās ventilācijas šachtas un milzu elektriskie ventilātori gādā, lai raktuvēs vienmēr būtu tīrs gaiss. Pēc katrām nostrādātām 4 stundām paredzēta pusstunda atpūtai, ko ieskaita darba laikā. Darbu izbeidz ļoti precīzi, jo celtņi, kas strādniekus noved apakšzemē, darbojas laika ziņā ar precīzitāti līdz vienai minūtei. Virsstundu darbs apakšzemē nav paredzēts, bet ja strādniekam tur gadās palikt 15 minūtes ilgāk, tad par to maksā vienas virsstundas algas. Lai strādnieki nekļūtu paviršī drošības noteikumu ievērošanā, tad ir īpaši darbinieki, kas tam seko. Par noteikumu nerespektēšanu paredzēti sodi, darba atņemšana no 2 līdz 5 dienām. Noteikumu ievērošanā notiek sacensības strādnieku starpā, direkcija izsniedz atalgojumus un brīvas kino biletes.

Bez niķeļa šais Sadberijas raktuvēs kā blakus produktu iegūst vēl kaparu, zeltu un dārgakmeņus. Zelta ieguvums ir pietiekami liels, lai ar to segtu raktuvēs nodarbināto strādnieku algas.

Raktuvju strādnieku intereses ļoti labi aizstāv spēcīgā Mine Mill and Smelton Workers arodbiedrība. Strādniekiem nav obligāts pienākums būt tur par biedru, bet pienākums ir arodbiedrībai katru mēnesi maksāt 3 dolarus.

Diemžēl, savā laikā arodbiedrības vadībā ir iekļuvuši cilvēki kas simpatizē komūnismam, ko gan tie tīri atklāti neatzīst, bet to pierāda viņu darbi. Pēdējos gados pretkomūnistiskie strādnieki ir sākuši cīņu un mēģina vadību mainīt. Šai cīņā liela nozīme ir tieši jaunkanadiešiem, un tiem sāk pieslieties arī vietējie.

Raktuvēs strādājošie saņem arī samaksu par svētku dienām gadā un atvaļinājumu līdz 2 nedēļām, atkarā no tā, cik ilgi strādnieks raktuvēs ir strādājis. Strādnieki ir apdrošināti pret nelaimes gadījumiem un slimībām, un arī gimenes locekļus ārstē par brīvu sabiedrības ārsti. Ikviena strādnieka dzīvība ir apdrošināta par 2.500 dolariem, par ko jāmaksā ļoti niecīga mēnešmaksa.

Visumā Sadberijas latvieši ar dzīves apstākļiem ir apmierināti un dzīvo saticīgi. Grūtāk tur klājas jaunekļiem, jo Sadberijā latviešu vīriešu skaits ievērojami pārsniedz daiļā dzimuma pārstāves. Toties Sadberijā un tās apkārtnē ir lieliskas medīšanas un makšķerēšanas iespējas un šovasar kāds tautietis izvilcis 16 mārciņu smagu līdaku, bet J. Cipuļskis uzstādījis rekordu stirnu šaušanā, nošaujot pa divām svētdienām 3 stirnas. Tā kā pilsēta strauji attīstās, tad sadberiešiem ir cerība, ka nākotnē latviešiem radīsies lielāka interese un iespējas apmesties viņu vidū, un Sadberijas latviešiem vairs nebūs jābīstās pazust svešinieku vidū.

Z.

Aiz DZELZS priekškara

NORĀDĪJUMI ANTIRELIĢISKAJĀ PROPAGANDĀ

Krievu valodā iznākošais žurnāls „Bibliotēkārs" ievietojis pagaru rakstu, kuŗā doti norādījumi bibliotēkāriem aktivizēt antireliģisko propagandu. Raksta sākumā akcentēts, ka antireliģiskā propaganda ir „neatņemama sastāvdaļa kultūras un izglītības laukā". Nepareizs esot uzskats, ka reliģijas valgos atrodas tikai vecā paaudze. Reliģiskā mānticība valdot arī jaunatnē. Rakstā norādīts, ka bibliotēkāriem plaši jāizmanto antireliģisko rakstu sērija, kuŗu izdevusi Ļeņina vārdā nosauktā bibliotēka Maskavā. Raksta beigās atkārtoti minēts, ka bibliotēkāriem jāprot orientēties grāmatās, kas kalpo cīņai pret reliģiju, jo antireliģiskā propaganda esot „nopietna politiska lieta".

ATKAL UZBRŪK BERIJAM

Pēc Berijas apcietināšanas uzliesmojošā „pretberijiskā propaganda nāves sodu tā atkal no jauna ganda" atslāba, bet sakarā ar Bepieņēmusies. „Cīņa" savā ievadrakstā pat apgalvo, ka Berija bijis ārzemju izlūkošanas dienesta kalpībā jau kopš 1917. gada. Sakarā ar nāves soda piespriešanu, okupētajā Latvijā sasaukti mītiņi, kuŗos bez lamu vārdiem par Berijs strādniekiem un kolchozniekiem bija jāapsolās kāpināt darba ražību. Valkas Mašīnu - traktoru stacijas mēchaniķis Celmiņš kādā sapulcē teicis: „Neģēļi laikā atmaskoti... mēs prasām, lai viņus sodītu ar augstāko soda mēru."

GALĒNI

Par Galēniem ievietots apcerējums žurnālā „Sovetskaja Kuļtūra", kur teikts, ka šajā apvidū „buržuju Latvijas" laikos cilvēki ēduši balandas un tērpušies maisu drēbēs. Vietējā kolchoza partijas org. sekretāre ir Anna Konstantinova, grāmatu veikalu vada Aleksandra Erceniece, kā brigadieri strādā Staņislavs Prizivots, Antons Briska, Staņislavs Becs un Ivans Zeimuls.

SĪKĀS ZIŅAS

Pag. g. 16. decembrī okupētās Latvijas presē parādījās tulkojums no dienu iepriekš Pravdā publicētā raksta par Kerstena komisiju. Latvijas PSR Zinātņu Akadēmijas Vēstu 11. n-rā Jansons rakstījis par latviešu antireliģisko folkloru. 24. janvārī notiks tautas tiesnešu vēlēšanas Liepājas pilsētas 2. iecirknī un Dagdas rajonā, jo attiecīgie tiesneši savu dienestu atstājuši (vai atstādināti?). Aprēķināts, ka pēdējos gados okupētajā Latvijā pārdoti 95.000 Ļeņina un Staļina rakstu sējumi un vairāk kā 500.000 brošūras un grāmatas par PSRS kompartijas 19. kongresa lēmumiem. PSRS tautas mākslinieka titulis piešķirts A. Briedītim. Bez viņa okupētajā Latvijā šis titulis ir tikai E. Smilģim. Maskavā krieviski izdod Sakses romānu — „Pret kalnu", J. Grota un M. Ķempes dzejas; Ļeņingradā iespiež Raiņa dzejoļus un V. Lāča mānu „Uz jauno krastu"; Brodeles stāstu „Marta" publicē Rostovā, bet Novosibirskā iespiešanai sagatavo Z. Grīvas stāstus par Spāniju. Valsts izdevniecībā Rīgā publicējusi krievu valodā VEF'a virpotāja E. Damberga grāmatu par viņa darba pieredzi.

Dr. B. DOBAI

ĀRSTS-CHIRURGS

465 Bloor St. W. Toronto, Ont.

Kabinetā pieņem no 10—12 un 3—7 pp un pēc norunas pa tel.

MI 8821

RENTGENA UZŅĒMUMI

Dr. D. SAMU

Pieņem slimniekus

316 St. CLAIR Ave, W,

pie Spadina Rd.

Diplomēts iekšķīgās un ādas slimībās

Tel. MI 8669

Dr. med.

K. ŽYMANTIENE

Ārste chirurģe sniedz dzemdību palīdzību 1189 Bloor St. W. Toronto (ieeja no 613 Brock Ave).

Pieņem katru dienu no 1—4 un 5—8 un pēc vienošanās. OL 6851

Runā latviski un vāciski

Dr. JĀNIS REKAI

un

Dr. PAULS REKAI

Budapeštas Vispārējās Slimnīcas chirurģisko un iekšķīgo slimību nodaļu bijušie galvenie ārsti

219 St CLAIR Ave, W.

Toronto, Ont

Iepriekšēja telef. pieteikšanās:

RA 0237 — MI 2395 — PR 3675

Runā vāciski (522)

Dr. MICHAEL BALKANI

spec. sieviešu slimībās un dzemd. palīdzībā.

202 St. CLAIR AVE pie Avenue Rd. Toronto, pieņem slimniekus.

Tel. RA 9632 un HU 8-7841

Dr. T. L. GRANOVSKY

ZOBĀRSTS-CHIRURGS

runā krieviski un vāciski

514 DUNDAS St., W.

Spadina stūrī.

Zvanīt EM 8-9038, Toronto

(166)

K. WILES

REAL ESTATE

Member

of Toronto Real Estate Board

Biroji Toronto:

173 DANFORTH

2725 YONGE ST.

1460 YONGE ST.

3195 DANFORTH

1675 BLOOR W.

1338 LAKE SHORE RD.

2264 KINGSTON RD.

PIEDĀVĀ:

$13.500 BROADVIEW — MORTIMER 6 istabu ķieģeļu māja, divas virtuves, cieškoka grīdas divas garāžas ar blakus iebraucamo ceļu.

$14.800 BLOOR — PARLIAMENT 8 ist. ķieģeļu māja, cieškoka grīdas, ūdens apkure, divas garāžas. Māja labā stāvoklī. Izdevīga istabu izrentēšana, tūlītēja ievākšanās.

$14.900 EGLINTON—MAUNT PLEASANT 6 ist. ķieģ. māja, moderna virtuve, ūdens ejļas apkure, privāts iebraucamais ceļš, garāža. Ļoti labā stāvoklī.

$15.900 SWANSEA 6 ist. atsevišķa ķieģeļu māja, moderna virtuve, ūdens ejļas apkure, orivāts iebraucamais ceļš, garāža.

$16.500 ST. CLAIR — OAKWOOD 7 ist. ķieģeļu māja, moderna virtuve, ūdens-ejļas apkure, divas garāžas ar blakus iebraucamo ceļu.

Un daudz citu īpašumu visos pilsētas rajonos

PĀRSTĀVIS

ALFRĒDS MEIJERS

Active Associate Member

T.R.E.B.

1460 YONGE ST.

Tel. birojā PR 1197,

mājās MO 8219. 49

Par Toronto Mednieku un makšķernieku kluba rīkotajām zaķu medībām biedri bija izrādījuši lielu interesi. Tanis piedalījās 38 dalībnieki, starp tiem bija arī daži Hamiltonas nodaļas biedri. Biedrību panākumi ir apmierinoši, tādēļ 9. janvārī paredzētā „Zaķu balle" sola attaisnot savu nosaukumu. Pēc sekmīgi nobeigtajām medībām dalja sirsnīgāko mednieku nevarēja tik ātri šķirties un pulcējās pie kluba biedra Osiša, kur pakavējās pāris stundas, novērtējot jauki aizvadīto dienu un pārrunājot kopīgos piedzīvojumus un pārdzīvojumus.

Toronto mednieku un makšķernieku kluba groziņu vakars „Zaķu balle" — notiks 9. janvārī, pl. 19, 1330 A Bloor, W. (pie Lansdawn) Machinist Hall telpās. Ieeja pret ziedojumiem. Kārumniekiem būs iespēja nogaršot zaķi, bet vājiniekiem stiprināties ar spēcinātājiem dzērieniem. H. Kliģera foto

TRIMDAS JAUNATNE PĒTA EIROPAS PROBLĒMAS

AUSTRUEIROPAS STUDENTU-STIPENDIĀTU SANĀKSME

Izmantojot Ziemassvētku brīvlaiku, Brīvās Eiropas Komiteja bija sasaukusi 29. un 30. decembrī Baltijas Brīvības namā Ņujorkā uz apspriedi visus tos Austrumeiropas tautu studentus, kuri saņem stipendijas no Brīvās Eiropas Komitejas. Šādu studentu ir ap 90, to skaitā 13 latviešu. Uz šo konferenci kā viesi bija ieradušies arī Brīvās Eiropas trimdas universitātes Strasburgā dekāns Dr. Potulickis un divi šīs universitātes studenti — viens ungārs, viens dienvidslavs.

Studentus iepazīstināja ar BEK Studiju Centra darbu, kas pētī Eiropas politiskās un saimnieciskās apvienošanas problēmas. Pēc tam studenti sadalījās 9 atsevišķās darba kopās, atbilstoši Studiju Centra 9 kopām, lai apspriestu atsevišķas problēmas. Dr. V Māsēns, priekšsēdis pētījumu kopā, kas pēta enerģijas un spēka problēmu apvienotā Eiropā, iepazīstināja studentus ar šīs kopas darbu. Pēc tam studenti paši apsprieda attiecīgo problēmu un iesniedza ziņojumu, izklāstot savus ieskatus šinī jautājumā.

Brīvās Eiropas Komitejas Studiju Centra ģenerālsekretārs Dr. Torbeke izbraucis uz Eiropu, lai iepazītos ar jau pastāvošām Rietumeiropas valstu sadarbības organizācijām un iegūtos materiālus nodotu pētījumu kopām.

Zostēviņš brīdina no uzlidojuma

Kādu nakti 390. gadā pirms Kr. gallu karavīri tumsā pielavījās Kapitolam Romā un mēģināja ar kāpņu palīdzību uzkāpt valņos. Romiešu sardze bija aizmigusi, bet svētās zosis Junonas templī bija nomodā. Tās sacēla troksni, Roma pamodās un gallu uzbrukumu atsita.

Nesen Bavārijas pilsētiņā Freiburgā atklāja trīs pēdu augstu statuju, kas attēlo zostēviņu, ar izlocītu kaklu, atplēstu knābi. Tādā veidā freiburģieši gribēja godināt kādu zostēviņu, kas bija dzimis Freiburgā Otrā Pasaules kara laikā un kam bija neparastas spējas sadzirdēt augstu lidojošo bumbvežu tuvošanos.

Daudzos gadījumos, vēl ilgi pirms sirēnas sāka kaukt, zostēviņš brīdināja cilvēkus par lidmašīnu tuvošanos sitot spārniem un taisot troksni. 1944. g. 27. novembrī modrais Freiburgas zostēviņš atkal sacēla trauksmi un negribēja rimties. Freiburgas iedzīvotāji steidzās uz patvertnēm, lai gan trauksme nebija izziņota, un viņi nonāca tur laikā. Pārsteiguma uzlidojumā amerikāņu bumbvežī tanī dienā pārvērta Freiburgu (109.000 iedzīvotāju) drupu kaudzē. Brīdinātāju zostēviņu atrada beigtu kāda bumbas krātera tuvumā.

SVĒŠIE DRAUGI

VĒSTULE NO ASV

Viņi vienmēr smaida. Arī tad, ja darbā pielaista smaga kļūda, kas fabrikai maksā pāris tūkstošu dolaru zaudējuma. Smaida, pieņemot jaunus strādniekus un ierādot tiem sliktāko darbu, ar zemāko izpeļņu. Arī es viņu smaidus esmu atdzēries. Ne gluži tā tas bija sākumā, kad tos vēl nepazinu. Es ticēju, ka šie smaidi un laipnība nav maskas, ka tie plūst no sirds. No pirmās darba dienas nodaļas inženieris tiešām katru rītu ar mani aprunājās un smaidīdams stāstīja, ko vakar paveicis, savu zāļu laukumiņu ap māju iekopdams. Viņš man pat prasīja padomu, kādus kokus iedēstīt jaunieģūtās mītnes apkārtnes izkrāšņošanai. Vienu reizi viņš aizrautīgi klāstīja sava 10 gadu vecā zēna vasaras gaitas, ne reizi gan neieprasīdamies, kā es jūtos fabrikas putekļos, nācis no Ņuhampšīras mežiem. Radās arī citi tādi paši, kas, cauri staigājot darba vietas gaitenim, vienmēr pavēra seju platā smaidā. Nāca klāt aprunāties, iztaujāt, pat draudzīgi uzsita roku man uz pleca. Un tad manī pamodās doma — pārbaudīt šo draudzību un draugu smaidus. Mums bija paredzēts labdarīgs sarīkojums, ar pašu latviešu mākslinieču piedalīšanos. Gribējās uz šo sarīkojumu atvēst arī amerikāņu draugus, ar nodaļas inženieri priekšgalā. Vakarā es sagatavoju desmit (cik daudz šo smaidīgo draugu iedomājos!) aploksnes ar jaukiem ielūgumu tekstiem un klātpievienotām mākslinieku ģīmetnēm. No rīta ierodoties darbā šos aicinājumus noliku uz draugu darba galdiem. Apmēram pēc stundas manas darba vietas gaitenim cauri izstaigāja nodaļas inženieris, bez smaida sejā, pavisam īsu skatu man uzsviezdams. Vēl reiz tas atkārtojās. Un tad viņš pienāca man klāt, paaicināja sānis. Smaids sejā bija nodzisis, un viņš nopietni iesāka: „Redziet — vispirms šiem aicinājumiem vajadzēja virzīties caur fabrikas policiju. Tā tos skatītu cauri un izlemtu, vai šāda literātūra fabrikā vispār ieplūdināma. Otrkārt — katrs amerikānis ir kādā klubā, pret kuru tam ir arī matēriālas saistības. Vispirms katram jānokārto maksājumi savai organizācijai un tikai tad var sākt domāt par naudas izdošanu uz ārpusi. Tādi nu reiz ir fabrikas administrācijas noteikumi", nobeidza mans šefs. Juzdams, ka ir atvainījis manu jus. Es viņam daudz stāstīju par mūsu tautiešiem Vācijā, kas tur izcieš lielas dzīves neērtības, pietiekamas pārtikas trūkumu, un kuriem ir nepieciešama palīdzība. Viņš piederēja kādai protestantu nozarojuma draudzei, bija ļoti reliģiozs, sestdienās fabrikā nestrādāja. Viņš man vienmēr pievienojās daudzos jautājumos, kuros diskutējām par palīdzības darbu. Draugs bija kārtīgs draudzes loceklis — maksāja savai baznīcai gadā desmito tiesu no ienākumiem. Arī viņa dzīves biedrene strādāja. Viņš sākumā bijis farmers, iesācis saimniekošanu ar pāris simts dolariem, bet kad pavasarī pārnāca uz fabriku, savu farmu pārdevis un pilsētā tūdaļ pret skaidru samaksu ieguvis ģimenes māju 20 tūkst. dol. vērtībā. Kad es viņam pasniedzu aploksni ar ielugumu, mūsu draudzīgās sarunas, kas jau bija risinājušās dažus mēnešus, kļuva vēsākas.

Es tomēr vēl cerēju, ka mani trīs draugi koncertam nodrošināti. Vēl bija atlikušas dažas dienas līdz sarīkojumam, bet cerētās intereses vietā arī trešais draugs palika mazrunīgāks. Koncerta vakarā pārskatīju krēslu rindas — neviena no desmit smaidīgiem draugiem! Neskatoties uz to, sarīkojums izdevās un deva ārtavu cietējiem Eiropā. Mani tagad interesēja nākamā diena fabrikā, kad viss šis grūti reklamētais sarīkojums bija laimīgi garām. Ģitāristu vairs neredzēju turpat divi nedēļas — viņš vienkārši izvairījās. Varbūt, jutās neērti. Bet ar savu kaimiņu darbā man bija jāstrādā kopā. Es skatījos viņa sejā un vēroju. Pats es biju sadudzis, un to pamanīja arī draugs. Pusdienas laikā, skalojot rokas no putekļiem, viņš man pienāca klāt, saujā turot divi dolarus. Jā, pat asaras viņam bija iespiedušās acīs — viņš neesot varējis apmeklēt sarīkojumu kādu mājas apstākļu dēļ. Lai es pieņemot tos divi dolarus. Es paskaidroju, ka neesam ar sarīkojumu iekrituši, ir pat atlikums un visi norēķini jau nokārtoti. Tad viņš, mazliet tēlodams negribēšanu, atvilka savu roku ar divi dolariem atpakaļ, iebāza tos kabatā, un sāka priecīgi smaidīt... Liela, dziļa apmierinātība noplaiksnījās viņa sejā. Viņš jutās patiešām laimīgs.

A. Sedasdēls

Dr. UŽĀNE PRAKTIZĒS TORONTO

Mūsu tautieši pamazām pievēršas savai speciālitātei. Arī ārste Silvija Užāne ieguvusi ārsta licenci Kanadā.

Dr. S. Užānes darba gaitas nav mazās. Pēc medicīnas studiju beigšanas 1931. g. Latvijas universitātē viņa palika apm. 4 gadus pie Universitātes bērnu slimību katedras kā tās nodaļu ārste Rīgas bērnu slimnīcā prof. Gartjē un doc. Federa vadībā. Vēlāk Dr. S. Užāne uzsāk privātpraksi Rīgā bērnu slimībās. Šinī posmā ārstes darbs ir plašs, jo viņa saistīta gandrīz pie visām Rīgas slimo kasēm, kā arī vada Bērnu veselības kopšanas punktu Pārdaugavā un laiku pa laikam strādā Dr. J. Nīmaņa privātā klīnikā. Tuvojoties komūnistu okupācijai, Dr. S. Užāne pārceļas uz Zviedriju un tur sākumā strādā tuberkulozes sanātorijā Oerebrolēnā. Vēlāk viņa pāriet darbā uz Stokholmu Samariten Hospitālī, kā arī iegūst daļējas privātprakses tiesības.

1949. gadā sākās Dr. S. Užānes gaitas Kanadā ar vairāk kā gadu „post - graduate" kursu pie Sick Children slimnīcas Toronto. Tur viņa ieguva vērtīgus novērojumus, salīdzinot kanadiešu, latviešu un zievdru ārstus viņu darbā. Šinī laikā ar slimnīcas vadības atļauju Dr. S. Užāne piedalās arī kārtējās zinātniskās sanāksmēs. Viņa ir tanīs domās, ka zinātniskais darbs šeit tempa un sekmju ziņā iet ātri uz priekšu. Par atsaucību un sadarbību ar Kanadas ārstiem kā Sick Children slimnīcā, tā arī „internšipa" laikā Toronto Western slimnīcā (pus gadu) un vēlāk jaunā, modernā Pēterboro pilsētas slimnīcā (1 gadu) Dr. S. Užāne atceras ar dziļu apmierinātību, jo — „ko gan ārsts ieceļotājs var vairāk vēlēties?"

Dr. S. Užāne atzīst, ka šeit ir īpatnības ārsta darbā, pie kurām ieceļotājiem jāpieron, bet īpatnības pastāv ikvienā valstī; tās bija arī Latvijas republikas labākos gados. „Ceru darbu sākt, un kādas būs sekmes, to redzēs," saka Dr. S. Užāne. Ievērojot teikto, latvieši var droši sacīt — atkal viens mūsu speciālists iziet darbā. Labas sekmes! Ps.

PADOMIJA ATBRĪVO VĀCU GŪSTEKŅUS

Austrumvācijā atkal ieradušies vācu kara gūstekņi, kas atbrīvoti no gūsta Padomju Savienībā, šoreiz to skaits ir krietni paprāvs, 1.043. Pavisam pēc augustā izsludinātās amnestijas atbrīvots ap 8.500 kara gūstekņu. Jādomā, ka Krievijā atrodas vēl ap 133.000 vācu karavīru, bet lielais vairums no gūsta saņemtiem 1.270.000 karavīriem droši vien būs jau aizgājis bojā.

POĻU PARTIZĀNI DARBĀ

Poļu partizāni nemitas turpināt sabotāžas aktus pret Padomju Savienību. Ziemassvētku priekšvakarā tie nolaiduši no sliedēm vismaz divus vilcienus. Pirmais veda pārtikas vielas Padomju Savienības okupētai Austrumvācijai. Katastrofa notika ap 12 jūdžu no robežas pie Peppenes. Otrais vilciens veda būvmateriālus komūnistu nocietinājumiem. Katastrofas iemesls bijis sapostītais tilts pār Oderas upi.

TOP LATVIEŠU SKOLOTĀJU ŽURNĀLS

Nenoliedzami, ka trimdas skolas latviešu kultūras dzīvē ieņem ļoti svarīgu un nozīmīgu vietu. Bez latviskās skolas mūsu jaunajai paaudzei nav iespējams nostiprināt zināšanas mātes valodā, un izveidot nacionālo apziņu. Bez tās arvien mazāks kļūs latviešu kultūras veidotāju pulks, jo arī kultūras vērtību cienītāji ir īstenībā tās cēlēji — pasīvi radītāji. Ar kultūras vērtībām ir tā, ka ir vajadzīgi devēji un ņēmēji. Tikai savstrapējā iedarbībā iespējams kultūras uzplaukums. Tāpēc arī mums, runājot par latviešu tautas un kultūras saglabāšanu, vienmēr vajadzētu apzināties, ka visa pamatā stāv latviešu skola, uz kuras ceļama latviskās kultūras ēka.

Līdz ar to uz latviešu skolotāju pleciem ir uzlikts smags un atbildīgs uzdevums, kuru veicot dažreiz var apsīkt spēka un pietrūkt padoma. Jau tagad manāms skolotāju trūkums, kādēļ laikus jādomā par jaunu skolotāju sagatavošanu. Bez tam ir arī skolotāji, kas kaut kādu apstākļu dēļ tagad nestrādā latviešu skolā, bet tie nedrīkstētu nekad aizmirst, kādai misijai gatavojušies un būt gataviem to atkal no jauna uzņemties.

Visas skolotāju saimes vienošanai, domu izmaiņai, jaunu atziņu avotu atrašanai un stiprinājumam ir nepieciešams latviešu **paidagoģiskais žurnāls. Tas ne**derēs arī par ierosinājumu jauniešiem pievērsties skolotāja darbam un palīdzēs tam sagatavoties.

Zviedrijas latviešu skolu valde ierosinājusi un jau ir paveikusi priekšdarbus skolotāju žurnāla izdošanai. Redaktora pienākumus ir uzņēmies prof. Ed. Pētersons, bet paredzēts izveidot plašāku redakcijas kollēģiju. Manuskripti pāris numuriem ir jau savākti, kā arī atrasts iespiedējs Zviedrijā. Iespiežot jauno žurnālu Ceļa Zīmju formātā 24 lpp biezumā, tas izmaksātu apm. 30 centu gabalā.

Žurnālam ir iecerētas 4 nodaļas:

1. Vēsturiskā, kur ievietotu mūsu skolotāju sagatavošanas iestāžu aprakstus chronoloģiskā kārtībā, Latvijas laika skolotāju institūtus ieskaitot. Jau ir uzrakstīta Valmieras — Valkas tautskolotāju semināra vēsture — autors mag. oec. E. Švēde. Īrlavas semināra vēsturi uzrakstījis prof. L. Bērziņš.

2. Latviešu skola trimdā — dažādās zemēs un dažādos apstākļos.

3. Citu valstu skolas un izglītība.

4. Jaunākie pētījumi un atzinumi paidagoģijā.

Vai katrā numurā varēs ievietot rakstus no visām nodaļām, tas, saprotams, žurnāla mazā apmēra dēļ grūti paredzams, bet darbības gaitā to varēs ievērot.

Kā lielai daļai trimdas pasākumu, arī šim ir jāsaduras ar materiālo līdzekļu trūkumu. Tikai pašu spēkiem būs iespējams žurnālu iesākt un turpināt. Vienīgais ceļš ir iepriekšēja parakstīšanās. Tādēļ lūdzu ikvienu latviešu skolotāju un interesentu parakstīties uz skolotāju žurnālu, nosūtot $1 LNAK Kultūras un Izglītības nozarei, O.P. Box 285, Term. „A", Toronto ar atzīmi „Skolotāju žurnālam," uzdodot sūtītāja vārdu, uzvārdu un adresi. Pieliksim ikviens roku kopējā darbā un nekavēsimies. Iai jau nākošā mēnesī pieredzētu žurnāla 1. numura iznākšanu! J. Mežaks

Kas zaudēja 2. Pasaules karu?

Ceļotāji, atgriezdamies no Rietumvācijas, arvienu biežāk un biežāk vaicā: kas tad īsti zaudēja Otro Pasaules karu? Tās Eiropas valstis, kas cīnījās uzvarētāju pusē, tagad cīnās ar nepārvaramām saimnieciskām un finansiālām grūtībām, kamēr Rietumvācijā labklājība aizvien vairāk pieaug. 1953. gadā Rietumvācijas produkcija pieauga par vismaz 7 proc., kamēr Francijā tā kritās un pārējās Eiropas valstīs stāvēja apmēram uz iepriekšējo gadu līmeņa. Pasaules tirgos Rietumvācijas ražojumiem rodas arvien vairāk pieprasītāju, līdz ar ko pieaug turība pašu mājās.

Protams, ka Vācijas straujā augšana nebūtu bijusi iespējama bez amerikāņu dolaru atbalsta. Bet tā nebūtu bijusi iespējama arī bez Vācijas dabas bagātībām un pašu vāciešu veselīgās politikas un darba spējām. Atskaitot Angliju, Rietumvācija tagad ir spēcīgākais Eiropas vālnis pret komūnismu. Tādēļ nav jābrīnās par Francijas bailēm, ka kādu dienu Vācija var izvērsties par vadošo lielvalsti Eiropas kontinentā.

A. KRŪMKOKA MŪZIKAS STUDIJA TORONTO

Lavijā A. Krūmkoku pazīnām kā daudzpusīgu mākslinieku, gan kā solistu, gan kā pavadītāju pianistu, dzirdējām to bieži Rīgas radiofonā un koncertos. Pēdējā laikā A. Krūmkoks vadīja arī Rīgas radiofona deju orķestri. Viņš strādāja arī Dailes teātrī un pāris gadu Liepājas operā par repetītoru, bet pēdējos gadus, pirms bēgļu gaitām, studēja Latvijas universitātē architektūru. Interesanti atzīmēt, ka savā laikā profesors Purvītis, atzīstot Krūmkoka dotumus gleznieczībā, gribēja Krūmkoku pierunāt iestāties Mākslas Akadēmijā, bet viņš izvēlējās Konservātoriju.

Tikko iebraucis Toronto, A. Krūmkoks centās uzņemt saskari ar profesionālo mūziķu saimi, un tas ir izrādījies pareizais ceļš. Nesaistoties profesionālo mūziķu organizācijā, mūziķim ir nenovēršami jānīkuļo un paliek tikai bezcerīga uzstāšanās pa dažādu tautību „klubiņiem" un organizācijām, mūzicējot „pīrāgu vakaros". Labākā gadījumā tie atmet mūziku un izvēlas citu profesiju. „Protams," saka A. Krūmkoks, „arī ejot pareizo ceļu, svešā vidē jāpārvar daudz šķēršļu un jāsaduras ar svešām tradicijām." Pieskaroties deju mūzikai, kanadieši domā, ka Eiropas mūziķi — šinī gadījumā A. Krūmkoka deju orķestris — prot labi spēlēt koncerta mūziku, valšus un sentimentālos vācu fokstrotus, bet ne pārējo moderno mūziku. Bet tagad viņa deju orķestris ir iekarojis labu vārdu kanadiešu sabiedrībā un spēlē īsti prominentai sabiedrībai, kā piem., virsnieku klubā, Toronto miljonāru „Granit klubā" u. t. t. Tas spēlē arī Kanadas Sarkanā Krusta un Mūziķu apvienības slimnīcu koncertos, Ontario provincē u. c. Orķestra mūziķi ir tikuši arī pie labiem instrumentiem. Paša Krūmkoka lepnums ir pāri par 1500 dolaru vērtīgais akordeons. Piecu gadu rūpīgā darbā viņš paspējis iekārtot plašu nošu bibliotēku, un tanī atrodas arī daudz paša aranžējumu. Krūmkoka nošu bibliotēka ir atzīta par pilnīgāko un vislabāk sistēmatizēto Toronto.

Uz jautājumu, kāpēc viņa deju mūzika reti dzirdama latviešu sarīkojumos, Krūmkoks atbild, ka tur laikam bijis vainīgs honorārs, kurš arī starpība dažreiz bijusi pavisam niecīga. Tāpēc latviešiem tagad spēlē cittautieši, kas dažreiz gribējuši no viņa patapināt arī latvisko repertuāru. To, protams, Krūmkoks nav devis, jo tas piedēr tikai viņa orķestrim. Tā kā Kanadā arī mēģinājumi paklauti honorāru tarifiem, tad viņu ļoti labprāt redz kā pavadītāju — pianistu, jo veiklā lasīšana no lapas samazina mēģinājumu skaitu.

Kaut A. Krūmkoks visu laiku strādājis kā mūzikas paidagogs un palīdzējis arī daudziem profesionāliem mūziķiem iestudēt koncertu repertuāru, sava paša studiju viņam izdevās atvērt tikai oktobra mēnesī, un tā darbojas pārmaiņus pilsētas ziemeļu un rietumu daļā. Studijā mācās 40 audzēkņu: 12 pianistu, 24 akordeonisti, 3 bundzinieki un 1 vibrafonists. Daudzi akordeonisti pārnāk pie Krūmkoka no citām studijām un lielais audzēkņu skaits liek strādāt ar paligiem. No etnografiskā viedokļa raugoties, nedz klavieres, nedz cits instruments nekad nevarēs aizstāt mūsu latviskās kokles, dūdas un stabules. Tāpēc pirms kāda instrumenta nonievāšanas der padomāt, ka akordeons zviedriem, norvēģiem un holandiešiem kļuvis nacionāls instruments.

Tiem, kas vēlas organizēt tautisko instrumentu ansambļus, ieteicu griezties pie komponista Jāņa Norvila, kas ir tautisko instrumentu — kokļu speciālists.

Nopeltajam akordeonam vērību piešķīruši daudzi nopietni komponisti, rakstīdami daudzas kompozicijas tieši šim instrumentam, kā vācu komponisti profesors Hugo Hermans, Karls Orfs, Albans Bergs, Hans Brehme u. c.

A. Krūmkoks savā studijā strādā tīri amerikāniskiem paņēmieniem. Studijā, piem., ikviens, kas vēlas sākt mācīties akordeonu, astoņas stundas var spēlēt ar studijas instrumentu, ņemot to arī līdzi mājās.

Liela interese par akordeonu ir latviešu mežiniekiem, kas mācās korespondences ceļā un ar studijas starpniecību ir iegādājušies instrumentus. Studijā ir audzēkņi no 8 līdz 39 gadu vecumam. Bez parastās obligātās mācības vielas liela vērība piešķirta ikviena audzēkņa nacionālai mūzikai.

Nobeidzot interviju, Armands Krūmkoks izteic pateicību labvēļiem, audzēkņu vecākiem un pašiem audzēkņiem un cer pēc kāda laika, kas gan nebūs tik drīzi, ka audzēkņu vakarā klausītāji varēs paši spriest par studijas darbu.

Vācijas uzplaukums un Francijas neveiksmes

Ar lielu uzmanību franči vēro Rietumvācijas straujo saimniecisko atveseļošanos. Saimnieciskie sasniegumi zemē, kas karā daudz vairāk nopostīta kā Francija, pārsteidz franču un liek tiem pārdomāt, kāpēc saimnieciskāis progress viņu pašu zemē ir daudz lēnāks. Vācu sasniegumi vairo franču bažas, ka vāci varētu izvirzīties pirmā vietā jaunradāmā Eiropas ūnijā.

Ar šo jautājumu nodarbojas pazīstamais franču publicists Andrē Sigfrids laikrakstā Figaro un nāk pie atziņas, ka Francijas attīstības galvenais šķēršlis esot franču ārkārtējais individuālisms.

Doma par augsti organizētu rūpniecību esot atbaidīga franču temperāmentam. Francos valda uzskats, ka masu produkcija, kas izveidojusies Amerikā un Rietumvācijā un drīzumā varbūt izveidosies arī Padomju Savienībā, varot pārveidot Eiropas civilizāciju, nobīdot pie malas individuālismu un daudzveidību, kas ir tik raksturīga Rietumeiropas mantojumam.

Sigfrids norāda uz trim vācu sasniegumiem, kas neesot iespējami individuālistiskajā Francijā: valūtas stabilizācija, ko frančiem neesot bijis drosmes izvest; saimnieciskā liberālisma izveidošanā ar brīvo sacensību un, beidzot, ražošanas augstā organizācija. Frančiem neesot veicies šinīs plāksnēs, jo tiem ir pretīga kollektīvā disciplīna, kas vāciešiem turpretim ir jau dabā. Rietumvācijas atveseļošanās atslēga esot „gandrīz necilvēciska personisko interešu upurēšana vispārības labā."

MŪSU SPORTISTI AR STARPTAUTISKU SNIEGUMU

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ NO VĀCIJAS.

Pirmajos Ziemassvētkos Augsburgas jaunajā stadionā cīņā pret vietējo futbola komandu uzvarēja „Racing" klubs no Strasburgas. Mūsu bij. valsts komandas uzbucējs Aleksandrs Vanags bija ne tikai strāsburgiešu labākais vīrs, bet arī vispār labākais laukumā, ko apstiprina arī Augsburgas vietējā avīze.

Jau svētku sestdienas numurā reportāžā par viesu vienību lasāms: „Izcilus spēks „Racing Club" rindās ir Aleksandrs Vanags, kas ir šī kluba treneris un bijis vairākkārtējs Latvijas valsts izlases spēlētājs, bet tagad cīnās kreisā pussarga postenī." Bez interesantā apraksta minētajā numurā bija ievietota arī A. Vanaga ģimetne.

Latviešu sportisti augsburģiešiem nav sveši, jo arī mūsu bij. valsts vienības vārtu sargs Bebris vairākus gadus no vietas, pirms došanās uz Franciju, spēlēja Augsburgas komandā.

Sevišķa sirsnība bija jauno „augsburģiešu" vidū, kas uz sacīkstēm bija ieradušies kuplā skaitā, lai ar lepnumu skatītos sava tautieša sniegumā. Patīkami A. Vanagu pārsteidza bijušais mūsu izlases spēks A. Verners, kas arī trimdas gaitas vada Augsburgā. Ja Vanags ir bijis izlasē 22 reizes, bet Verners 19, tad tas rāda, ka abi vīri ir mūsu labāko futbolistu rangu tabulas priekšgalā. Abi „veterāņi" ar lepnumu atcerējās savas gaitas, un tūlīt viens otram rādīja Latvijas Futbola Savienības (LFS) 1937. gadā pasniegtos nopelnu gredzenus zeltā, ko pasargājuši cauri visām vētrām kā dārgu piemiņu. Verners ir viens no tiem retajiem vīriem, kam ir arī sporta Lielā nozīme.

Ne mazāk sirsnīga bija arī satikšanās ar J. Klaustiņu, kad abi skolas draugi pārrunāja par spēlēm jaunatnes rindās un vēlāk par ciņām frontē.

Mūsu līdzstrādniekam par savām un latviešu sportistu gaitām Francijā A. Vanags stāsta: „Francijā esmu kopš 1946. g., kad ar kāda franču virsnieka palīdzību no Bregencas Austrijā nonācu tieši Strasburgā. Virsnieku interesēja mana māka futbola spēlē, un tā arī tūlīt tiku uzņemts šai pašā vienībā. Sava kluba rindās ar maziem izņēmumiem esmu cīnījies visus šos gadus, pie kam divas reizes klubs ir piedalījies Francijas futbola kausa fināla spēlē, un 1950. gadā šīs cīņas nobeidzot kā uzvarētāji — iegūstot Francijas futbola kausu.

Kā treneris un aktīvs spēlētājs savu iztiku sev un ģimenei varu nodrošināt labi un nedomāju arī no Francijas izceļot. Tāpat par amatieru komandas treneri un reizē vārtsargu CEP Lorient vienībā strādā Bebris, kas apstiprina mūsu futbolistu vērtību tādā lielā zemē, kur ir arī liela konkurence, it sevišķi ārzemniekiem. Nesen no Francijas uz ASV izceļoja Ārens, kas visu laiku spēlēja labākajās franču komandās. Par basketbola treneri vēl arvien strādā majors V. Baumanis, kas gatavojas izceļošanai uz ASV."

Sakarā ar jauno izceļošanas akciju ir paredzams, ka arī no Francijas tājā ieslēgsies vairāki tautieši.

Turpinot sarunu, izriet, ka Vanags nav sevišķi sajūsmināts par franču tautu un zemi, bet kā futbolistam tā ir tīri pieņemama. Viņš saka: „Ar politiku neesmu nekad nodarbojies, bet man liekas, ka tā arī ir labāk, kaut arī esmu gatavs cīnītājs par Latviju."

Strasburgā ir ap 30 latviešu, un vēl daži, kas nezina, kam lai sevi pieskaita ...

Par Vanaga spēli Ziemassvētkos Augsburgā Schwaebische Landeszeitung raksta: „Labākais vīrs no strāsburgiešiem bija A. Vanags, kas iesita šai dienā skaistākos vārtus." Kāds cits laikraksts saka: „Vanags iešāva no 20 metriem „feinus" vārtus."

Par spēli A. Verners izsakās šādi: „Strāsburgieši uzvarēja pelnīti, pie kam Vanaga iegūtie vārti ir vienreizēji, tieši tādus viņš mēdza sist kādreiz Rīgā. Šo vārtu dēļ vien bija vērts ierasties uz spēli," nobeidzot saka Verners. Jāpiezīmē, ka Vanags spēlēja kā labais pussargs.

Atvadoties jāvēl mūsu izcilajam sortistam, kas ar savu vārdu ir tik daudz kalpojis latviešu un Latvijas vārda celšanā Eiropā, vēl daudzus sekmīgus darba un sporta gadus, jo Vanags ir tikai 34 gadu vecs.

R. A.

No kr. A. Vanags, A. Verners. R. Ancāna foto.

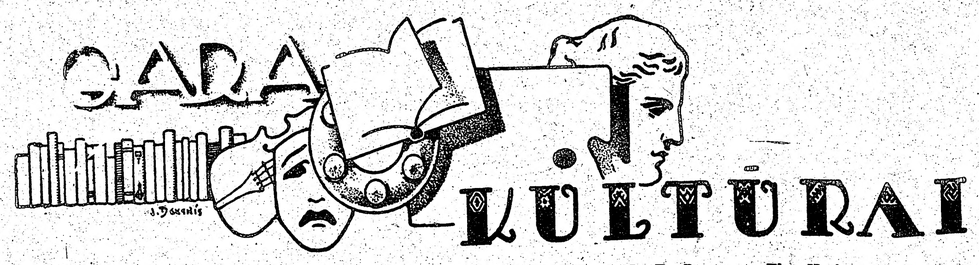

MERIJAS SAKSES PIEMIŅAI

No Dānijas saņemta ziņa, ka pag. gada 10. decembrī Kopenhāgenā mirusi dziedātāja Merija Sakse. Kā viņa nokļuvusi Dānijā, man nav zināms. Kad pirms trim gadiem atstāju Vāciju, viņa palika Pinnebergas nometnē. Tagad jau uz mūžības mājām paspējuši aiziet vairāki mani tā laika draugi un pazīstami. To vidū pieminēma arī M. Sakse.

Ar viņu iespazinos pulciņā, kas bija ap Pāvilu Gruznu. Pēc Pāvila stāstiem zināju, ka viņš bija saticies vai sarakstījies ar Meriju Saksi un viņas māsu Olgu Danoss jau mitinādamies Flensburgā. Viņas nāca no Rīgas namsaimnieku aprindām, un Merija Sakse bija prof. Paula Saksa pirmā kundze. Tāpēc rakstnieks viņas pazina, jādomā, jau no jaunības, jo Saksu bija tā bursas draugs un ar to kopā viņš daudz dziedājis.

Merija Sakse Latvijā skoloja balsi privāti pie sava vīra, kas bija Konservatorijas profesors. Jau Latvijā viņa rīkoja tautas dziesmu koncertus, bet sevišķi intensīvi vokālajai mūzikai nodevās trimdā. Lielajā Saules nometnē viņa uzstājās koncertos kopā ar jauno tenoru Vili Padomu—Sarmu, kas tagad Austrālijā.

Pēdējā gadā pirms izceļošanas man iznāca strādāt Saules pēctecē — Špakenbergā. Te mita draugs Pāvils Gruzna, pie kura nereti ciemos, īpaši uz goda dienām, atnāca arī Merija Sakse.

Tik skaidri atceros kādu rudens vakaru pirms četriem gadiem. Pie Pāvila bija atnākušas dāmas — Merija Sakse, varbūt arī Konstance Miķelsone. Pāvils toreiz bija mazliet sasirdzis, bet kā īsts veco laiku kavalieris, lai pierādītu savu mošumu un spēku, viņš brammanīgi iemeta mēriņu sīvā un piecirta papēdi pie grīdas, ka rībēja vien, lai gan varēja redzēt, ka viegli tas viņam nenācās.

Tikai kāds gads vairs no tā laika Pāvilam bija atlicis ko dzīvot...

No šī jaukā vakara dalībniekiem latviešu intelligentiem pirmā uz zemes mājām aizgāja viņa gādīgā kundze Marta Degaine, tad sekoja „Pēdējais Dekadents" pats, un nesen no mums šķīrusies Merija Sakse. Arī Špakenbergs nometnes bijusī „velfāre" Elza Malēja, kas Gruznu pāri cienīja un godāja ļoti, pa šiem pāris gadiem ir piepulcējusies mirušajiem.

Merija Sakse pie manis griezās arī amata darīšanās. Viņai bija sapostīta izceļošana. Kā jau daudziem zināms, no prof. Saksa vasarnīcas boļševiki aizveda ar 14. jūnija akciju 1941. gadā viņa pirmās laulības divas meitas, kas bija tikko pieaugušas jaunavas. Pašu profesoru čekisti nesastapa mājā, kaut gan viņš bija savā mājā pārgulējis nakti.

Savā neapzinīgajā mātes mīlestībā Merija Sakse bija Vācijā apmeklējusi krievu repatriācijas virsniekus, cerēdama ar to starpniecību sarakstīties ar meitām. Viltīgie krievi bija likuši pienākt vēlāk, solīdami dabūt viņas meitu adreses, kas, saprotams, bija mānīšanās.

Par Merijas Sakses nesekmīgajām gaitām bija padzirdējušas angļu armijas iestādes un iztulkojušas tās viņai par jaunu. Tādēļ, Sakses vārds bija svītrots no emigrantu sarakstiem. Viņa daudz pūlējās, lai panāktu rehabilitāciju. Pēc viņas lūguma es jau savācu labu tiesu ziņu, bet Merija Sakse vēlāk vēlējās nokārtot savas darīšanas ar Lībekas IRO centra palīdzību. Kā redzams, tas viņai nebija izdevies.

Mērija Sakse un Pāvils Gruzna Špakenbergas nometnē 1949. g. septembrī.

Līdz ar Meriju Saksi aiziet kapā gabaliņš Latvijas kultūrvēstures un arī kāda mūsu trimdas sadzīves ilustrācija. Māksliniece bija enerģiska, stipras gribas sieviete un vienmēr centās paturēt optimismu, kaut arī meitu traģēdija smagi skāra viņas dvēseles dzīvi un ietekmēja pašas gaitas mūža pēdējā posmā, sagādājot jaunus grūtumus un ciešanas.

Vieglas smiltis latviešu globālajā kapsētā!

Olģerts Liepiņš

Elza Ķezbere

SLĀPES

Joņojot vērpetēs griezās
Sausa un neganta smilts.
Aizklāts un skatienam zudīs
Manas dzīvības līganais ūdens.

— Kādēļ gan šeitan esam?
Kļusē ap mani viss.
— Pamestās ceļmalas puķes,
Kas jūs šeit iedēstījis?

Rasas, lietus un veldzes
Putni aizgūtnēm kliedz.
Ak vai patiesi, patiesi
Nava jau gana iets?

TRIMDAS MŪZEJS

Mūzeja idejas ierosinātājs un valdes priekšsēdis profesors L. Liberts par mūzeja nozīmi un uzdevumu izteicās:

„Katras valsts vai tautas neapstrīdama nepieciešamība ir radīt garīgo vērtību krātuves. Šādas gara mantu glabātuves — bibliotēkas, mūzeji, archīvi utt. ir visuzskatāmākais un neapstrīdamākais pierādījums kā pašiem, tā arī citiem par nācijas vai tautas grupas garīgo vērtīgumu un kopības apziņas briedumu. Tikpat kā mums jārūpējas par invalidiem, trūkumcietējiem un vecajiem ļaudīm, mums jāgādā par trimdā radīto garīgo vērtību saglabāšanu un demonstrēšanas iespējām. Ar fiziskās eksistences nodrošināšanu un materiālo vērtību uzkrāšanu mūsu trimdas tautas grupas pienākuma un lepnuma apziņa nebūs ne pierādīta ne gandarīta. Mazajām tautām, kam nav gadu tūkstošu vai simteņu uzkrāto gara mantu — kā tas ir lielām, vecām kultūrtautām, — jāuzrāda nesamērojami lielāka piepūle visu gara disciplīnu izpausmē. Būt mazas tautas mākslinieciskam ir grūti, jo viņam jānes daudz lielāki upuri, kā lielas nācijas līdzīga mēroga garīgo vērtību radītājam. Mēs zinām, ka mūsu mākslinieki nesuši un joprojām nes upurus. Šos upurus tauta no viņiem prasa, un viņi tos devuši un turpina dot. Tādēļ nedrīkstam gaidīt, ka Trimdas mūzeja komplektēšana ir mākslinieku pienākums vien. Stipri ceram, ka sabiedrība izpratīs šī iestādījuma nozīmīgumu un vērtīgumu kā tuvākai, tā tālākai nākotnei un mūzejam radīsies mecenāti kā atsevišķas personas, tā arī organizācijas. Mūzeja vērtībām pagaidām telpas devusi mūsu sūtniecība Vašingtonā. Mūzeja kolekcijas varētu arī būt skaista un dzīva rota latviešu namam Ņujorkā. Raugoties vēl tālākā nākotnē, tā varētu būt arī viena no visskaistākajām dāvanām nākošajai brīvajai Latvijai."

KULTŪRAS ADSKAŅAS

Komp. T. Ķeniņa latviešu klavieru studijas nākamais audzēkņu vakars notiks svētdien, 17. janvārī, plkst. 6.00 vakarā, sv. Andreja baznīcas zālē. Studijai šis ir jau pēc kārtas trešais atklātais vakars; audzēkņu skaits kopš studijas dibināšanas pirms 2 gadiem nemitīgi audzis un tagad tanī ir jau pie 40 latviešu bērnu un arī pieaugušo. Daži bērni, kas pirms 2 gadiem sākuši bez priekšzināšanām klavieru spēli, tagad jau sasnieguši VI grada gatavību.

Sākot ar šo gadu, studijā audzēkņi nodarbojas arī ar ansambļa spēli, un audzēkņu vakarā tiks atskaņoti arī darbi divām klavierēm, Haidna un Mocarta koncerti. Bērnu sekmes pats komponists atzist par labām, kaut no latviešu bērniem visumā daudz laika prasa daudzās blakus nodarbības kārtējam skolas darbam: latviešu skola, baleta studijas, sports u. t. t.

Komp. T. Ķeniņam tagad Karaliskās Konservatorijas mūzikas fakultātē blakus līdzinējām partitūras lasīšanas un praktiskās harmonijas lekcijām uzticēts arī kontrapunkta kurss spec. teorijas klasē.

*

Latviešu čellinieks Ingus Nāruns nesen koncertēja Toronto CBC raidītājā, un viņa sniegumu kanadiešu mūziķi novērtējuši ļoti atzinīgi. Tagad Kanadas radiofons aicinājis Nāruna īpašam Viskanadas raidījumam, kurā koncertē tikai visievērojamākie mākslinieki. Nāruns spēlēs. Toronto raidītājā svētdien, 24. janvārī no plkst. 6.30 — 7.00 (CBC, Trans - Canada).

Programmā Edvarda Grīga Sonāta la - minorā čellam un klavierēm, viens no izteiksmīgākajiem lielā ziemeļu liriķa darbiem, un Tālivalža Keniņa „Skerco". Atzīmējams, ka šis „Skerco" iekļaujas nule kā komponētā Svītā čellam un klavierēm, kas veltīta Ingum Nārunam, un kuras lēno daļu — Āriju — Nāruns atskaņoja savā iepriekšējā raidījumā.

Pēc šī radiofona koncerta Nāruns dosies tālākā turnejā uz Savienoto Valstu rietumu piekrasti kopā ar Bostonas Simfonisko turneju orķestri, kurā tas atkal angažēts kā solo čellists. Arī tas ir lielu panākums dižam latviešu mākslinieciskam, kurš allaž, kā Radiofona intervijās, tā presē, atzīmējis, ka ir latvietis, šādā veidā ar saviem augstvērtīgiem mākslinieciskiem sniegumiem celdams godā savas tēvijas vārdu.

*

Prof. A. Annusa jubilejas vakars notiks 23. janvārī Ņujorkas latviešu draudzes namā (ne 9. janvārī, kā iepriekš bija ziņots). Vakarā būs redzams gleznotāja pēdējais darbs — altāra gleznā Kristus bēglu laivā. Mākslinieciskos priekšnesumus sniegs dziedone Izolde Pulcina-Baumane un arpiste Marga Millere—Grasmane.

*

Igauņu kolonijā Ņujorkā 26. decembrī ar svinīgu aktu atzīmēja igauņu kultūras darbinieka Dr. Fr. Kreicvalda 150 dzimšanas dienu. Kreicvalds sarakstīja igauņu nacionālo eposu Kalevipoeg. Šogad paiet 100 gadu kopš Kreicvalds nodevis zinātniskai biedrībai sava sacerējuma manuskriptu.

Alberts Spoģis

CILVĒCISKĀS EKSISTENCES JĒGAS MEKLĒŠANA

Moderno eksistenciālistu cīņa: Gabriels Marsels pret Sartru

Filozofs un drāmatiķis Gabriels Marsels tagad plaši pazīstams kā kristīgais eksistenciālists, t. i., kā pretpols ateistiskajam eksistenciālisma „evaņģēlim" Žanim P. Sartram. Marseļa eksistenciāli atbildīgais cilvēks, kas savu brīvību iegūst cīņā ar sevi un pasaules kārībām, pilnīgs pretstats Sartra modernajam nejaušības un pilnīgas iekāres brīvības cilvēkam. Šo divu filozofu cīņā atklājas kristīgās tūkstošgadīgās kultūras cīņa ar masu cilvēka neierobežoto un vienīgi visvareno gara brīvību un gara trulumu; Novalis savā esejā „Kristietība vai Eiropa" to saskatīja jau romantisma laikmetā.

Visu eksistenciālās filozofijas virzienu pamatā stāv jautājums par cilvēciskās esmes jēgu un kādējādi šī jēga saskatāma un klasificējama. Tas modernajam cilvēkam ļoti aktuāls jautājums, jo pašreizējā filozofiskā domāšana, šķiet, ieinteresēta vai vienīgi cilvēka eksistenciālās esmes skaidrošanā un no tās atkarīgās brīvības jaunatzīšanā. Šeit cilvēks nonāk svarīgās krustcelēs, jo cilvēciskās eksistences ceļš, kas ved uz mērķi un cilvēka brīvību, no zināmas vietas vijas serpentīnveidīgi gar kalna nogāzi. Daži vēlas iet kraujo kalna taku, kas vietām kļūst bīstama, un vēl citi cērt ceļu pāri bezdibeņa aizai. Taču modernā tehnika šeit bezspēcīga, jo cilvēciskās eksistences ikdiena nav pārceļama abstraktā sfairā. Tāpēc prātam maza loma eksistenciālajā filozofijā, jo tā būtībā antiracionālistiska: eksistence šeit tiek tverta kā ikdienišķajā darbībā un attīstībā patiesa un pārskatāma cilvēcīgās esmes iespējamība. Vienkāršais, ne pārāk izglītotais, savā ikdienas darbā saistītais un veselais cilvēks domā eksistenciāli, ko parasti sauc par vienkāršu domāšanu, jo tā nav saistīta ar kādu privātu spekulāciju, sistēmatisku atziņu iesaistīšanu un abstraktu nojēgu, bet gan kāda tā ikdienas cilvēku ar visu viņa miesas — dvēseles — gara sfairu sastop un rosina. Eksistenciālā domāšana aptver cilvēka jūtas un gribu, nojautas un bailes, bēdas, priekus un rūpes, cerības un pārdzīvojumus. Tas nozīmē, ka viss cilvēks atrodas pasaulē, piekopj savu amatu, strādā savu darbu. Un tomēr tas ir neizprotams esmes veids šajā pasaulē, ko prāts nevar atrisināt. Cilvēka esme ir saistīta ar atrašanos kādā pasaulē, un eksistenciālismā cilvēciskās esmes nolūks slēpjas esmes transcendentālitātē, savā „būtībā" pie pasaules. Cilvēciskā esme tāpēc tiek tverta kā eksistence. Tā saprotama cilvēka jautāšana pēc savas eksistences jēgas, jo tai jābūt virzītai uz zināmu mērķi.

Izejot no negātīvās uztveres, jāatduras uz uzskatu, ka cilvēciskajai esmei nav nekādas jēgas, visa dzīvība ir viena liela bezjēdība. Taču nihilisms pats sev pretrunīgs, jo cilvēks ar savu nodomu apstiprina savas rīcības jēgu. Nihilisms pilnīgi noliedz patiesības un vērtības, tā ietekmē radušās skepticisma, ateisma un amorālisma tezes.

Ar brīvu vērtību skālu uznāca „dzīves" filozofija, jo vērtētājs subjekts radot pats vērtības. Tas nozīmē, ka cilvēks kļūst par „pārcilvēku" jeb par „kungu" rases cilvēku. Nīcše pats nonāca pretrunās ar savu eidolu, jo ideāla vērtību skāla nepārprotami pastāv kopš Platona līdz līdz Nikolajam Hartmanim.

Galvenais negātīvās eksistenciālfilozofijas pārstāvis Mārtiņš Heidegers nostāda cilvēku pilnīgi par sevi pašu, tam nav nekādu objektīvu vērtību vai normu par sevi, nav savas absolūtās būtes. Esmes jēga tiek saskatīta aklā sekošanā prāta saucienam. Šķiet, Heidegers neredz, ka cilvēks ir divu pasauļu pilsonis, kaut arī tas staigā pa zemi, tomēr tā labākais „es" vērsts pret debesīm. Taču visumā tā ir modernā cilvēka esmes atblāzma ar visu tā izmisumu, bailēm, rūpēm, kaislībām un sava „es" dievināšanu. Dieva ideju Heidegers pilnīgi atmet, lai nebūtu jāspriež par tā vērtību, un cilvēkam ļauj rīcības brīvību.

Sartrs ir tiešs Heidegera ideju turpinātājs radikālākā formulējumā. Sartrs pilnīgi noliedz Dieva esmi un cilvēkam piedēvē neierobežotu brīvību: „Cilvēks nav nekas cits, kā vienīgi tas, par ko tas pats sevi izveido". Jau šeit Sartrs kļūdās, jo jājautā: „Kāpēc ir cilvēks brīvs un kas viņam šo brīvību devis?" Cilvēks var brīvi izšķirties vienīgi par labo vai ļauno, citas izvēles nav. Līdz ar to cilvēka brīvība neķļūdīgi saistīta ar vērtībām, kuras Sartrs pilnīgi noliedz. Tas rāda Sartra patvaļību un brīvdomāšanu un līdz ar to arī viņa filozofēšanu garām īstajam fainomenam.

KRISTĪGĀS EKSISTENCES BRĪVĪBA

G. Marsels savā kristīgajā ievirzē skaidri pievienojas katolicismam un rāda no Dieva žēlastības atkarīgu cilvēku, kas ir aicināts garīgai pilnvērtībai un līdz ar to arī pilnīgai brīvībai, šīs brīvības Dāvātāja labvēlībā. Marsela uztverē cilvēks ir būte, kas vēl nav izveidota un tās būtība nav iepriekš noteikta, bet, kas laika plūdumā, kurā tā dzīvo, nepārtrauktā pārvērtību un attīstības secībā tiecas pretī pilnvērtībai un gara brīvībai. Šis cilvēks — censonis attiecīgi konkrētā situācijā iepazīst sevi piemērotu zināmam uzdevumam, viņš piepilda sevi esmē kā „šis" cilvēks un „savā" eksistencē. Cilvēka dzīvei jābūt nepārtrauktai gara modrībai un trauksmainībai uz pilnību, kas nekad nepārtrauc savu ceļošanas apli, bet līdzīgi visām mikro- un makrokosma sistēmām vienmēr atrodas ritēšanā uz sevis piepildīšanu. Šis „homo viator", kas mēģina vienmēr sevi pārspēt, tiecas vienīgi uz augšu, jo brīvības atziņa iespējama tuvojoties Absolūtai Brīvībai. Brīvība nav kāda ārēja, imaginārā „stiepjama" tieksme, kas ļaujas cilvēka gara stāvoklim vai iegribai un kas cilvēku dažkārt zināmā situācijā glābj vai gremdē, vai atkal pilnīgi atstāj nejaušībai. Brīvība cilvēku dara brīvu vienīgi tad, ja tas kā subjekts domā un rīkojas, kā rosmes radītājs un dzenulis vienmēr atrodas akcijā, bet nevis kā bīdāms objekts ļaujas ārēju apstākļu un gadījuma ietekmei, vai kā zināmas tendences vai vielas forma, kas ļaujas sevi veidot. Brīvībai jākļūst par individa dvēseles dvēseli kā iekšējam nepieciešamam personīgam dzinējspēkam, kas cilvēku saista zināmai degsmei un tam rāda vienu vienīgu un ilgstošu tieksmi — virzienu uz cilvēka augstāko pienākumu īstenošanu.

TRANSCENDENCE — DIEVIŠĶĀ ŠIFRU VALODA

Marsela kristīgā eksistenciālisma idejas daudzos gadījumos tuvojas eksistenciālisma nodibinātājam Soerenam Kierkegārdam un Kārlim Jasperam, bet izvēršas cīņā pret Heidegeru un Sartru. Jaspers ir pārliecināts, ka cilvēciskās esmes jēgas meklēšana bez transcendentālitātes domām nav nemaz iespējama. Transcendence kā neatņemama sastāvdaļa pieder pie esmes eksistences, jo pēdējā cilvēkam pati par sevi nav saprotama, bet gan cilvēks to izjūt kā nepieciešamu piedevu, ko iespējams uztvert vienīgi „šifru valodā". Transcendence, kas Jasperam nozīmē galveno cilvēciskās esmes piedevu, tomēr ir bez kontūrām, ko cilvēks tikai ar šifrām spēj atklāt. Tāpēc saprotams, ka šī transcendence ir ļoti apdraudēta, jo tā var ātri krist tukšumā. Šeit Jaspers cenšas to pilnīgi ar saturu, lai rastos reāls vērtību pārdzīvojums. Tāds pildījums iespējams reliģiskā ticībā vai, tiešāk izsakoties: reliģisku vērtību pārdzīvojumā. Tā Jaspera cilvēka esme tiek transcendendēta kā esme uz dievišķo. Ja cilvēks vēlas ieskatīt dievišķā būti, tam jāpievēršas reliģisko vērtību pārdzīvojumam, jo dievišķais tiek uzskatīts kā summum bonum — kā visu vērtību augstākā vērtība. Cilvēka esme līdz ar to iegūst jēgu, jo tas dzīvo dievišķajam, kas ir cilvēciskās esmes augstākais iekšējais nepieciešamais likums. Vienīgi transcendējot savu eksistenci, cilvēks var veikt savu tiešāko misiju.

PERSONĪGA, IEKŠĒJĀ JEB NEPIECIEŠAMĀ BRĪVĪBA

G. Marsels ievirzījis cilvēcisko esmi vēl vairāk transecendentālā sfairā kā Jaspers un nodevis iekšējās, nepieciešamās brīvības rīcībā. Cīņā par īsto brīvību Marsela cilvēks nav atstāts viens, kā to reizam pie Sartra un Heidegera, tas netiek iemests vienaldzīgā un naidīgā pasaulē kā pilnīgi atstāts individs. Marsels saskata katrā cilvēkā aizplīvurotas vērtības, kas

(Nobeigums 7. lpp.)

M. Liepiņa

LIEPSALU ĻAUDIS

Romāns

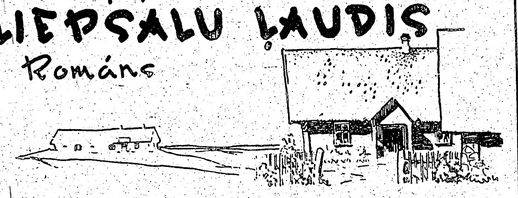

(12. turpinājums).

„Nu kas tad? Es tev nepatīku tādā tērpā? Es jau nezinu, pirmoreiz mūžā esmu uz laukiem Vasarsvētkos, varbūt mans tērps tiešām nepiemērots, tu jau labāk zini, Artur,"... mazliet draiski, valdzinoši ieteicās Elga.

„Nē, tavs tērps ir skaists, un tu viņā izskaties pat ļoti labi," jau mazliet drošāks kļuvis, viņu mierināja Arturs.

„Nu kā tad vairāk? Es pat sabijos, un man nav cita tērpa līdzi, es jau parīt gribu braukt mājās, tā vismaz mātei solījos."

„Kam tev tā steigties? Vai tu negribi kādu laiku pie mums padzīvot? Vai tev še nepatīk?" teica Arturs un likās no lielā uzbudinājuma viņam pat balss aprāvās.

„Man pie jums pat ļoti patīk! Kur vēl var skaistāk būt? Bet ko es te dīkdiene darīšu? Jaukšos kā piektais ritenis jums pa kājām. Jūs tūliņ visi pēc svētkiem metīsities darbā, un es jau nekā neprotu."

„Gan jau arī šo to iemācīsies un savu roku pieliksi, bez tam man ir dažas jaukas grāmatas, pasēdēsi gravā, palasīsi. Vai tad tiešām tu negribētu ilgāk palikt pie mums? Es būtu ļoti priecīgs,"... te viņš juta, cik stipri tas nosarkst, par ko bija sevišķi nelaimīgs.

„Tad tu gribi, lai es palieku," rotaļīgi smīnēdama, vaicāja Elga.

„Pat ļoti, Elga!" un pats nesaprata, kā viņš bija dabūjis pār savām lūpām šos liktenīgos vārdus.

„Tad labi, es rīt rakstīšu mātei, lai atsūta man drēbes, un es palikšu kaut vai visu vasaru. Gan jau es iemācīšos arī ko strādāt, nesēdēšu jau pie grāmatām vien. Bet es, neprātīgā! Varbūt tava māte nemaz negrib, ka es te palieku?"

„Nē, Elga, viņa būs ļoti priecīga, ka tev patīk pie mums... nav jau, protams, to ērtību, pie kādām tu esi pieradusi. Bet upe... tā atsver daudz, tu vari peldēt, cik tev tīk, neviens tevi netraucēs, nebūs sliktāk kā jūrmalā..." labinājās tai klāt Arturs.

Te vecais Dundurs piebrauca drošu un piesēja zirgu pie dārza vārtiņiem.

„Jaunskungs, te nu jums būs zirgs, brauciet laimīgi!" skaļi uzsauca Dundurs.

„Paldies, Dunduru tēv', drīz jau ar' dosimies uz baznīcu," atrunāja Arturs un piecēlās no šūpuļsola.

„Ei, meitenes, kas būs?" skaļā balsī sauca Arturs, „cik ilgi vēl tūlosities, laikam gribat stāvēt ārpus baznīcas. Žiglāk, žiglāk!"

„Neklaigā tā, Artur'," pa logu izliekusies, atsaucās Grietiņa, „laika vēl vai cik! Tūliņ jau ar' būsim gatavas! Mātei vēl uzspraudīsim aubi."

Drīz vien iznāca Liepsalu māte ar abām savām meitām, visas saposušās, smaidīgas un vēlīgas.

Visi sasēdās ratos un Artūrs tik stingri pievilka zirgu, ka droška aizdrāzās, ka putekļi vien nokūpēja. Krancis vēl riedams pavadīja tos gabaliņu, tad asti nolaidis atgriezās mājup. —

Latviešu dievlūdzēji klusi, svētbijīgi atstāja dzestrās baznīcas telpas, lai ārā pagalmā parunātos viens ar otru.

Tad no sola piecēlās nedaudzie vācu kārtas ļaudis un vīzdegunīgi, augstprātīgā gaitā devās baznīcā, lai dzirdētu dievkalpojumu savā valodā.

Liepsalu ļaudis satika Ieviņu un Kārli ar visiem trim bērniem un aicināja tos tūliņ braukt līdz. Bērni aicinājumu uzņēma ar gavilēm, jo viņiem tik ļoti patika Liepsalās. Tur bija upe, kur varēja izpeldēties vai pabradāties un zem akmeņiem pameklēt vēzus. Tās bija visas tik jaukas lietas, ka sirds gura, to iedomājoties.

Visi priecīgi un pacilāti iebrauca Liepsalās, jo kas gan varēja būt jaukāki kā saplūst visiem kopā mātes paspārnē. Mātes lielā, pašaizliedzīgā mīlestība turēja visus ģimenes locekļus kopā vai bēdās, vai priekos, viņas svētība neatstāja nevienu lielu vai mazu.

Nu šodien prieka bija vai cil' Visi bērni salasījās vienkopus, tad Ieviņa ar savu vīru varēja samierināties, ka visa lielā launprātība, kas pret viņiem vērsta, izbeidzās. Dievs bija viņus pasargājis no lielākas nelaimes, jo vai tad pirmoreiz nevainīgam cilvēkam jācieš no pašu tautiešiem? Un tad vēl Artūra skolas nobeigšana, vai tas bija mazs notikums ģimenes dzīvē?

Elza pasniedza bagātīgas pusdienas, bet viņas seja bija sadrūmusi, jo Arvīds nebija baznīcā ieradies, tāpēc visu laiku nelabas domas mācās viņai virsū. Varbūt viņš saslimis?

Pusdienas garšoja labi, jo kas viss te bija salikts galdā!

Pēkšņi Elza, kas sēdēja pretim logam, sārtī pietvīka un kā dzelta izmetās pa durvīm laukā.

„Nu jau, droši, ir klāt sengaidītais," zobgalīgi izmeta Artūrs.

„Rādās gan, citādi tā nebūtu aizskrējusi," viņam piebalsoja Grietiņa.

„Nu, nu... pienāks arī jūsu laiks," smējās labsirdīgi Ieviņa, „neviens tam neizbēgs."

Artūrs pabailīgi paraudzījās Elgā, kas savukārt skatu bija vērsusi uz leju. Viņa patlaban izskatījās tik daiļa, tik neikdienišķa, ka Artūram likās, viena mūža nepietiktu, lai viņā noraudzītos un papriecātos.

Arī abas mazās meitenes visu laiku no skaistās svešinieces nenovērsa acis.

„Jums laikam tā pilsētas jaunkundze ļoti patīk?" ievaicājās vecāmāte, kas visu laiku bija novērojusi savas acīgās mazmeitiņas.

„Ļoti patīk," nokaunējusies pusčukstos teica Ilze.

„Un tev, Maija?"

„Man pat ļoti patīk," drošāk kā māsa noteica Maija.

„Kad jūs labi mācītities, tad ar tiksit pilsētā un būsit tādas!" pamācīja vecāmāte.

„Mēs gribam braukt uz pilsētu," abas reizē izsaucās nadzīgās meitenes.

„Jā, bet papriekš jābeidz šītā skola, tad tik var tiks uz pilsētu," paskaidroja vecāmāte.

Meiteņu sejas sadrūma, jo viņām tas likās vēl bezgala ilgi.

„Ko tad Elza nesauc ciemiņu iekšā un mums neparāda?" uztraucās Grietiņa. „Vai tad viņam negribas labu pusdienu?"

„Gan jau, Grietiņ, gan, lai viņi parunājas, viņiem jau runu netrūkst. Gan jau Elza viņu vēlāk paēdinās, divātā patiks labāk," teica Ieviņa.

Liepsalu māte, kā jau dzīves gudrībās rūdīta sieva, apveltīta siltu sirdi, saprata cilvēku vājības, tāpēc, ne vārda neteikdama, izsteidzās pagalmā pie abiem jauniešiem. Ar savu mīļo smaidu un silto mudinājumu viņa atvieglo Arvīdam valodu, par ko viņš tai bija no sirds pateicīgs un vēlīgs.. Kā uz rāviena izzuda kautrība, un viņš jutās it kā šeit būtu sens viesis. Runa viegli raisījās, un viņš droši vien diezgan atjautīgi pateica visu, kas tam bija savas izredzētās līgavas mātei sakāms.

Māte tos svētīja laimīgiem vēlējumiem nākotnei. Kāzas nolēma svinēt nākošu pavasari, lai Elza varētu naski sapost savu pūru un Arvids iekārtoties jaunā vietā, kas viņam piesolīta par grāmatvedi kādā lielā kokzāģētavā. Viņš runāja tekoši krievu un vācu valodu, tādēļ alga bija laba, un Elzu gaidīja vieglas dienas. Māte lai nerūpējoties par Elzu, viņi varēšot iztikuši dzīvot.

„Kad mīlestība, bērni, tad dzīve vienmēr laba, kad tās nav, tad var zeltu kaisīt, laimes kā nebūs, tā nebūs," māte pamācīja jauniešus.

Viņi abi dziļdomīgi pasmaidīja, jo zināja, ka tās viņiem netrūkst un arī uzpriekšu netrūks.

Drīz visi, viens pēc otra izbira pagalmā, iepazinās ar Arvidu un varēja vērot, kā viņš ieguva visu cieņu. Viņš bija glītu vaigu, izmekļēti gērbies un prata labi uzvesties.

Tikai Goba brīnījās, ka viņš, kā pagasta rakstvedis, nezināja jauno cilvēku. „Vai tad viņš nekad neesot bijis pagasta namā?"

„Mans tēvs jau pats mīl būt tur, kur salasās vairāk ļaužu, tāpēc vienmēr kārto pats savas darīšanas. Mēs ar māti, tad vieni paši raujamies pa māju. Pāris vasaru esmu arī nostrādājis kā mājskolotājs Kurzemē, un tā maz iznāca rādīties pagastā."

„Nu viņu mājas jau ar' pašā pagasta nomalē, reiz ar savu vīru esmu tur bijusi, viņš pirka no jūsu tēva linus un es biju aizbraukusi viņam līdz, bet tas bija ziemas laikā un daudz nekā no apkārtnes nevarēju manīt. Toreiz, kā atceros, bija barga ziema, dziļš sniegs."

Mēs arī nevarām lepoties ar sevišķu skaistumu, pie mums nav tādu dabas jaukumu kā šeit pie jums."

„Jūs jau vēl maz ko esat redzējuši," izsaucās Artūrs.

„Nu brālis grib palielīties ar savas varenās gravas krāšņumiem, ar savu roku darbu!" ķircinājās Grietiņa.

„Nu ir jau ar' ko redzēt!" teica Kārlis, „tur tiešām ir ko acis pamielot. Artūrs nav taupījis pūļu visas šīs vasaras, lai šo skaistumu darītu pieejamu mums visiem."

Tā nu visi devās pa grantēto, labi kopto ceļiņu, kas savienoja dārzu ar gravu. Tikai Ieviņa palika mājā palīdzēt mātei nokopt pusdienas galdu un sagatavot vakariņas. Viņas ar' labu laiku nebija tikušās, un tagad runu bija vai cik.

„Nu kā tev patīk Arvīds?" ziņkāri jautāja māte.

„Liekas, būt kārtīgs cilvēks. Es domāju, Elza dabū krietnu vīru un būs laimīga."

„Man ar šķiet, prātīgs valodā, iznesīgs un izskatīgs, esot arī labu vietu dabūjis Ventspilī, krusttēvs izgādājis."

„Ko tad vairāk? Tad jau dzīve nodrošināta, un var sākt domāt par kāzām."

„Mēs jau izlēmām tās svinēt pavasarī, Elza pati tā vēlējās, lai varētu labi pūru sarotāt. Man jau saausti gan linu, gan vadmalu baki, bet visu to pagatavot prasa laiku un darbu. Kur balināšana, kur izrotāšana? Nu jau meitenēm būs sūras darba dienas, muguru tik viegli neatliecies, būs jāpieņem naktis klāt," čaloja Liepsalu māte.

„Es jau arī šo to varēšu palīdzēt kaut izvilkumu darbu," teica Ieva.

„Darba mums pietiks visām trim. Grietiņai jau gan laika neatliks, pēdējā klasē būs daudz ko mācīties."

„Kad beigs, tad ar būs jāapskatās pēc kāda," ieteicas Ieva.

„Viņa jau par tādām lietām nemaz nedomā, Viņai jau tik prāts uz grāmatām," norūpējusies teica māte.

„Man liekas, tā Elgas ietekme, tā jau pārāk gudra meitene. Saki, māt', vai Artūrs nav metis acis uz viņu?"

„Ko nu, ko nu! Tāda bagāta meitene un pie tam vēl tik skaista un izlutināta! Vai viņai trūks precinieku? Man šķiet, Artūrs tik velti izsāpinās savu sirdi un būs tikai zaudētājs."

„Ko var zināt? Cilvēka prāts ir neizdibināms, un meitenes jau nu ne pavisam! Artūrs ir glīts puisis un pie tam tik godīgs un centīgs, ģimnaziju lai beidzis ar uzslavu."

„Viss jau tas labi, bet kur nu garie studiju gadi priekšā!" ievaidējās māte.

(Turpinājums sekos).

V. PALMA

Sniedzu pakalpojumus latviešu valodā

MĀJU PIRKŠANAS — PĀRDOŠANAS LIETĀS

Tel. RI 3670 līdz plkst. 8.30 pr. p., pārējā laikā HU 9-7848

Piedāvāju:

MĀJAS TORONTO VISDAŽĀDAKOS PILSĒTAS RAJONOS PLAŠĀ IZVĒLĒ: DZĪVOJAMĀS MĀJAS, KOPNIECĪBAS UZŅĒMUMUS, VEIKALUS utt.

LAUKU ĪPAŠUMUS TORONTO TUVĀKĀ UN TĀLĀKĀ APKĀRTNĒ. NESAISTOŠA LAUKU MĀJU APBŪVES GABALU APSKATE IK SVĒTDIENAS. JA DARĪJUMUS IZDARA PIE MANIS, PALĪDZU

AIZDEVUMU SAGĀDĒ NEKUSTAMU ĪPAŠUMU PIRKŠANAS IEMAKSĀM PAR 3% G. UZ 2 GADIEM

bez proc. — uz 3 gadiem
Aizdevums līdz $500.00

M. J. CAMPBELL & Co REAL ESTATE Members of Toronto Real Estate Board
81 ERSKIN AVE. TORONTO

Š. g. 15. janvārī plkst. 20.00,
22 College St., Toronto, TLB DIŽDANČA
SARĪKOJUMS AR
BALLES KARALIENES VĒLĒŠANĀM
DEJA ATSPIRDZINĀJUMI
SPĒLĒS IGAUŅU KAPELLA
Visus laipni ielūdzam DIŽDANCIS

TORONTO
LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
Lotus
802 BATHURST ST.
(Pie Bloor ielas stūŗa)
Tel. KE 3884 (arī dzīvoklī)

- ZIEDI UN ZIEDU SAKĀRTOJUMI KATRAM GADĪJUMAM
- PLAŠĀ IZVĒLĒ DAŽĀDAS PODU PUĶES
- LATVIEŠU KERAMIKAS IZSTRĀDĀJUMI

APDROŠINĀŠANA — CEĻOŠANA
Piezvaniet, ja jums vajadzība:
UGUNSGRĒKU, AUTO, VESLĪBAS, NELAIMES, DZĪVĪBAS VAI KĀDA CITA VEIDA APDROŠINĀŠANA
IZKĀRTO CEĻOJUMUS PA VISU PASAULI AR LIDMAŠĪNU VAI KUĢIEM VAI ARĪ PĀRVEST KRAVU UZ KANADU
O. K. JOHNSON & CO LTD,
697 BAY ST., TORONTO 2, ONT. TEL. EM 8-1403, 1588, 3168

10% Atlaide pašreizējiem pasūtinājumiem 10%
V. KUČĀNS DĀMU UN KUNGU DRĒBNIEKS
73 Westminster Ave, Toronto, tel. OL 7172
Bagātīgā izvēlē labākās angļu drānas vasaras un ziemas apģērbiem. Pieņemšanas laiks katru dienu no 9—20

Dr. JĀNIS KAROLS
LATVIETIS
Toronto, 404 Delaware Ave (pie Hallam St.)
no pl. 9—11 un no 5—7, izņemot trešdienas. Tel OL 1681
Ar Harbord tramvaju vai Ossington autobusu

Dr. P. BĀRDIŅŠ
740 Spadina Ave (pie Bloor), Toronto
no plkst. 5—7 vakarā. Tel. kabinetā RA 7203, mājās KE 5628

Dr. GUNDARS DRILLIS
M.D. — L.M.C.C.
780 Main St., East, HAMILTONĀ
DZEMDĪBU PALĪDZĪBA
pieņem no 2—4 un 7—8 un pēc vienošanās, tel. 9-6634

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ar ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē
SPECIĀLISTS IEKŠĶIGĀS, SIEVIEŠU UN VENERISKĀS SLIMĪBĀS (158)
3537 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal
Runā vāciski un krieviski Pieņem no 3—9 vakarā

GREGORY CHARLAP
B.A.M.Sc., M.C.L.
ADVOCATE, BARRISTER and SOLICITOR
Biedrs pie augstākās tiesas, runā vācu un slavu valodas.
Birojā UN 6-8791 MONTREAL, P.Q. Mājās AT 1858
University Tower Bldg., 660 St. Catharine St. W., Room 604.

GERALD H. MARSDEN
Advokāts un notārs
6 Adelaide St. E. Room 809
EM 8-5284
runā vāciski un krieviski
Mr. A. KERSON,
Igauņu jurists,
mājās MA 0141, Toronto
(697)

WOODBINE COAL CO
GRover 2176, Toronto
VISLABĀKĀS
ANTHRACITA OGLES
POCHONTAS un KURINĀMĀS ogles
Kvalitāte un cena garantēta
Toronto apkalpojam jau 40 gadu

Latvijas amata meistara
J. KREIĻA
FOTO DARBNĪCA
Izdara uzņēmumus iepriekš pieteiktus pa tālruni
PIENEM REMONTĀ
FOTO APARĀTUS
FILMAS ATTĪSTA UN KOPĒ
445 PAPE Ave, TORONTO
Tel. HA 3800

Pieņemu labošanā visāda veida
PULKSTEŅUS
Garantēts darbs
O. BARONIŅŠ
553 Concord Ave, Toronto
Tel. LA 6139

SPORTS

ŠAHISTU ROSĪBA TORONTO

TLSK pirmajā klasifikācijas turnīrā piedalās 12 šachisti.

Pagaidām labākos panākumus guvuši Skrastiņš 7,5 : 3,5, Teteris 6,5 : 4,5, Bertušs 5,5 : 2,5, Simsons 5,5 : 5,5.

TLSK valdes locekļis V. Teteris paskaidro, ka šachisti un šacha spēles interesenti joprojām laipni aicināti pieteikties pie Tetera — GE 4262, kas sniedz tuvāku informāciju par turnīru un treniņu laiku.

LĪGU SPĒLES

Toronto galda tenisa meistarībā vienībām augstākā līgā TLSK zaudēja Camille Hat 4 : 17. TLSK sastāvs: Liepiņš, Paukšēns, Kūlītis.

YMCA's II vienība uzvarēja Westend YMCA's vienību 15 : 6. YMCA: Robežnieks, Cīrulis, Ingolevičs.

YMCA's I vienība pārspēja Harmonia Olimpia 12 : 9. Uzvarētāji: Kuga, Apsītis un Egļāte.

Senioru līgā TLSK II vienība pārspēja Raierson Press 14 : 7. Kluba sastāvs: Kāpostiņa, Vikše, Kazaks.

Ar tādu pašu rezultātu TLSK I vienība uzvarēja Harmonia Alemania. Uzvarētāji: Eichvalds, Jaunzems un Zaķis.

YMCA pārspēja Trident 18 : 3. YMCA: Zamuels, Puķītis un Lapiņš.

Augstākā līgā YMCA's I vienība, kas iedalīta pirmā grupā, atrodas 3. vietā ar 4 : 4 punktu un 44 : 40 setu stāvokli.

Tanī pašā grupā atrodas arī TLSK vienība, kas ieņem 4. vietu ar 2 : 6 un 35 : 49 setu stāvokli.

YMCA's II vienība iedalīta otrā grupā un atrodas 3. vietā ar 6 : 2 un 53 : 31.

Divas labākās vienības no katras grupas iegūst tiesības spēlēt „play off" turnīrā.

Senioru klasē I grupā vadībā atrodas spēcīgā YMCA's vienība ar 8 : 0 punktu un 66 : 18 setu stāvokli.

Tai pašā grupā piektā vietā atrodas TLSK otrā vienība ar 2 : 6 un 24 : 60.

Senioru klases otrā grupā TLSK pirmā vienība atrodas otrā vietā ar 4 : 4 un 46 : 38.

STRĀLS AIZBRAUC UZ ČIKĀGU

Aizbraucot no Kanadas un atvadoties no TLSK — izsaku sirsnīgu paldies par sadraudzību un man parādīto uzmanību aizceļošanas dienā. Labas sekmes sporta dzīves organizētājiem un sportistiem.

Arv. Strāls

FAIRBENKS-MORSE

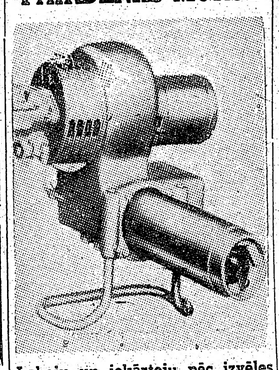

Laboju un iekārtoju pēc izvēles visu firmu eļļas apkures (burner)
sākot ar $340.00
uz nomaksu 6%
Gada garantija.
Tiem, kas vēlētos pasūtināt eļļu dodu 50 galonu par brīvu.
Iekārtoju un laboju visu veidu ūdens un gaisa apkures vecās un jaunās mājās. Garantēts darbs.
Kanadas inženieru atbildība
A. LAGUNS
964 Bathurst St., Toronto
Tel. ME 6583

COLLEGE — DOVERCOURT rajonā izīrējams 4 istabu dzīvoklis un virtuve ar atsevišķu ieeju, kā arī viena istaba ar vai bez mēbelēm vienai personai. Zvanīt tel. LL 7166, Toronto. (45)

IZĪRĒJAMS daļēji mēbelēts 3 istabu dzīvoklis ar atsevišķu virtuvi un vannas istabu (otrs stāvs). GE 5515, Toronto. (48)

IZĪRĒJAMAS trīs istabas un virtuve otrā stāvā ģimenei vai vieniniekiem pilsētas rietumos. Garāža. Zvanīt pēc 5 vak. LL 4235 Toronto. (750)

IZĪRĒJAMAS 2 nemēbelētas istabas un saules istaba pilsētas austrumos. Zvanīt HO 6433, Toronto. (754)

Veras Keišes
BALETA
SKOLA
TORONTO
Tālr. RA 1276

KO NESĪS JAUNAIS GADS?..

Ar nākotnes zīlējumiem un laimes vēlējumiem ir ievadīts jaunais gads. Bet ja nu laimes vietā uzbrūk nelaime?... Vienalga, vai gadās katastrofa, uguns, slimība vai nāve, apdrošināšana būs vienīgais financiālais atbalsts. Izmantojiet to pilnīgi, tad jaunais gads būs laimīgs — arī nelaimē.

VALD. J. BEBRIS
48 RATHNELLY AVE, TORONTO, KI 5913
apdrošināšana, uz ko var paļauties

Dr. A. RATINOV
Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķīgās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas reumatisma u. c.
Runā arī vāciski un krieviski
479 1/2 EUCLID AVE, KA 6706
TORONTO (552

Dr. S. V. FEINMAN
Vīnes universitātes ārsts-chirurgs
Tel. LL 5739.
Pieņem 1.30 — 3 pp. un 6—8 vak.
251 CRAWFORD St.
(Dundas stūrī) Toronto.
Runā vāciski up krieviski

IZĪRĒJAMA Lesli — Gerrard rajonā istaba vienai personai ar vārīšanas iespējām. Vienmēr silts ūdens. RI 2808, Toronto. (787)

IZĪRĒJAMA istaba ar vai bez mēbelēm ar atsevišķu virtuvi. Zvanīt pēc 6 vakarā. GL 5606, Toronto. (47)

IZĪRĒJAMA skaista istaba ielas pusē ar vai bez pansijas Danforth un Broadview rajonā. Toronto tel. RI 5516. (743)

S. VASARĀJA
TRANSPORTA UZŅĒMUMS
izdara pakalpojumus katrā laikā
ZVANIT OL 1403, Toronto

✝

Mūsu mīļo mājskolotāju
PAULU GRĪSLI,
mirušu Vācijā, mīlā pieminā paturēs
Šķeleţu un Bērziņa ģimene

CILVĒCISKĀS EKSISTENCES JĒGAS...

(Pārnesums no 6. lapp.)

vienīgi transcendentālā ievirzē ļauj izkopt viņā personīgo izvēli. Sākumā tās nav izkoptas, vienīgi izjūtamas un pamazām izvēlamas un izveidojamās. Marsels tās nosauc par darbīguma viedoliem un saka: „Es ticu, ka mēs esam par tik brīvi, kā mēs caur šīm absolūtajām drošībām tiekam vadīti, jo tās ir kā degpunkti, reizē tuvu un tālu, kur mums tas iespējams sevi uztvert un sakopot." Brīvam būt nozīmē šajā pārpasaulīgā gaismā vadīt savu eksistenci.

Sartrs nolieduz katru iepriekš dotu vērtību iespēju un pats veido par jaunu visas vērtības, it kā filozofija sāktos no viņa par jaunu. Marsels ņem par pamatu šo pārpasaulīgo gaismu, kas vērtības jau iepriekš noteic. Šeit varam atklāt abu virzienu galvenos pretpolus, jo Sartra cilvēks atstāts nejaušībai, bet Marseļa cilvēks iet droši reliģijas vadībā uz sevis īstenošanu. Cilvēks kā negilnīga būte var justies drošs savā eksistencē, ja tas dzīvo šīs dievišķās brīvības atkarībā. Cilvēks šeit brīvībā pielūdz brīvu Dievu, kuŗa brīvai atziņai viņš veltī sevi visu un savus darbus. Tā ir divu brīvu būšu savienība savstarpējā mīlestībā, kas notiek pilnīgā iekšējā brīvībā. Šī mīlestība lūgšanā brīvi tiecas uz dzīvo Dievu kā nepārprotama uzticīga padevība savā cilvēcīgajā eksistencē.

Šī pilnīgi pretējo eksistences virzienu cīņa ir labā cīņa ar moderno Sātanu. Cilvēks tiek saistīts savā eksistencē, līdz ar to ta noteikti jāizšķiras par vienu no šīm divām iespējām, viduscelā nav. Aizbildināšanās ar nezināšanu vai negribu nav attaisnojama, jo modernā zinātne tik tālu progresējusi. Tāpēc cilvēkam jāizšķiras: sekot iekšējai brīvības balsij, vai sacelties pret Dievu. Tos, kam pietiktu drosmes aizliegt sevi un cilvēcību un sacelties pret savu sirdsapziņas balsi, Marsels brīdina no pārsteidzības: „Es no savas puses domāju, ka filozofa galvenais uzdevums ir brīdināt zinātnes un darba vīrus no šādas augstprātības un neaprobežotas lepnības."

BAZNICAS ZIŅAS

Nujorkas latviešu lut. draudze 564 Second St., Brooklyn 15, N.Y., tel. So 8-7721.

Svētdien, 10. janvārī, plkst. 9.30 sv. Toma baznīcā, Bronksā; prāv. J. Kullītis, māc. A. Ozols, dziedās Ksenija Brante, soprāns. Plkst. 3 pp. Betlēmes baznīcā, Bruklīnā, māc. R. Zariņš.

17. janvārī, plkst. 3 pp. Betlēmes baznīcā. Māc. R. Zariņš.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Arcibīsk. pārst. A. Skrodelis (99 Herkimer St., Hamilton, Ont. tel. 70136).

Prāv. A. Mitulis, 331 Argyle St., Port Arthur, Ont.

10. janvārī, plkst. 3 dievkalpojums Trīsvienības baznīcā, F. W. Pēc dievkalpojuma bazn. apakšējās telpās draudzes pilnsapulce. Tautiešus lūdz sapulci apmeklēt.

24. janvārī, plkst. 3 pp. dievkalpojums. Draudzīgā aicinājuma piemiņas brīdis.

Māc. V. Sēfers (659 Piccadilly Str., London, Ont.).

Londonā, 1954. g. 10. janv., pl. 4 pp. Trīsvienības bazn. dievkalp.

Vellandē, 1954. g. 17. janvārī, plkst. 1 pp. Ungāru baznīcā dievkalpojums.

St. Katarīnā, 1954. g. 17. janvārī, plkst. 3 pp. Kristus baznīcā dievkalpojums.

Londonā, 1954. g. 24. janvārī, plkst. 1 pp. Trīsvienības baznīcā dievkalpojums.

Sarnijā, 1954. g. 31. janv., plkst. 2 pp. dievkalpojums.

Māc. E. Pavasars, 1139 Cannon St. E, Hamilton, Ont., tel. 9-3410.

Hamiltonā, sv. Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Ave So.), svētdien, 10. janvārī, plkst. 5.30 pp. Zvaigznes dienas un Veco latviešu strēlnieku piemiņas dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis (50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LO 2510)

Māc. A. Briedis (413 Dovercourt Rd., Toronto, tel.: OL 8171.

10. janvārī, plkst. 4 pp. dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā — māc. A. Lūsis. Svētdienas skola bērniem.

17. janvārī, plkst. 4 pp. dievkalpojums sv. Trīsvienības baznīcā, māc. A. Lūsis. Svētdienas skola bērniem.

24. janvārī, plkst. 4 pp. Bērnu dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā, māc. A. Briedis.

31. janvārī, plkst. 4 pp. dievkalpojums sv. Trīsvienības baznīcā, māc. A. Briedis. Svētdienas skola bērniem.

Māc. A. Ceps (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. MI 1873), Toronto sv. Andreja b-cā (Carlton un Jarvis ielu st. PR. 1563).

Svētdien, 10. janvārī, plkst. 11 dievkalpojums.

Svētdien, 17. janvārī, pl. 4 pp. dievkalpojums.

Svētdien, 24. janvārī, plkst. 11 dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma draudzes gadskārtējā pilnsapulce. Darba kārtība: 1. Sapulces vadības vēlēšanas. 2. Mācītāja un padomes ziņojumi. 3. Revizijas komisijas ziņojums. 4. Satversmes 10. panta grozījums. 5. 1954. gada budžets. 6. Pieču padomes locekļu un revīzijas komisijas vēlēšanas. 7. Dažādi jautājumi.

Māc. H. Kušils (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P. Q., tel. DE 8394.

Montreālā, Debesbraukšanas baznīcā — Outremont un Blair Ave stūrī: dievkalpojumi: 3., 17., un 31. janvārī, plkst. 1 pp. Bērnu dievkalpojumi — 3., 17. un 31. janvārī, plkst. 12.30 pp. baznīcā.

Otavā — sv. Pāvila baznīcā, 210 Vilbrod St. Dievkalpojumi: 10. un 24. janv., plkst. 2 pp. Svētdienas skola stundu pirms dievkalpojuma baznīcas zālē.

Māc. E. Lange, Billings Bridge, P. O. Box 66, Ottava, Ont.

Otavas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojums Sv. Pētera baznīcā, 250 Lyon ielā.

10. janvārī, plkst. 3 pp. Ziemassvētku kauju un veco latv. strēlnieku piemiņas dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma piemiņas akts, kurā runās vecais strēln. Fr. Silkalns.

17. janv., plkst. 3 pp. bērnu un jaunatnes dievkalpojums. Pēc tam sanāksme, gaismas bildes: Reformācija, pasaules radīšana.

24. janvārī, plkst. 3 pp. dievkalpojums. Pēc tam draudzes pilnsapulce.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Drive, Sudbury, Ont., tel. 3-3284.

Norandā svētdien, 10. janvārī, plkst. 16.00 United baznīcā dievkalpojums ar sv. Vakarēdienu.

Kirklandleikā svētdien, 17. janvārī, plkst. 8.45 lut. baznīcā dievkalpojums ar sv. Vakarēdienu.

Virdžinijtaunā svētdien, 17. janvārī, plkst. 14.00 anglikānu baznīcā dievkalpojums ar sv. Vakarēdienu. Dievgaldniekus lūdzu iepriekš pierakstīties.

Māc. K. Avotiņš (1174 West 13 Ave, Vancouver B.C.) **Vankuverā**, Redeemer bazn., 8. Ave un Prince Edward ielas krustojumā.

17. un 31. janvārī plkst. 3 — dievkalpojums turpat.

Māc. Fr. Ruperts, 159 Maryland St., Winnipeg, Man.

Dievkalpojumi notiek sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrooke ielu krustojumā.

Svētdien, 10. janv., plkst. 2 pp. dievkalpojums, dziesmu grāmata.

Svētdien, 24. janvārī, pl. 2 pp. dievkalpojums, dz. grām. Pēc dievkalp. baznīcas zālē Svētdienas skolas rīkotais Draudzīgā aicinājuma atceres brīdis un skolas liecību izdalīšana.

Svētdien, 7. februārī, pl. 2 pp., dievkalpojums, dziesmu grām. Pēc dievkalpojuma Draudzes Dāmu komitejas trīs gadu atcere un pēcpusdienas tēja pie klātiem galdiem. Visi ielūgti.

Māc. A. Voitkus, Hamiltonā, Pāvila ev.-lut. draudzē.

Māc. Elmārs Caune, 10166-107th St., tel. 41890, Edmonton, Alta.

KATOĻU DIEVK. HAMILTONĀ

Katoļu dievkalpojums janvāra mēnesī Toronto nenotiks, bet būs Hamiltonā svētdien, 10. janvārī plkst. 10, lietuviešu baznīcā, 58 Dundurn St. N.

UZMANĪBU!

PĒC MĒRA ŠŪTS UZVALKS vai kostīms no angļu drānas, sākot ar $65
J. GRISLIS
188 Davenport Rd.
Tel. MI 5295
Toronto

VAJADZĪGA
VECĀKA SIEVIETE
pie 2 g. v. bērna latviešu ģimenē 4—6 nedēļas ilgi. Zvanīt katrā laikā JU 1046, Toronto
(752)

MEKLĒJU
VECĀKU SIEVIETI
5 un 1½ g. v. meitenīšu
UZRAUDZĪŠANAI.
Alga $15—20 ned. pie visa brīva.
Zvanīt RE 9468, Toronto
(788)

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 HURON ST., TORONTO. ONT., CANADA

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ .....
līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss .....
.....
Pievienoju money orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....
..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts .....

ABONĒŠANAS MAKSA: $1.50 par 1 mēn.; $4.50 par 3 mēn.; $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par 1 gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāce, 3105 Brighton 3rd St., Brooklyn 35, N.Y., U.S.A. Tel. NI 8-9369

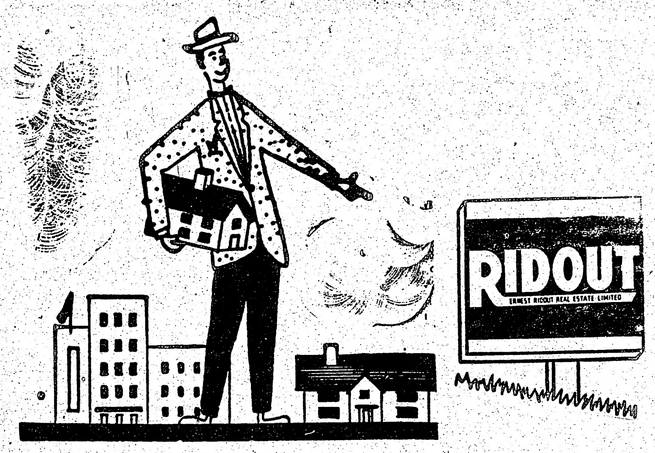

A. BĒRZIŅŠ

Birojā tel. PR 5761 1172 Bay St., TORONTO
Tel. mājās LA 6569

E. BĀLIŅŠ

Tel. 94121 913 Main St., E., Hamilton

MĀJAS, VEIKALI, UZŅĒMUMI, FARMAS,

APBŪVES GABALI PĀRDOŠANĀ TORONTO, HAMILTONA UN ĀRPUSĒ. AIZDEVUMI IEMAKSĀM, OBLIGĀCIJĀM U.C. OBLIGĀCIJU ATJAUNOŠANA. JAUNU OBLIGĀCIJU PIRKŠANA UN PĀRDOŠANA

RIDOUT

REAL ESTATE, LTD., REALTORS

Lielākais nekustamo īpašumu birojs Toronto un visā Kanadā.

Katra māja fotografēta. — Ērta māju apskate un informācija bez laika zaudējumiem. — Izmantojiet Ridout foto reģistrāciju

Birojs atvērts ik dienas līdz plkst. 10 vakarā
VISU NEDĒĻU

Sekojiet ik dienas RIDOUTA sludinājumiem vietējos laikrakstos un pēc tuvākas informācijas par sludinājumos minētām mājām zvaniet jūsu latviešu pārstāvim

---

Lielais K. RAUDIVES romāns

DIEVA ZĪMOGS

TIKAI IESIETI EKS. CENA $4.00

Šai romānā K. Raudive, kas Eiropas kritikā ieguvis izcilu ievērību, tēlo pirmtraģisku latviešu sievietes likteni. Darbība norisinās Latvijā, Parīzē un Anglijā Otrā Pasaules kara sākumā. Romāns ar savu spriego darbību kas romāna varoņus, latviešu dzejnieci un ārstu, ierauj sveštautiešu vērpetēs, ar savām psiholoģiskām problēmām, nenovēršamo traģiku un dzejisko spēku ne mirkli neļauj atslābt lasītāja interesei.

Raudivem — runājot Hamsuna vārdiem — sirds un māksla, viņš salīdzināms ar amerikāni Tomasu Volfi, viņš ir tikpat iekšķīgs un kaislīgs..." (Bücherlese, 1. 11. 51.)

DRUVAS APGĀDĀ IZNĀKUSI

INGRIDAS VĪKSNAS

STĀSTI UN NOVELES

DĀVANA

ERIKA DZEŅA vāks un illustrācijas

Tikko iznākusi un dabūjama

DV GRĀMATNĪCĀ

123 Huron St., Toronto, Ont. Tel. EM 8-0792

LŪDZ PASTEIGTIES!

Dabūjamas Trīs Vinteru skaņu plates latviskai deju mūzikai — Trīs vītušas rozes — Pasta balodītis — Rudzupuķu zieds — Par vēlu, draugs u. c.

Grāmatas, keramika, svecītes, svečturi, Eiropas termometri u.c.

VĀRTI

MĒNEŠRAKSTS LATVJU KULTŪRAI

V. Kalniņa, H. Tichovska un J. Krēsliņa vadībā.
Izdevējs: Latviešu Studentu Centrālā Savienība

4. NUMURS IZNĀCIS

Saturā: E. Ķauzenberga, Jāņa Endzelīna mūža darbs. V. Rūķe, Jāņa Endzelīna darbība pēc 1944. g. V. Ķalniņš, Skats Kārļa Ulmaņa kultūrpolitikā. A. Spekke, Atmiņas par K. Ulmaņa kultūrpolitiku. K. Straubergs, Prorektora atmiņas. J. Bračs, Baltijas valstu robežu jautājumi. Jaunatnes nodaļā — Stāts par Latvijas karoga izcelšanos. Bibliografija un kritika. Apskats. **Atsevišķs numurs maksā 75c, 3 numuru abonements $2.00. Abonenti, kas sāk Vārtus abonēt ar 4. n-ru, var saņemt iepriekšējos n-rus 1.—3. par $1.00.**

Adrese visiem maksājumiem:

VĀRTI, 230 E. 80th St., New York 21, N.Y., U.S.A.

Iris PUĶU SALONS

588 BLOOR ST. W. TORONTO. Tel. ME 5665

Gaumīgi ziedu sakārtojumi līgavām un citiem gadījumiem
Orchidejas, gardēnijas, rozes utt.
Palmas, ziedoši stādi par pazeminātām cenām no pašu siltumnīcām

---

LAIMĪGU, SEKMĒM BAGĀTU

JAUNO GADU

vēl

Hermaņa Kligera FOTO STUDIJA

1 FIRST AVE.
TORONTO.
tel. RI 5697, HA 6978

ERNAS OŠIŅAS-BĒRZIŅAS

LATVIJAS NACIONĀLĀS OPERAS BALETSKOLAS PAIDAGOĢES
(MEMBER OF CANADIAN DANCE TEACHERS ASSOC.)

BALETA STUDIJA

Toronto, sv. Andreja baznīcas zālē

VAR PIETEIKTIES JAUNI AUDZĒKŅI

Privātā adrese: 100 GLENALE AVE (HIGH PARK), TEL.: KE 6484

Bruno Šurins

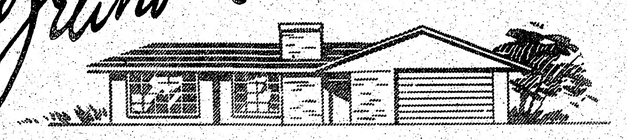

REAL ESTATE BROKER
ACTIVE MEMBER OF TORONTO REAL ESTATE BOARD

PIRMAIS LATVIEŠU NEKUSTAMO ĪPAŠUMU BIROJS KANADĀ

PĒRKOT: PIEDĀVĀJAM PLAŠĀ IZVĒLĒ MĀJAS, VEIKALUS, FARMAS UTT.

PĀRDODOT: 20 LABĀKIE AĢENTI JŪSU RĪCIBĀ

AIZDEVUMU SAGĀDE: LĪDZ $2.500 PAR 3% GADĀ

FARMAS: ORANGEVILLE, SHELLBOURNE UN DUNDALKAS APKĀRTNĒ

Speciāls pārstāvis VALTERS GOBA Tel. 94J13 Dundalk

GALVENAIS BIROJS	AUSTRUMU BIROJS
OL 7561	**GL 7516**
1318 Bloor W. Toronto	179 Danforth Ave. Toronto

KLAUSIETIES LATVIEŠU MŪZIKU UN MŪSU SPECIĀLPIEDĀVĀJUMUS CKFH raidītājā (Ck 1400) katru pirmdienu, trešdienu un piektdienu no plkst. 3.30 līdz 4.00 pēc pusdienas

BIROJI ATVĒRTI NO PL 10—10 VAKARĀ

PĀRBAUDIET MŪSU PĀRDODAMO NAMU SARAKSTU

LATVIEŠU UZŅĒMUMS

MODERN DELICATESSEN

281 DANFORTH AVE, TORONTO, tel. GE 3331

PIEDĀVĀJAM LIELĀ IZVĒLĒ:

Dažādu šķiņņu galas izstrādājumus no Kristapsona, European Meat Maket (vācu izstrādājumi), Central Meat Market, Šneidera, Swift'a un Co-Op uzņēmumiem

Visādu šķiņņu maizi latviešu gaumē. Lielā izvēlē: delikateses, importēti zivju konservi, šveices un Dānijas sieri, kā arī žāvēti zuši un laši. No piena produktiem piedāvājam Kanadā pazīstamos Silverwood'a un Maple Creamery Brand ražojumus

Mūsu veikalā dabūjams viss, kas vajadzīgs jūsu aukstajam galdam
Pieņemam pasūtinājumus visāda veida viesību galdiem
UZ VĒLĒŠANOS PRECES PIEGĀDĀJAM MĀJĀS KATRU DIENU

ZELMA BELTE

KLAVIEŠU BŪVĒTĀJS
A. KĻAVIŅŠ
skaņo, labo, modernizē klavieres, dod lietpratēja padomus klavieru pircējiem

TORONTO, 90 LONDON ST,
Tel. KE 8609

Pastāvīgi krājumā lietotas klavieres (440)

Acu pārbaude Recepte

FRANK VASS, B.A.

ADVOKATS — NOTARS

455 Spadina Ave, Apt., 403
COLLEGE un Spadina ielu stūrī
Tel. birojā — KI 4989,
dzīvoklī — MI 9352

DAVID R. JOSEPHSON

R.O.L.B.E.O.

OPTOMETRISTS

336A BLOOR ST. W., TORONTO
(pie Spadina Rā) birojā MI 9496

HEINTZMAN un CO KLAVIEŖU TĪRSKAŅOTĀJS

J. MEDNIS

Tel. GE 3109, GL 1326, Toronto,
(Latvijas Konservātorijas absolv.)

piedāvā savus pakalpojumus kā klavieŗu tīrskaņotājs, remontētājs un eksperts.

Pērkot klavieres no augšminetās firmas 15 proc. atlaide

Lietotas klavieres pēc izvēles.

DRAUDZĪGAIS AICINĀJUMS

— 20% ATLAIDE —

Mūsu lielā Prezidenta mestā sēkla zeļ un kuplo arī tirimdā. Latvieti, neaizmirsti Draudzīgo Aicinājumu 28. janvārī.

Vecākā un plašākā grāmatnīca Amerikā dod jums vienreizēju iespēju, kādu nevar un nedod neviens cits, iegādāties zemāk minētās grāmatas par $11.20 lētāk.

Cross Road Country — LATVIA	9.80	12.50
R. Blaumaņa, KOPOTI RAKSTI, 5 sējumi	15.00	18.00
A. Rupainis, MĀRA MOSTAS, I., II.	6.90	8.00
A. Niedra, PASAULES PLAUKSTA	2.80	3.40
O. Liepiņš, VĒLĀ LIESMA	2.80	3.40
T. Zeltiņš, SLAZDA	2,40	3.00
E. Andersone, VASARA, J. Jēgera illustr.	1.20	—
Dr. Z. Liģera, LATVIEŠU ETNOGRAFIJA	6.50	—

Ievērojiet, 20% palētinājums spēkā visu janvāŗa mēnesi un vairāk neatkārtosies. Nenokavējiet šo izdevību!

Svarīgs paziņojums!

Paziņojam, ka mums laimīgi izdevies izkārtot latviešu grāmatu izvietošanu visas Kanadas un ASV skolu un publiskajās bibliotēkās visās pilsētās, kur vien mīt latvieši. Izvietošana notiek sistēmatiski un tikai saskaņā ar mūsu katalogiem, kas aptvers arī citu apgādu labākās grāmatas. Ja gadās bibliotēkas kuŗās latviešu grāmatu vēl nebūtu, pieprasiet caur bibliotēku vai arī tieši, un tas tūliņ tiks izkārtots

Sirsnīgi vēlam tautiešiem jo jauku un laimīgu
JAUNO 1954. GADU!

LATVJU GRĀMATA

P. O. Box 332, Waverley, Iowa, U.S.A.

PUDDICOMBE MOTORS LIMITED

1543 Bloor St., W., Toronto

Piedāvā Toronto un ārpus tās dzīvojošiem pircējiem pret izdevīgām cenām un maksāšanas noteikumiem jaunas

METEOR, MERCURY, LINCOLN vieglās, MERCURY smagās un visu firmu lietotas mašīnas

Rakstveida vai mutvārdu informācija pie pārstāvja

P. BERNĀTA

Tel.: darbā OL 7531, mājā LL 1470

AUSTRAS ŠMITS

DĀMU FRIZIERSALONS

737 Bloor St. W. Toronto, tel. LL 6792 (pie Grace)

ELZA PĒRKONE

Amaryllis Cosmetological Institute

Esmu saņēmusi labus LŪPU ZĪMUĻUS no Eiropas

61 CHARLES ST., W., TORONTO, TEL. RA 9011

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC

68 WELLINGTON W, (tuvu Bay St.) Toronto, Ont., tel. EM 6-6451

Vecākais ceļojumu un notariāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notariālu dokumentu, Kanadas pavlastniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietas. Runā krieviski, vāciski, latviski (234)

Radio un televīzijas tehniķis A. EGLĪTIS

pieņem labošanā radio un televīzijas aparātus. Izbraucu arī mājās. Garantēts darbs. Mērenas cenas.

62 LANGLEY AVE. Tel. RI 6477, TORONTO

LATVIEŠU UZŅĒMUMS AUTOREMONTA DARBNĪCA

CROSSTOWN GARAGE

Hamiltonā, 388 Cannon St., E., tel. 7-2871

Izpilda visus auto remonta darbus, kā amerikāņu, tā angļu mašīnām. Pārdošanā motoru eļļas, riepas un citas auto daļas.

KANADĀ LICENCĒTS

ZOBU TECHNIĶIS

ELMĀRS ŠĶOBE

51 Laws St., Toronto, tel. MU 9117

(3. iela no High Park Ave, braucot pa Annettes vai Dundas ielu)

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS

(LIETUVIETIS)

Diplomēts Vācijā un Kanadā

345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave)

Zvanīt MI 2003 pēc norunas 9—5 pp. katru dienu

Runā vācu un slavu valodas